

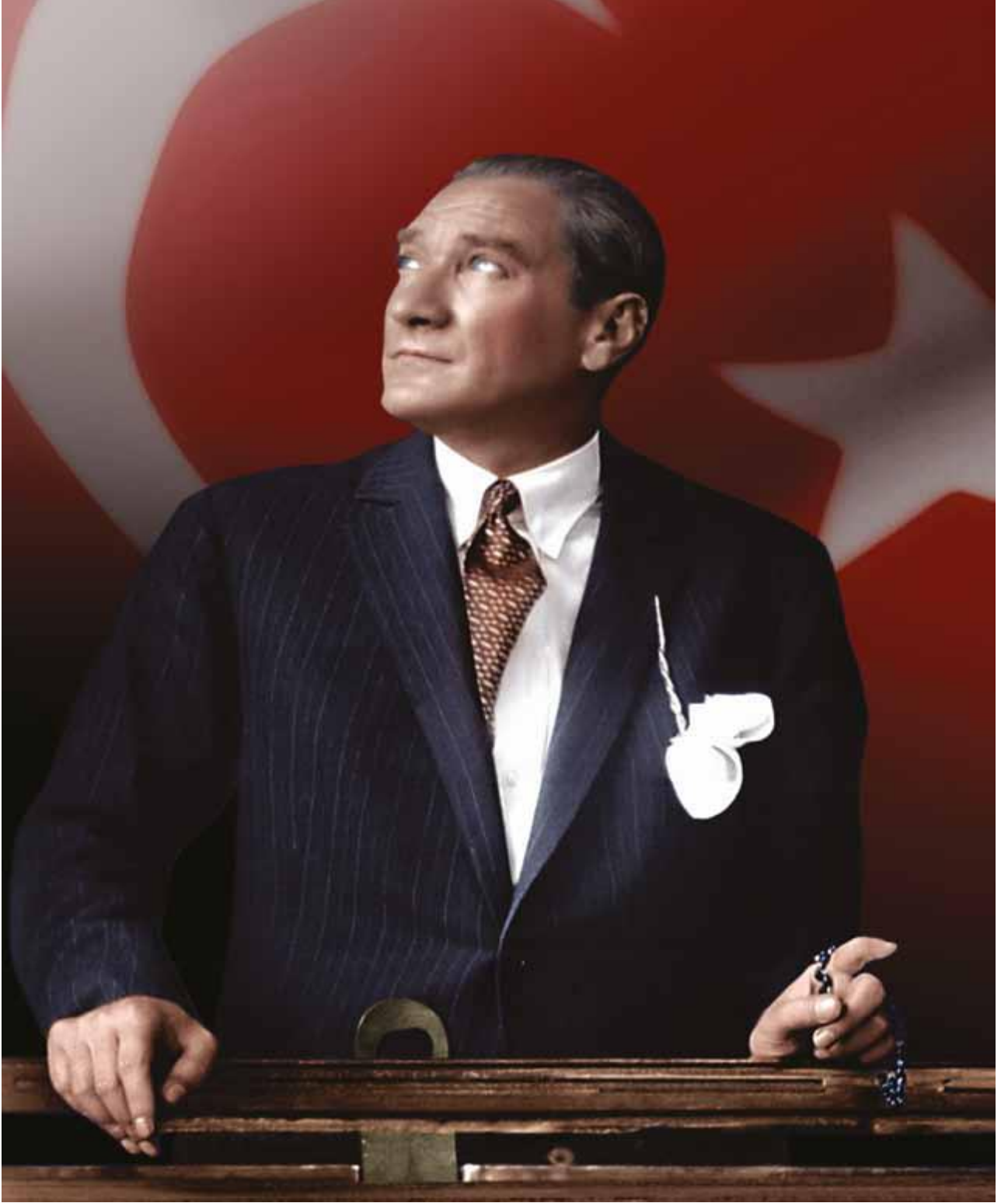
**T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

TEKİRDAĞ İLİ 2013 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

HAZIRLAYAN:

**ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE YÖNETİMİ VE ÇEVRE DENETİMİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

TEKİRDAĞ-2014

İçindekiler

A.HAVA	13
A.1.HAVA KALİTESİ	13
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN UNSURLAR	14
A.3. HAVA KALİTESİ KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	15
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	16
A.5.EGZOZ GAZI EMİSYON KONTROLÜ	17
A.6.GÜRÜLTÜ	18
A.7. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	19
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	22
KAYNAKLAR	22
B.SU VE SU KAYNAKLARI	23
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	23
<i>B.1.1. Yüzeysel Sular</i>	23
<i>B.1.2. Yeraltı Suları</i>	25
<i>B.1.3. Denizler</i>	26
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	28
B.3.SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	29
<i>B.3.1. Noktasal kaynaklar</i>	29
<i>B.3.2. Yayıllı Kaynaklar</i>	30
B.4. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	32
<i>B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu</i>	32
<i>B.4.3. Endüstriyel Su Temini</i>	35
<i>B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı</i>	36
B.5. ÇEVRESEL ALTYAPI	36
<i>B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus</i>	36
<i>B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisler</i>	37
<i>B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri</i>	38
<i>B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması</i>	38
B.6. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	38
<i>B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar</i>	38
<i>B.6.2.Aritma Çamurlarının toprakta kullanımı</i>	39
<i>B.6.3.Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar</i>	39
<i>B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği</i>	39
B.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	42
KAYNAKLAR	42
C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)	43
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	45
C.3. AMBALAJ ATIKLARI	46
C.4. TEHLİKELİ ATIKLAR	47
C.5. ATIK MADENİ YAĞLAR	47
C.6. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	48
C.7. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	49
C.8. POLİKLORLU BİFENİLLER VE POLİKLORLU TERFENİLLER	50
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIS LASTİKLER (ÖTL)	50
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	50

C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ (HURDA) ARAÇLAR	51
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	51
C.13. TIBBİ ATIKLAR.....	51
C.14. MADEN ATIKLARI.....	53
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	53
KAYNAKLAR.....	53
Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ	54
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	54
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	54
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK.....	55
D.1. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR	55
D.2. ÇAYIR VE MERA.....	55
D.3. SULAK ALANLAR.....	56
D.4. FLORA	56
D.5. FAUNA	57
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI.....	57
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	57
KAYNAKLAR	59
E.ARAZİ KULLANIMI.....	60
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	60
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA.....	62
E.2.1. Çevre Düzeni Planı.....	63
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	65
KAYNAKLAR	65
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ.....	66
F.1. ÇED İŞLEMLERİ	66
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ.....	67
KAYNAKLAR	68
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	69
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ.....	69
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR.....	71
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	71
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	71
KAYNAKLAR	71
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ.....	72
KAYNAKLAR	72
I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER.....	73
1. GENEL	73
1.1. Nüfus	73
1.2.Sanayi.....	74
2.1.Sıcaklık.....	85
2.2.Yağış.....	86
2.3.Deniz Suyu Sıcaklığı.....	86
3.HAVA KALİTESİ.....	87

3.1.Hava Kirleticileri	87
4.SU-ATIKSU	89
4.1.Su Kullanımı.....	89
4.2.Belediye İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları	90
4.3.Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler	90
4.4.Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu	90
4.5.Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı.....	91
5. ARAZİ KULLANIMI	92
6. TARIM	94
6.2.Kimyasal Gübre Tüketimi	94
6.4.Organik Tarım	96
8.BALIKÇILIK	97
9.ALTYAPI VE ULAŞTIRMA	98
9.1.Karayolu ve Demiryolu Yol Ağı	98
9.2.Motorlu Kara Taşıtı Sayısı.....	99
10. ATIK	100
10.1.Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı	100
10.2.Katı Atıkların Düzenli Depolanması	100
10.3.Tıbbi Atıklar	101
10.4.Atık Yağlar	101
10.5.Ambalaj Atıkları.....	102
10.6.Ömrünü Tamamlamış Lastikler.....	102
10.7.Ömrünü Tamamlamış Araçlar	103
10.8.Atık Elektrikli-Elektronik Eşyalar	103
10.9.Maden Atıkları	103
10.10.Tehlikeli Atıklar.....	103
11.TURİZM	104
11.1.Yabancı Turist Sayıları	104
11.2.Mavi Bayrak Uygulamaları.....	105
KAYNAKLAR	105

ÇİZELGELER TABLOSU

Çizelge A.1 Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu.....	14
Çizelge A.2 İlimizde 2013 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler.....	15
Çizelge A.3 İlimizde 2013 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler.....	16
Çizelge A.4 İlimizde 2013 Yılı İldeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı.....	16
Çizelge A.5 İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler.....	17
Çizelge A.6 İlimizde 2013 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları.....	19
Çizelge A.7 İlimizde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları.....	19
Çizelge A8 İklim Değişikliği Eylem Planı.....	21
Çizelge B.1 İlimizin Akarsuları.....	24
Çizelge B.2 İlimizdeki Sulama Göletleri.....	25
Çizelge B.3 İşletmede Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri.....	26
Çizelge B.4 İnşaat Halinde Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri (DSİ 113. Şube Müdürlüğü, 2012).....	26
Çizelge B.5 Temmuz ve Ağustos Deniz Suyu Analiz Sonuçları.....	27
Çizelge B.6 Mavi Bayrak Analiz Sonuçları.....	28
Çizelge B.7 Devlet Su İşleri Sulama Alanlarına Ait Bilgiler.....	35
Çizelge B.8 Arazi Kullanım Yetenek Sınıflarına Göre Sulanan Tarım Arazileri ile Yetersiz Sulu Tarım Arazilerinin Dağılımı.....	36
Çizelge B.9 Tekirdağ ilindeki Akarsuların Debileri.....	37
Çizelge B.10 İlimizde 2013 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu.....	38
Çizelge B.11 İlimizdeki 2013 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu.....	38
Çizelge B.12 Zirai Mücadele İlaç Bayilerine Ait Bilgileri.....	42
Çizelge B.13 2013 Yılında İlimizde Kullanılan Zirai İlaç Çeşitleri ve Miktarı.....	43
Çizelge C.1 Tekirdağ İl, İlçe ve Beldelere Göre Katı Atık Miktarları.....	46
Çizelge C.2 Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayrırma ve Geri Dönüşüm Tesisleri.....	48
Çizelge C.3- İlimizdeki 2013 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları.....	48
Çizelge C.4 – İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları.....	51
Çizelge C.5 – İlimizde (2013) Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler.....	51
Çizelge C.6 Yıllara Göre Atık Pil ve Akümülatör Toplama Miktarı.....	52
Çizelge C.7 İlimizdeki Lisanslı Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisleri.....	52
Çizelge C.8 – İlimizde 2013 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler.....	53
Çizelge C.9 İlimizde Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları.....	53
Çizelge C.10 İlimizde Yıllara Göre EEEA Toplama Miktarları.....	54
Çizelge C.11– 2013 Yılında İlimiz Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar.....	55
Çizelge C.12- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı.....	55
Çizelge E.1 İlimizin Arazi Kullanımına göre Arazi Sınıflandırması.....	64
Çizelge E.2 İlimizde İlçeler Bazında Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırması.....	65
Çizelge F.1 İlimizde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından (2013) Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı.....	68

Çizelge F.2 İlimizde 2013 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları.....	69
Çizelge G.1 İlimizde 2013 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı.....	71
Çizelge G.2 İlimizde 2013 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikayetler ve Bunların Değerlendirme Durumları.....	73
Çizelge G.3 İlimizde (2013) Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı.....	73
Çizelge I.1 Tekirdağ Yıllara Göre Nüfus ve Nüfus Artış Hızı.....	75
Çizelge I.2 Tekirdağ Yıllara Göre İl ve İlçe ile Belde ve Köy Nüfusları Dağılımı.....	76
Çizelge I.3 İlimizdeki Sanayi Kuruluşlarının İlçelere ve Alt Sektörlere Göre Dağılımı.....	80
Çizelge I.4 Trakya Mevcut Sanayi Alanlarının Dağılımı.....	82
Çizelge I.5 Türkiye ve Tekirdağ'daki Maden ve Taş Ocağı Sektörü Bilgileri.....	83
Çizelge I.6 Tekirdağ İlindeki Ruhsatlı Sahalar.....	84
Çizelge I.7 Tekirdağ İli Kum-Çakıl Ocakları Listesi.....	86
Çizelge I.8 Tekirdağ İli Taş Ocakları Listesi.....	87
Çizelge I.9 Tekirdağ İli İklim Verileri.....	89
Çizelge I.10 Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su.....	93
Çizelge I.11 Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediye Sayısı.....	93
Çizelge I.12 Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları.....	94
Çizelge I.13 İlçeler Bazında Arazi Varlığı Dağılımı.....	97
Çizelge I.14 Arazi Varlığı Dağılımı.....	97
Çizelge I.15 İlçelere Göre Tarım İlacı Kullanımı (lt/kg).....	99
Çizelge I.16 2013 Yılı Tekirdağ İlinin Orman Varlığı.....	100
Çizelge I.17 Tekirdağ Deniz ve İç Su Ürünleri Avlanan Miktar.....	101
Çizelge I.18 İl Geneli Araç Sayıları.....	103
Çizelge I.19 İlimizde Toplanan Atık Yağ Miktarı (kg).....	105
Çizelge I.20 İlimizdeki Yıllara Göre Bertaraf Edilen Katı Atık Miktarı	105
Çizelge I.21 İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı	105
Çizelge I.22 Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayırma ve Geri Dönüşüm Tesisler.....	105
Çizelge I.23- İlimizde Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları.....	105
Çizelge I.24 İlimizde Bertarafa Gönderilen Tehlikeli Atık Miktarı (ton).....	107
Çizelge I.25 İlimize Gelen Turist Sayısı	107

GRAFİKLER

Grafik A.1- Tekirdağ İlinde Merkez Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	18
Grafik A.2- Tekirdağ İlinde Merkez Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	18
Grafik A.3 İlimizde 2013 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı.....	20
Grafik B.1. İlimizde 2013 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı.....	34
Grafik B.2 İlimizde Sanayinin Kullandığı Su Kaynakları.....	36
Grafik C.1- İlimizdeki (2010) Yılı Atık Kompozisyonu.....	45
Grafik C.2 İlimizde Ambalaj Atıkları Kaynakta Ayrı Toplama Miktarı (ton/yıl)	49
Grafik C.3 İlimizde Kaynaklanan Tehlikeli Atık Miktarı (ton/yıl)	50
Grafik C.4 İlimizde Kaynaklanan Atık Yağ Miktarı (ton/yıl)	51
Grafik C.5 İlimizde Yıllara Göre Oluşan Tıbbi Atık Miktarları.....	56
Grafik E.1 İlimizin 2013 yılı Arazi Kullanım Durumu.....	64
Grafik F.1 - İlimizde 2013 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dğlm...69	69
Grafik F.2 - İlimizde 2013 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı.....69	69
Grafik F.3 Tekirdağ İlinde 2013 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı.....	70
Grafik F.4 Tekirdağ ilinde 2013 Yılında Verilen Lisansların Konuları.....	70
Grafik G.1 İlimizde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tarafından 2013 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı.....	72
Grafik G.2 İlimizde ÇŞİM Tarafından 2013 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı.....	72
Grafik I.1 Sanayi Tesislerinin Sektörlere Göre Dağılımı.....	83
Grafik I.2 1997-2012 yıllık Yağış Miktarları (mm).....	90
Grafik I.3 Arazi Varlığı Dağılımı.....	98
Grafik I.4 Kullanılan Tarım İlaçları Oranları.....	99

RESİMLER

Resim D.1 Tescilli Anıt Ağaç- Çitlenbik / Ertuğrul Mah. Harf Devrimi Heykeli Yanı-Tekirdağ...62	62
Resim D.2. Güngörmez Mağaraları/ Saray/Tekirdağ.....	62
Resim E.1. Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı.....	67

ÖNSÖZ

Ömer ALBAYRAK
Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

Bakanlığımızın belirlemiş olduğu hedefler doğrultusunda modern şehircilik anlayışı, çevreyle uyumlu bir tasarımı, kaynakların tasarruflu kullanımını ve uzun vadeli master planları gerekli kılar. Günümüzün şehir planlamasında yaşam alanları şehri şehir yapan parçalardan yalnızca biridir. Altyapıdan sosyal alanlara, sanayiden yeşil alanların korunmasına, sürdürülebilir bir çevre anlayışı için kentsel ve endüstriyel atıkların bertarafı bir bütün olarak kurgulanmalıdır.

İlimiz, gerek ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı, gerekse kalkınmanın merkezi konumunda olması hasebiyle önemli bir yere sahiptir. İlimizin; İstanbul ve dış pazara olan yakınlığı, kara, hava ve deniz ulaşım yollarına sahip olması, doğal kaynak ve iş gücüne rahat ulaşılabilir konumda yer alması nedenleri ile endüstriyel üretim bölgemizde hızla artmaya devam etmektedir. 1970'li yıllarda başlayan çarpık kentleşme ve plansız sanayileşme bu nadide güzellikteki şehrimizin su kaynakları başta olmak üzere çevresel kalitesini etkilemiştir.

Tekirdağ'ımızın özellikle su ve hava kalitesinin artırılması için Müdürlüğümüz teknik personellerince yılın her günü sahada yorgunluk bilmeden geceli gündüzlü denetimler yapılmaktadır. Çevresel kirliliğin azalmasında özellikle planlama ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda 1/25.000 ölçekli İl Çevre Düzeni Planı ve Plan Notları etkin bir şekilde uygulanmaktadır.

Dağınık sanayimiz altyapı, ulaşım ve enerjide tasarruf için Organize Sanayi Bölgeleri çatısı altında birleşiyor. Münferit Arıtmalar yerini Merkezi Atıksu Arıtma Tesislerine bırakıyor. İşletmelerde daha az su, daha az enerji ve daha az hammadde kullanan çevre dostu üretime geçiliyor.

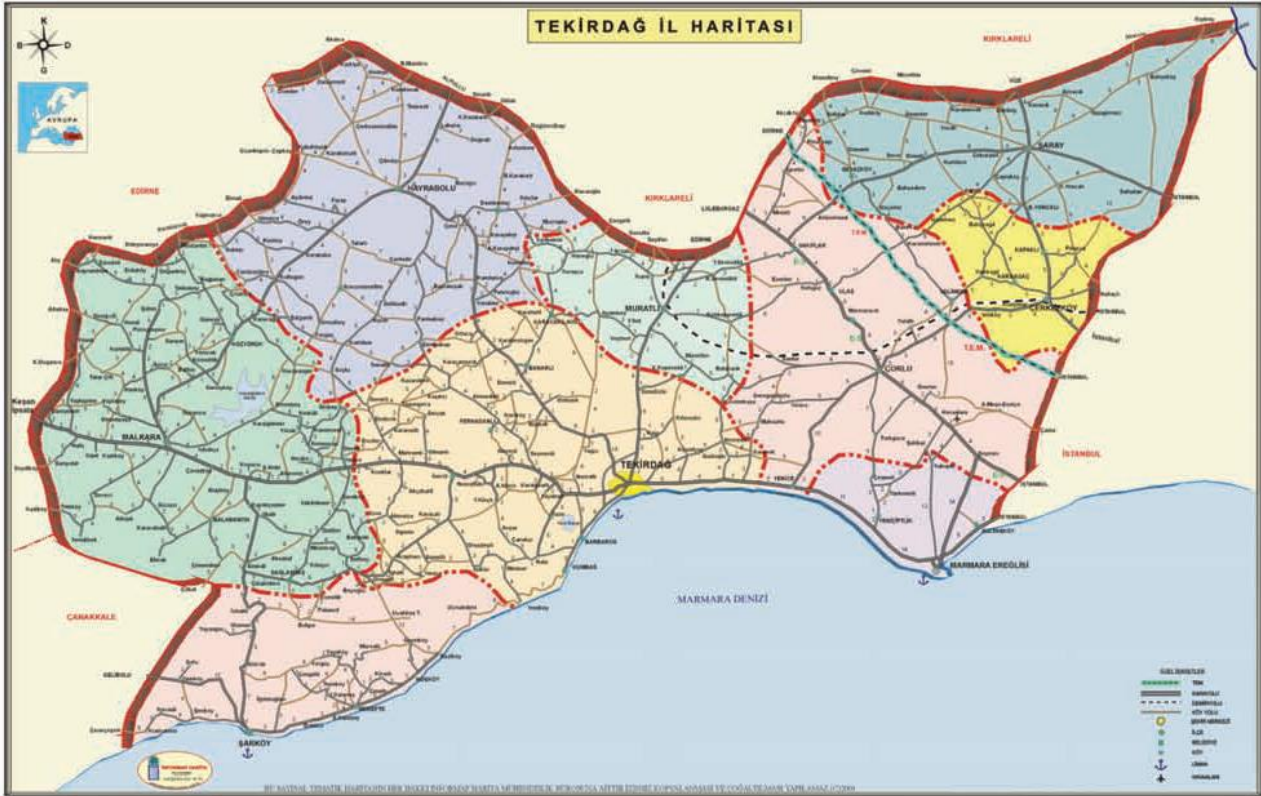
Belediyelerimizin kanalizasyon sistemi, atıksu arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesislerini tamamlayarak faaliyete almaları için gerekli çalışmalar titizlikle devam ediyor. Çorlu Deresi ve Ergene Nehri başta olmak üzere ilimizdeki su kaynaklarının izlenmesi ve kontrolü sürekli olarak yapılıyor.

Son olarak 6 Mayıs 2011 tarihinde yayımlanan "Ergene Havzası Koruma Eylem Planı" endüstriyel atıksuların arıtılmasından ziraî kirliliğin önlenmesine, ağaçlandırmadan kirleticiliği yüksek sanayinin kısıtlanmasına, Ergene'nin temiz akması için ne gerekiyorsa hepsini kapsamaktadır. Önümüzdeki yıllarda Ergene'yi içinde balıkların yaşayacağı, kıyısında ailelerimizin piknik yapacağı bir nehir hâline getirmek uğrunda Bakanlığımız Merkez ve Taşra Teşkilatı olarak çalışmalarımız vakit kaybetmeksizin devam etmektedir.

GİRİŞ

Tekirdağ Türkiye'nin Kuzeybatısında, Marmara Denizinin kuzeyinde tamamı Trakya topraklarında yer alan üç ilden biri, ayrıca Türkiye'de iki denize kıyısı olan altı ilden biridir. 6.313 km² yüzölçümüne sahip İl doğudan İstanbul, kuzeyden Kırklareli, batıdan Edirne, güney-batıdan Çanakkale, güneyden Marmara Denizi ile çevrilidir. Kuzeydoğudan Karadeniz 'e 2,5 km'lik bir kıyısı vardır.

Ergene Havzasının güney kesimindeki en büyük kent olan Tekirdağ, Güney Ergene yöresinden ve kuzeyden gelen yolların Marmara denizine ulaştıkları yerde, geniş bir körfezin kıyısına kurulmuştur.

Harita 1 – Tekirdağ İl Haritası

Gelişmiş bir ulaşım ağı içerisinde yer alan il, 3 önemli karayoluna sahip, büyük bir dış ticaret limanı ve İstanbul-Avrupa demiryolu hattıyla İstanbul metropolüne ve komşu Avrupa ülkelerine bağlanmış durumdadır.

Tekirdağ ili 9 ilçe, 257 köy ve 33 belediyeye sahiptir. Toplam nüfusun % 31'i belde ve köylerde, % 69' u da il/ilçe merkezlerinde yaşamaktadır. İlçeler arasındaki nüfus artış hızı oldukça farklıdır. Kırsal nüfusun hızla azaldığı izlenmektedir. Şehir nüfusunun en yüksek olduğu ilçe Çorlu ilçesi iken (273.362) en az nüfusa ise M.Ereğlisi (21.469) sahiptir. Toplam nüfusun % 48,5'i kadın, % 51,5'i erkek nüfusa aittir.

Sıcaklık ortalamaları ve genel nemlilik indisleri göz önüne alınırsa, Tekirdağ ili iklimi, ılıman yarı nemli olarak nitelenir. Kıyı kesiminden iç kesimlere girildikçe denizden uzaklığın ve yükseltinin etkisiyle sıcaklık ve yağış değerlerinde küçük farklılaşmalar görülür.

Tekirdağ İli nemlilik indekslerine göre bulunan hidrografik bölgelerden yarı nemli iklim tipine girmektedir. Yağış rejimi bakımından Akdeniz yağış rejimi kategorisinde bulunmaktadır. Akdeniz ikliminin etkileri görülen Tekirdağ sahil şeridinde yazlar sıcak kışlar ılıktır. Ergene havzasını içine alan kıyı şeridinde daha ziyade karasal iklim görülür.

Tekirdağ'da toprağa düşen yağış genellikle yağmurdur. İklimin ılıman oluşu tarımı kolaylaştırır. Şarköy'ün Gelibolu hududundan Marmara Ereğlisi'ne kadar uzanan sahil şeridinde yetişen bağ ve zeytin gibi bitkiler, iklimin burada daha ılıman olduğunu gösterir. Bu özelliği, kuzeyinin kıyıya paralel uzanan Tekir Dağlarıyla kaplı olmasındandır. Kışın kuzey rüzgarlarına açık olan Tekirdağ-Marmara Ereğlisi-Sultanköy arasında daha soğuk olmaktadır. İçeriler ise kara iklimin özelliğini gösterir. Kışın Kuzey Avrupa ülkelerinin iklimine benzer. Bu bakımdan kendisine ait özel bir iklim tipi yoktur. Yazlar genellikle kurak ve sıcak geçer. Yaz süresince görülen kuraklık ara sıra gök gürültüsü ile yağın yağmurlarla ortadan kalkar. Sibiryaya antisiklonu Balkanlar üzerinden buralara geldiğinden kışın kuru ve dondurucu soğuklar olur. Buralar Marmara'nın yumuşatıcı etkisinden yoksundur.

2013 yılının en sıcak ayları Temmuz-Ağustos, en soğuk ayları Ocak-Şubat aylarıdır. Akarsular az ve yetersizdir. Başlıca akarsular Hayrabolu Deresi ve Ergene Nehri'dir. Bölgede hakim nemli iklim tipi; sahil şeridinde ılıman, iç kısımlarda karasal iklime yaklaşarak hüküm sürer. İlin toprak yapısı ve yağış rejimi kültürel tarım için oldukça elverişlidir. Tekirdağ İlinin denizden yüksekliği 10 m. ve denize olan uzaklığı merkezden 250 m'dir. Tekirdağ İlinde, Merkez, Çorlu, Çerkezköy ve Malkara İlçelerinde olmak üzere 4 istasyon bulunmaktadır. Bu istasyonlardan; sinoptik ve klima Merkez, meydan istasyon Çorlu, klima Malkara ve Çerkezköy'de ise insansız otomatik meteoroloji istasyonları bulunmakta olup, radiosonde yoktur.

Marmara Denizi kıyısı boyunca, yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ise ılık ve yağışlı geçen Akdeniz ikliminin özellikleri görülür. Ancak, Karadeniz ikliminin etkisiyle yaz kuraklığı hafiflemiştir. Kış mevsiminde kar yağışları olağandır. İç kesimlere girildikçe yaz mevsimi daha kurak, kış mevsimi daha soğuk geçen yarı karasal iklim özellikleri belirginleşir.

Tekirdağ GSYİH'sı içerisinde, sanayi sektörü % 43,5'li pay ile en fazla GSYİH oluşturan sektör konumunda iken, tarım sektörü % 12,5'lik bir pay ile ikinci, ulaştırma ve haberleşme sektörü % 12,3'lük pay ile üçüncü, ticaret sektörü % 10,7'lik pay ile dördüncü, devlet hizmetleri % 7,1'lik bir pay ile beşinci ve inşaat sektörü de % 5,9'lik bir pay ile altıncı sırada yer almaktadır.

1970 senesine kadar tarıma dayalı sanayiye sahip olan Tekirdağ ili, 1970'ten sonra hızla sanayileşmiştir. Çerkezköy, Çorlu ve Tekirdağ merkez ilçelerinde sanayi kuruluşları daha fazladır. Türkiye'nin en büyük 100 kuruluşundan 3'ü ve en büyük 500 kuruluşun 15'i bu il sınırları içindedir. Metal eşya ve makina imalatı gelişmiştir. İstanbul'a yakınlık, ulaşım, pazarlama imkânları sanayinin gelişmesinde mühim rol oynamıştır.

Tekirdağ'da Merkez, Malkara, Çorlu, Çerkezköy ve Hayrabolu ilçelerinde olmak üzere toplam 5 adet Ticaret ve Sanayi Odası bulunmaktadır. Ayrıca ilimizde; Merkez, Hayrabolu, Çorlu ve Malkara ilçelerinde olmak üzere 4 adet Ticaret Borsası mevcuttur. İl genelinde bulunan 13 adet küçük sanayi sitesinin 7'si faaliyet göstermekte olup, toplam iş yeri sayısı 1.714'dür. Sektörel ağırlık itibarıyla en önde gelen sektör tekstil sektörüdür. Tekstili ağırlık sırasına göre, deri, gıda, makine-metal, metal eşya, tarım aletleri ve enerji sektörleri izlemektedir.

Tekirdağ'da 11 adet Organize Sanayi Bölgesi, 1 Islah Organize Sanayi Bölgesi ve 1 adet Avrupa Serbest Bölgesi bulunmaktadır.

Tekirdağ yüzölçümüne göre ekili-dikili alanları en çok olan illerden biridir. Tarıma elverişli alanların oranı yüzde 80'dir. Tekirdağ ilinden çok çeşitli ve bol ürünler alınmakla beraber 'buğday, ayçiçeği, soğan, karpuz, kiraz ve üzüm' önceliklidir.

Tekirdağ'da 400 bin hektarlık alanda tarım yapılmaktadır. İlin Geleneksel ürünü buğday ve ayçiçeği Türkiye de üretilen buğdayın yaklaşık %5'i (185 bin 63 hektarlık alandan 998 bin 955 ton buğday), ayçiçeğinin ise %33'ü (151 bin 290 hektarlık alanda 356 bin 750 ton) Tekirdağ'dan karşılanmaktadır.

Tekirdağ'da görülmeye değer sayısız eser bulunmaktadır. İlginç ziyaret noktaları arasında Macaristan'ın Avusturya'ya karşı mücadele etmiş bağımsızlık kahramanı Ferenc Rakoczi'nin 1720-1735 yılları arasında (başka bir deyişle, Osmanlı'nın Macaristan'ı kaybetmesinden sadece 35 yıl kadar sonra) Osmanlı İmparatorluğu'na sığındığı dönemde kaldığı 17. yüzyıl Türk evi sayılabilir. Ev bugün müze kimliğini taşımakta olup, Macaristan hükümetinin mülkiyetinde ve Türkiye'yi ziyaret eden Macarların vazgeçilmez uğrak yeri konumundadır.

Ayrıca Namık Kemal'in doğum yeri olup adına düzenlenmiş Namık Kemal Evi müzeleştirilmiştir. Şehir merkezinde Atatürk'ün birebir boyutlarındaki tek heykeli bulunmaktadır. Her sene Haziran ayında Tekirdağ Kiraz Festivali adı altında ortalama 1 hafta süren etkinlikler düzenlenmektedir. İlk olarak 1962'de Kiraz Cümbüşü adıyla başlayan festival, günümüzde kent merkezi için önemli bir turistik faaliyettir.

Müdürlüğümüz C tipi iller arasında yer aldığından Müdürlüğümüzün Çevre bölümü ÇED, İzin ve Denetim Şube Müdürlüğü ve Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü olmak üzere iki adet şube müdürlüğünden oluşmaktadır. ÇED, İzin ve Denetim Şubesinde toplam 9 personel ve Çevre Yönetimi Şubesinde 8 personel olmak üzere toplamda 17 personel ve 2 şube müdürü ile çalışmalarına devam etmektedir.

A.HAVA

A.1.Hava Kalitesi

Türkiye’de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990’lı yıllara göre azalma olmuştur.

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Kömüre dayalı termik santrallerde kullanılan yerli linyitlerin yüksek kükürt oranı ve bazı tesislerde arıtma sistemlerinin olmaması nedeniyle kükürt dioksit (SO₂) emisyonları problem oluşturmaktadır. Çevre Mevzuatının kirletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiği enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar Çevre Mevzuatında belirlenmiştir. Katı, sıvı ve gaz yakıt kullanan bu tesisler için ilgili baca gazı sınır değerlerinin sağlanması yanında tesis etki alanlarında hava kalitesi sınır değerlerinin de sağlanması gereklidir. Bu nedenlerle söz konusu tesislerden kaynaklanan özellikle toz, kükürt dioksit (SO₂) ve azot oksit (NO_x) emisyonlarının giderilmesi ve azaltılması konusundaki tekniklerinin uygulanması gereklidir. Söz konusu azaltım teknikleri son yıllarda tesislerden kaynaklanan emisyon yüklerini önemli ölçüde azaltılabilmektedir. Söz konusu azaltım tekniklerinin hayata geçirilmesi ve yaygın olarak kullanılabilmesi içinde Çevre Mevzuatında bazı değişiklikler yapılmıştır.

Çizelge A.1 Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu (Hava Yönetimi Daire Başkanlığı, 2013)

Hava Kalitesi İndeksi	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM10
	1 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)	1 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)
1 (çok iyi)	0-50	0-45	0-1,9	0-35	0-25
2 (iyi)	51-199	46-89	2,0-7,9	36-89	26-69
3 (yeterli)	200-399	90-179	8,0-10,9	90-179	70-109
4 (orta)	400-899	180-299	11,0-13,9	180-239	110-139
5 (kötü)	900-1499	300-699	14,0-39,9	240-359	140-599
6 (çok kötü)	>1500	>700	>40,0	>360	>600

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar**Çizelge A.2 İlimizde 2013 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)**

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya-Ukrayna	195.682,65	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara-Hayrabolu	1.124,720	5000-6200	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18
Briket	Malkara-Hayrabolu	-	6000-6800	25-30	0,3-0,5	8-10	13-14

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.3 İlimizde 2013 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya-Ukrayna	-	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara-Hayrabolu	-	5000-6200	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18

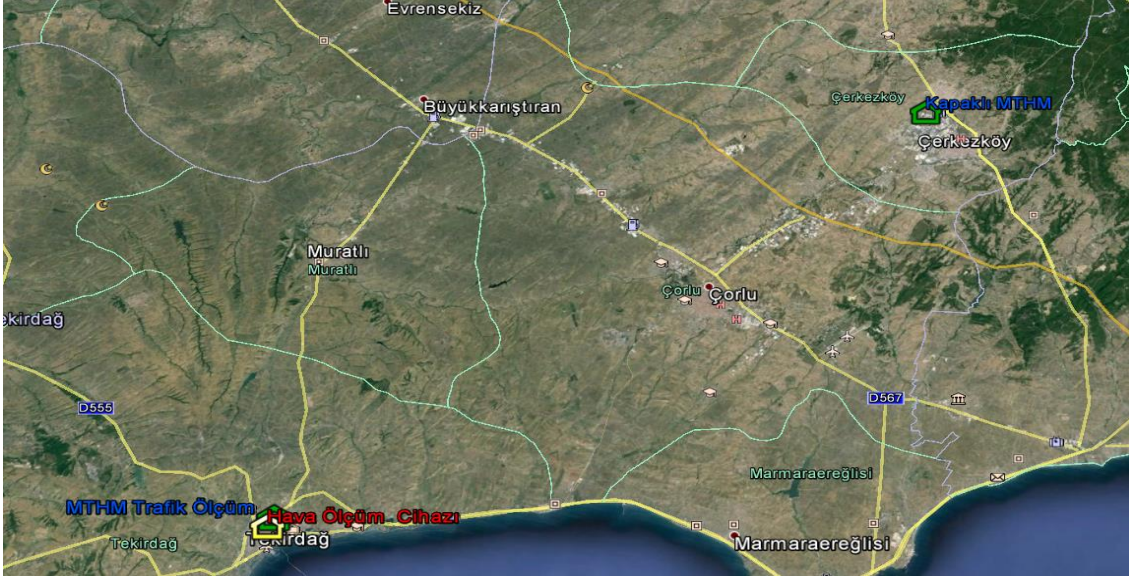
(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.4 İlimizde 2013 Yılı İlerdeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

Araç Sayısı				Toplam	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				Toplam
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri		Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	
101.995	38.070	12.566	49.856	202.487	-	-	-	-	77.194

A.3. Hava Kalitesi Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimizde hava kalitesini kontrol etmek amacıyla üç adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi il merkezinde olup diğeri ise Kapaklı ilçesinde bulunmaktadır. İl merkezinde bulunan istasyonlardan birisi araç trafiğinden kaynaklanan hava kirliliğini diğeri ise kentsel kirliliği ölçmek, Kapaklı 'da bulunan istasyon ise Kentsel/Endüstriyel kirliliğin neden olduğu hava kalitesini ölçmek için kurulmuştur.

Harita A1-Tekirdağ İlinde bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri (Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2014)

Çizelge A.5 İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler
(<http://www.havaizleme.gov.tr>,2013)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM
Merkez-1		X	-	-	-	-	X
Merkez-2		X	X	X	-	-	X
Kapaklı		X	X	X	-	-	X

A.4. Ölçüm İstasyonları

İlimiz, Merkez İlçede bulunan hava kalitesi izleme istasyonuna ait veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Hava Kalitesi İndeksi	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
1 (Çok İyi)	0 -50	0 - 45	0 – 1,9	0 - 35	0 - 25
2 (İyi)	51-199	46 - 89	2,0 – 7,9	36 - 89	26-69
3 (Yeterli)	200-399	90 - 179	8,0 – 10,9	90 - 179	70-109
4 (Orta)	400-899	180 - 299	11 – 13,9	180 - 239	110-139
5 (Kötü)	900-1499	300- 699	14,0 - 39,9	240 - 359	140-599
6 (Çok Kötü)	>1500	> 700	> 40,0	> 360	> 600

Çizelge A.6 – Tekirdağ Merkez İlçede bulunan hava kalitesi izleme istasyonu verileri.

(2012)	SO ₂ µg/m ³	PM10 µg/m ³	(2013)	SO ₂ µg/m ³	PM10 µg/m ³
Ocak	184	86	Ocak	125	213
Şubat	151	90	Şubat	93	75
Mart	112	741	Mart	36	84
Nisan	39	1000	Nisan	88	79
Mayıs	4	794	Mayıs	7	70
Haziran	6	200	Haziran	5	44
Temmuz	8	86	Temmuz	8	48
Ağustos	6	63	Ağustos	8	48
Eylül	7	69	Eylül	7	31
Ekim	14	54	Ekim	6	71
Kasım	51	67	Kasım	108	67
Aralık	121	79	Aralık	232	79
ORTALAMA	58	277	ORTALAMA	60	76

2012	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma											
	SO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK		X							X			
ŞUBAT		X							X			
MART		X										X
NİSAN	X											X
MAYIS	X											X
HAZİRAN	X										X	
TEMMUZ	X								X			
AĞUSTOS	X							X				
EYLÜL	X							X				
EKİM	X							X				
KASIM		X						X				
ARALIK		X						X				

2013	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma											
	SO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK		X										X
ŞUBAT		X							X			
MART	X								X			
NİSAN		X							X			
MAYIS	X								X			
HAZİRAN	X							X				
TEMMUZ	X							X				
AĞUSTOS	X							X				
EYLÜL	X							X				
EKİM	X							X				
KASIM		X						X				
ARALIK			X						X			

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: İlimiz Merkez İlçe Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

İlimize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerinin (2011 yılı Ekim- 2012 yılı Mart arası 6 aylık ortalama) ve (2012 yılı Ekim- 2013 yılı Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılması (Uygun sınıfı "X" ile işaretlenmiştir.)

2011-2012	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma												
	SO ₂						PM ₁₀						
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
Kış Sezonu (Ekim-Mart)		X										X	

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli) , 4 (orta) , 5 (kötü) , 6 (çok kötü)

2012-2013	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma												
	SO ₂						PM ₁₀						
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
Kış Sezonu (Ekim-Mart)		X							X				

Kaynak: Tekirdağ Merkez İlçe Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

İlimize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerinin (2011 yılı Ekim- 2012 yılı Mart arası 6 aylık ortalama) ve (2012 yılı Ekim- 2013 yılı Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılması (Uygun sınıfı "X" ile işaretlenmiştir.)

İlimiz Merkez İlçede bulunan Hava Kalitesi İzleme İstasyonu verilerine göre;

SO₂ konsantrasyonu kapsamında; 2011-2012 ve 2012-2013 kış dönemlerinde hava kalitesi indeksine göre; İlimiz Merkez İlçenin hava kalitesinin iyi durumda olduğu,

PM₁₀ konsantrasyonu kapsamında; 2011-2012 kış döneminde hava kalitesi indeksine göre; İlimiz Merkez İlçenin hava kalitesinin kötü olduğu, ancak 2012-2013 kış dönemlerinde ise hava kalitesi indeksine göre yeterli seviyeye ulaştığı görülmektedir.

A.5.Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

İlimizde Müdürlüğümüz tarafından yetkilendirilmiş toplam 19 tane egzoz emisyon ölçüm istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlardan 2013 yılı içerisinde toplam 77.194 adet aracın egzoz emisyon ölçümü yapılmıştır.

Çizelge A.7 – Tekirdağ İlinde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları

İlimizde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları	
Ümit Gökmen Oto Tamiri	Hayrabolu
Baygur Oto Mehmet -Ahmet Baygur	Merkez
Öz Oto San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Merkez
Gençler Otom. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Merkez
Tgm Taşıt Güvenlik Merkezi	Merkez
Tgm Taşıt Güvenlik Merkezi	Çorlu
Buhari Otomotiv	Çorlu
Trakman Otomotiv	Çorlu
Atmaş Motorlu Araçlar	Çorlu

Turnalar Oto Tamirhanesi Murat Turna	Çorlu
Oto Metin – Oğuz METİN	Çorlu
Seçkin Oto- Necdet Baysak	Çerkezköy
Zeki Otomotiv	Çorlu
A.Sert Oto. Bilg.San. Ve Tic. Ltd. Şti	Çorlu
Mengerler Tic. Türk A.Ş. Trakya Şubesi	Çorlu
Haliç Oto Tic. Ve San A.Ş.	Çorlu
Dobrucalı Otomotiv San Yedek Parça	Çorlu
Tgm Taşıt Güvenlik Merkezi	Mobil
Test Otomotiv	Malkara

A.6.Gürültü

Bugün dünyamızdaki en önemli sorunların başında doğal dengenin bozulmaya başlaması ile ortaya çıkan çevre sorunları gelmektedir. Endüstri ve teknolojinin ulaştığı boyutta tabiat kaynaklarının tek yönlü Bilinçsizce kullanımı hava, toprak ve suyun dengesinin bozulmasının yanı sıra ses kirliliği ya da gürültü olarak adlandırdığımız bir çevre sorununun da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Gürültüyü istenmeyen bir ses olarak tanımlayabiliriz. Gürültü, sadece insanı rahatsız etmekle kalmayıp, aynı zamanda fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaratan, insan ve toplum sağlığını ciddi bir biçimde tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Yapılan araştırmalar gürültünün insanların organik, sinirsel ve psikolojik yapılarında olumsuz etkiler yaptığını belirtmektedir. Gürültü arzu edilmeyen sesler olarak ifade edildiğine göre önce sesin ne anlama geldiğini bilmek gerekir.

SES: Moleküllerin mekanik titreşimleri sonucu ortaya çıkan ve dalga hareketleriyle atmosfere yayılan bir enerjidir.

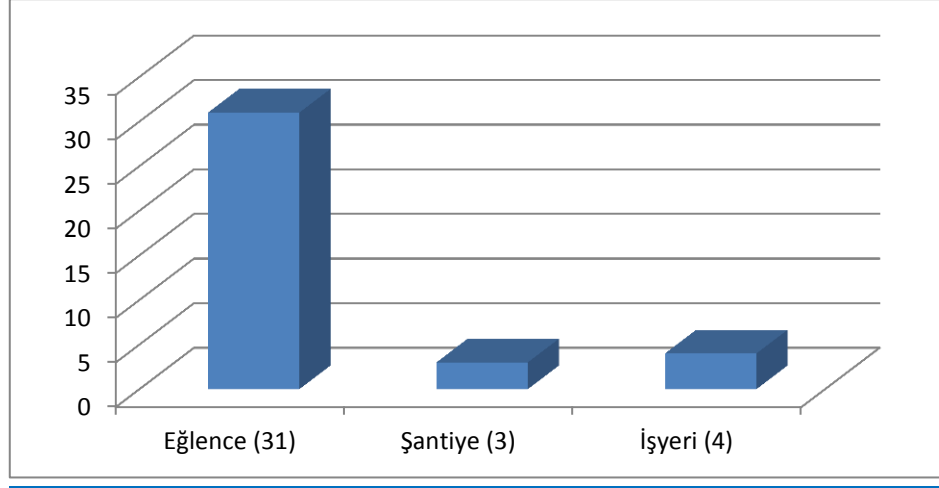
DALGA: Maddelerin hareketi, titreşmesi veya strete ani değişiklik yapılması ile meydana gelir. Belirli bir şiddetteki ses, kişilere göre değişik etkiler yapmakla beraber bir genellemeye gidilebilir.

- 30-65 dB arası gürültüler bazı durumlarda rahatsız edicidirler. Ancak rahatsızlığın şekli ve basıncı çok çeşitlidir. Sinirlilik, çabuk hiddetlenme, konsantrasyon bozukluğu, baş dönmesi, çalışmaya karşı gittikçe artan isteksizlik görülebilir. (45-50 dB’de uykusuzluk başlar.)

- 65-90 dB arası vegetatif sisteminde bazı reaksiyonlar görülür.

- 90-120 dB arası gürültülerde işitme organında arızalar görülmeye başlar. Bu db’deki sesler uzun bir süre devam ederse ağır işitme bozuklukları ve sağırılık meydana getirebilir.

- Gürültü 120 dB’nin üzerine çıktığında kulakta ağrı yapar ve bu insan sağlığı için tehlike sayılır. Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği 01.07.2011 tarih ve 25862 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Grafik A.3 İlimizde 2013 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müd., 2013)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İlimizde İklim Değişikliği Eylem Planı kapsamında Valiliğimiz tarafından yürütülen eylemler aşağıdaki Çizelge A.8’de verilmiştir.

Çizelge A.8 - İklim Değişikliği Eylem Planı (Tekirdağ Valiliği Eylemleri)

No	Sektör	Eylemler	Varsa eylemin yer aldığı diğer strateji veya planlar	Eylemin gerçekleşme durumu	Uygulama sürecinde yaşanan olumlu ve olumsuz gelişmeler	Eylemin uygulanmasına ilişkin değerlendirme ve çözüm önerileri	Eylem kapsamın da gerçekleştirilmesi planlanan projeler	Varsa eylemin revizyonuna ilişkin öneriler	Eylemin izlenmesine yönelik performans göstergeleri
1	-Uyum-Doğal Afet Risk Yönetimi	UA2.2.1. Yerel ölçekte muhtarlıklar dahil bütün idari kademeleri kapsayan ilgili kurum ve kuruluşların risk azaltımı, acil müdahale ile afet sonrası kısa ve uzun vadeli iyileştirme yaklaşımı ve uygulamaları konusunda kapasitelerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi.	Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı ----- İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ----- 2012-2017	Yerel ölçeklerde deprem ve depremin zincirleme etkileri ile oluşabilecek risklerin analizi, değerlendirilmesi ve azaltılması konusunda ilke, yöntem ve uygulama esaslarının belirlenmesi ve yerel yönetimler için yol gösterici kılavuz yayınların hazırlanması hususları takip edilerek işbirliği ve koordinasyon sağlanmaktadır. Afet Acil Durum Yönetimi konularında kamu kurum ve kuruluşlarının amirleri, yerel yöneticiler ve ilgili personelin hizmet içi eğitimlerinin yapılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.	Özel sektörde sanayi tesislerinin sayıca fazla olması ve yerleşimlerinin dağınık olması sebebiyle koordinasyon sağlanmasında problemler yaşanabilmektedir.	Kurum kuruluş ve işletmelerin, risk analizleri tamamlanarak, risklerine göre sınıflandırılması gerekmektedir.	--	Kurum ve kuruluşların risk analizi yapılarak acil durumlar öncesi zarar azaltma çalışması yapılmalıdır. Böylelikle oluşabilecek olumsuzlukların önüne geçilir.	2011 yılı sonu itibarıyla eğitim sayısı:121, 2013 yılı sonu itibarıyla eğitim sayısı: 139, 2013 yılı sonu itibarıyla eğitim sayısı; 219 Eğitim sayısındaki artış oranı: % 38
2	-Uyum-Doğal Afet Risk Yönetimi	UA2.2.3. Yerel düzeyde kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması ile bilgi,	Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı ----- İl Afet ve Acil Durum	Yerel düzeyde haberleşme, acil durum çağrı ve bilgi iletişim sistemleri alt yapısı ile acil müdahale ve yardımlar için ulaşım sistemlerinin geliştirilmesi konusunda	Kurum ve kuruluşların afet ve acil durumlardaki görevleri ile ilgili planlamaların	Kurum ve kuruluşlarla ortak afet ve acil durum tatbikatı yapılmalıdır.	İl AFAD koordinasyonunda 2012-2017 yılları süresince	--	UDSEP gereğince 2012-2017 yılları arasında yapılacak olan çalışmalar yapılmaktadır. Çalışmaların şimdiye kadar % 45lik bölümü tamamlanmıştır. Çalışmalar devam

	tecrübe, altyapı paylaşımının geliştirilmesi.	Müdürlüğü ----- ----- 2012-2017	işbirliği ve koordinasyon yapılmaktadır.	da sorunlar yaşanabilmektedir.	ortak tatbikatlar planlanmaktadır.	etmektedir.
			Kamu ve özel sektör tarafından gerçekleştirilen afet sonrası hasar tespit çalışmalarında bilgi paylaşımını ve işbirliğini sağlayacak yeni yaklaşımlar takip edilerek değerlendirmeler yapılmaktadır.			

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Çevre Mevzuatının kirlletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiğı enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar Çevre Mevzuatında belirlenmiştir. İlimizde hava kalitesini kontrol etmek amacıyla ilimiz sınırları içerisinde üç adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. İl merkezinde bulunan hava kalitesi ölçüm istasyonunda SO₂ ve PM₁₀ parametrelerinin ölçümleri yapılmaktadır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, <http://dmi.gov.tr>, 2013
- <http://www.havaizleme.gov.tr>, 2013

B.SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Tekirdağ İlinin yerüstü su potansiyeli 713,00 hm³/yıl'dır. Akarsular, içme ve kullanma açısından olumsuz bir yapıya sahiptir. Bunun en önemli nedeni yörede bulunan sanayi kuruluşları deşarjlarının kirliliği sonucu, akarsuların doğal yapısının bozulmasıdır.

Bunlara ek olarak, akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin evsel atık sularının da direkt deşarj edilmesi ikinci bir etkidir. Bu nedenle, yöre içerisinde yer alan akarsuların, gerek tarım açısından kullanılmasında ve gerekse de toplumun piknik yeri olarak akarsu çevresinden istifade edebilmesi mümkün olmamaktadır. Konunun önem cihetiyle, Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve Valiliklerince (gerekli tedbirlerin alınması konulu) toplantılar sık sık yapılmakta olup, olumlu sonuçların alınması için çalışmalar sürdürülmektedir.

İlimiz sınırları içerisinde bulunan yüzeysel suların kirlilik durumlarının tespit edilebilmesi, bölgemizde bulunan sanayi kuruluşlarının yüzeysel suların kalitesine olan etkilerinin boyutlarının belirlenebilmesi ve bu konuda alınacak önlemlerin uygulanabilmesi amacıyla, kirlenme riski yüksek bölgelerdeki akarsularımızın kirlilik portresi çıkartılmıştır.

İlimiz sınırları içerisinde sanayi kuruluşlarının atık sularını deşarj ettikleri derelerden alınan numunelerin incelenmesi sonucunda; Çorlu İlçesi, Seymen Köyü Mevkiinden Sultanköy Beldesine gelerek Marmara Denizine dökülen Kınıklı Deresinin iki noktasından alınan numunenin sonuçları derenin en iç kesiminde (fabrika atık sularının henüz dereye karışmadığı noktada) kirlilik yükünün sınır değerlere oldukça yakın değerlerde olduğu, aşağılara doğru inildikçe Değirmenköy Mevkiindeki fabrikaların ve Tekirdağ İl sınırları içerisinde kalan sanayi tesislerinin atık suları bu dereye karışmakta ve suda gözle görülür derecede renk değişimi ve fiziksel kirlilik gözlenmektedir.

İlimiz Çerkezköy İlçesinden başlayıp; Kızılpınar, Yulaflı üzerinden Çorlu'ya ulaşan Çorlu Deresi ve kollarından alınan numuneler sonucunda; Veliköy, Velimeşe, Yulaflı Mevkiinde kurulmuş olan tekstil ağırlıklı bir çok fabrikanın atık sularının bu dereye karışması nedeniyle dere suyunun özelliğinin bozularak sınır değerlerin çok üzerinde olduğu gözlenmiştir. Numune sonuçları itibarı ile KOI ve toplam fosfor değerlerinin dere suyunda çok yüksek değerlere ulaştığı tespit edilmiştir.

Çerkezköy bölgesinde bulunan iki adet sanayi bölgesinin (Veliköy ve Yalıboyu Mevkii) atık suları da münferit arıtma tesislerinde arıtıldıktan sonra bu dereye deşarj edilmektedir. Ayrıca Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Merkezi Arıtma Tesisinde de her ne kadar arıtılmış da olsa kirlilik yükünü olumsuz yönde etkileyecek ve hedef değerlerin üzerinde kirlilik yükünü taşıyan yaklaşık 80.000 m³/gün debili bir atıksu bu dereye karışmaktadır.

Çorlu İlçesi Sağlık Mahallesi'nden, Çorlu'ya oradan da Balabanlı, Kepenekli Köyleri yakınından Muratlı İlçesine ulaşan Çorlu Deresi ve kollarından alınan numuneler sonucu; bölgedeki deri sanayicilerinin arıtılmış sularının dereye karıştığı noktalarda kirlilik yükünün, (toplam fosfor, TAKM) bazı değerlerinin sınır değerlerinin üzerinde olduğu, (yağ, gres, KOI) bazı değerlerinin de sınır değerlere oldukça yaklaştığı, ayrıca Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde giderilmesi istenmeyen renk parametresinin bu derelerde son derece kötü bir görüntü kirliliğine sebebiyet

verdiği sonucuna varılmıştır. Bunun yanında mevsim koşulları itibariyle havanın ısınması, son derece kötü kokuların oluşarak çevrede olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

İlimiz Ergene İlçesi, Ulaş, Vakıflar, Kırkgöz ve Sevindikli Köyleri civarından geçerek Muratlı'nın İnanlı Mevkiinde Çorlu Deresi ile birleşen Ergene Nehri ve kollarından alınan numuneler sonucunda; dere suyunun içeriği sınır değerlerin altında kalmaktadır. Çeşme Deresi adı ile anılan Ballıhoca Mevkiindeki dere den alınan numunede, BOI₅, KOI, TAKM, Toplam Fosfor ve pH değerlerinin yüksek olması, kirlilik yükünün sınır değerlerinin ne kadar üzerinde olduğunu göstermektedir.

Muratlı İlçesi Ballıhoca Köyü Mevkiinde kirlilik taşıyan bir diğer unsur da, bölgedeki yerleşim merkezlerinin evsel nitelikteki atık suları ile Kırklareli İl sınırı içerisinde kalan çeşitli sektörlerdeki fabrikaların atık sularıdır. İlimiz Ergene İlçesi, Saray İlçesi Beyazköy civarından Çorlu Deresi ile birleşen ana dere den iki ayrı noktadan alınan numuneler sonucu; dere suyunun içeriği sınır değerlerin altında kaldığı tespit edilmiştir. Bu bölgede fabrika sayısının az olması çıkan sonuçların sınır değerlerin altında çıkmasının en büyük etmenidir.

Çizelge B.1 İlimizin Akarsuları(2012 Tekirdağ İl Çevre Durum Raporu,2013)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Ergene Nehri	264	86,6	6	Ergene Nehri	-
Çorlu Deresi	86,2	71,9	2,65	Ergene Nehri	-
Hayrabolu Deresi	96,3	96,3	4,88	Ergene Nehri	-
Beşiktepe Deresi	38,2	32,7	1,5	Ergene Nehri	-
Muzalı Deresi	40,7	6	1,25	Meriç Nehri	-

B.1.1.2.Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Tekirdağ İli topoğrafik yapısı içerisinde tabii göllerden yoksun bir konumdadır. Bölge arazisinin düz ve engebeli olması, mevcut akarsu ve yağmur sularının dere yatakları ile direkt olarak akışa geçmeleri nedeni ile doğal arazi üzerinde su birikiminin oluşması ancak gölet ve baraj yapımıyla mümkün olmaktadır.

Bu itibarla bölge genelinde içme ve kullanma suyu temin etmek amacıyla baraj ve gölet yapımının önemi büyük ölçüde artmaktadır. İhmal edilmiş bulunan baraj ve göletler genel olarak tarım arazisini sulama amacıyla yapılmış olup, yer yer çevre köy gruplarının da içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik amaçları da taşımaktadır. İçme suyu ihtiyacını karşılayan baraj ve göletler yeraltı su seviyesinin düşük olduğu batı bölge içerisinde bulunan bazı köyleri kapsamaktadır.

Çizelge B.2 İlimizdeki Sulama Göletleri (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü)

Göletin Adı	Amacı	Depolama Hacmi/hm ³	Sulama Alanı /ha
İŞLETMEDEKİ GÖLETLER			
Merkez-Bıyıklı	Sulama	3,589	302
Çorlu-Ulaş	Sulama	0,287	24
Çorlu-Türkmenli	Sulama+ içme suyu	15,29	515
Hayrabolu-Bayramşah	Sulama	1,911	145
Hayrabolu-Temrezli	Sulama	1,036	125
Muratlı-İnanlı	Sulama	0,612	53
Malkara-Balabancık	Hayvan Sulama	0,100	-
Malkara-Karacahalil	Sulama	0,74	130
Saray-Güneşyaka Regülatörü	Sulama	-	222
İNŞA HALİNDEKİ GÖLETLER			
Merkez Nusratlı	Sulama	0,552	125
Merkez Ferhadanlı	Sulama	1,690	495
Tekirdağ-Gölsu 1. Grup Gölet Malkara Karacahalil Gazi Göleti	Sulama	0,748	160

B.1.2. Yeraltı Suları

İl sınırları içerisinde yer altı suyu işletmesinde elverişli kesim, Çorlu-Muratlı- Hayrabolu ilçeleri güzergahı boyunca NW-SE uzanımlı yaklaşık 30 km enindeki bir zon içerisindeki Ergene formasyonudur. Bu alan dışında kalan kuzey ve güneydeki sahalarda yer altı suyu zengin olmayıp düşük debili kuyulardan temin edilmektedir.

Su kaynakları potansiyeli açısından değerlendirildiğinde yerüstü suyu 713 hm³/yıl, yeraltı suyu 170m³/yıl, toplam su potansiyeli 883 hm³/yıl ve yeraltı suyu fiili tahsis miktarı 167,80 hm³/yıldır. Yer altı suyu bakımından zengin olduğunu belirten Ergene formasyonu gevşek tutturulmuş kumlarda oluşturmakta olup, yer altı beslenmesi yağışlardan süzülme ve Yıldız Dağlarından yüzey yanal akışlardan beslenmektedir. Formasyon ahilerinde yeraltı suyu boşalımı izlenmektedir. Bazı derelerde küçük kaynaklar şeklinde izlenen boşalmalar gözardı edilebilecek durumdadır.

Yerleşim birimlerinde, sanayi ve endüstri sulama amacıyla suni olarak açılan çok sayıda kuyu mevcuttur. Son yıllarda özellikle sanayileşmenin bölgedeki gelişim etkisi ile artan su ihtiyacının karşılanması için kontrolsüz olarak kuyu açılımları gözlenmektedir. Ancak bu durumun önlenmesi için DSİ Bölge Müdürlüğü kuyu açılımlarını kısıtlama yoluna gitmiştir. 1970’li yıllarda 10-30mt olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir.

Bölge genelinde yer altı suları, içme, kullanma ve tarım sulama amacı ile yararlanılmakta olup, su kalitesi açısından WILCOX değerlendirmesine göre çok iyi, iyi, Fransız Sertlik derecesine göre toplam sertlik 10 ila 40 aralığındadır.

Ergene 1-1 alt havzası 5 Kasım 2009 tarih ve 27397 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Ergene ve Meriç Havzaları Yeraltı Suyu İşletme İlanı” ile her türlü yeraltı suyu kapatılmıştır. Yeraltı suyu

çekimi ön yüklemeli uzaktan kontrollü su sayaçları ile on-line olarak kontrol edilecektir. Söz konusu çalışmalar DSİ tarafından yürütülmektedir.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Tekirdağ İlinin yeraltı su potansiyeli fiili tahsis toplamı 170,0 hm³/yıl olup, bu su potansiyelinin 12,30 hm³'ü sulamaya, 155,50 hm³'ü içme, kullanma ve sanayiye tahsis edilmiştir. Kalan yeraltı suyu rezervi 2.20 hm³ olup, toplam yer altı su potansiyeli de 170 hm³/yıl'dır.

Çizelge B.3 - İşletmede Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri (DSİ 113. Şube Müdürlüğü, 2012)

Adı	Kuyu (Adet)	Fayda (ha)	İşletmeye Açılış Tarihi
Çorlu-İğneler Köyü	3	180 ha (brüt)	1974
Çorlu-Pınarbaşı Köyü	7	300 ha (brüt)	1989
Çorlu-Velimeşe Beldesi	5	150 ha (brüt)	1996
Saray-Sofular Köyü	5	200 ha (brüt)	1980
Hayrabolu-Şalgamlı Köyü	9	360 ha (brüt)	1974
Murathlı-İnanlı Köyü	5	220 ha (brüt)	1989

Çizelge B.4 - İnşaat Halinde Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri (DSİ 113. Şube Müdürlüğü, 2012)

Adı	Kuyu (Ad)	Fayda (ha)
Murathlı- Arzulu	4	150 ha (brüt)
Saray-Osmanlı	2	120 ha (brüt)
Saray-Kadıköy	6	250 ha (brüt)
Malkara-Kozyörük	1	30 ha (brüt)
Toplam		13 550 ha (brüt)

B.1.3. Denizler

Tekirdağ İli, Karadeniz ile Akdeniz arasında bir iç deniz konumundaki Marmara Denizinin kuzey kıyısında doğuda Sultanköy Beldesi, batıda Şarköy İlçesi uç noktaları arasında, 135 km. kıyı şeridinde sahip konumu ile bir deniz kentidir. Bu sebeple Marmara Denizinin bütün etkenleri ile içice bulunmaktadır. Bu itibarla Marmara Denizinin İl üzerindeki her türlü olumlu ve olumsuz etkilerinin ifade edilmesi yerinde olacaktır.

Tekirdağ İli iki ayrı denize kıyısı bulunan ve kıyı uzunluğu en fazla olan nadir İllerimizden biridir. Bu özelliğinin yanında İstanbul gibi metropol ile olan komşuluğu nedeni ile turizm potansiyeli yüksek olan, ekonomik girdi sağlayabilecek kapasitesi olan bir ildir.

Bu nedenle denizlerinin temiz tutulmasını hiçbir şeye feda edemez bir İl olmak zorundadır. Bu gerçekler ortada iken sahillerdeki plansız yapılaşmalara (ruhsatsız olarak) izin verilerek tercihinin turizmden yana değil İstanbul'un sayfiye merkezi olarak kullanılmıştır. Plansız ve alt yapısız yapılaşmaya müsaade edilerek fiili durum oluşmasına göz yumulmuştur. Bu fiili durum sonrası oluşan yoğunluk belediye ihtiyacını doğurmuş ve sonunda fiili durum nedeni ile plan ve alt yapı

yapamaz durumda belediyeler oluşmuştur. Benzeri yanlışlıklar oluşan belediyelerde de devam etmiştir.

Ayrıca bu projenin ilin Marmara Denizine kıyısı olan diğer ilçeleri için de ilgili Belediyeler ile çalışmalar yürütülmektedir. Bu konuda halkın duyarsız olması, kıyılarına sahip çıkmaması aşılması gereken en önemli problem olarak önümüzde durmaktadır. Deniz kirliliği ilin kıyısı olan bazı yerleşim yerlerinde deniz canlılarının azalmasına yol açmaktadır. Bunun sonucunda deniz ürünleri işletmeleri kurulmamış, balıkçılık istenilen düzeyde gelişmemiştir. Marmara Denizinin bir diğer kirlenme nedeni transit geçiş yapan ya da liman ticareti nedeni ile kıyılarda seyreden gemilerin kaçak olarak boşalttıkları sintine sularıdır. Kimyasal kirlilik Marmara Denizinin ekolojik dengesini bozmaktadır.

İlimizde her yıl Yüzme Suyu Komisyonunca oluşturulan noktalarda Halk Sağlığı Müdürlüğü ekiplerince komisyonun belirlediği aralıklarda deniz suyundan numuneler alınmaktadır. Analiz sonuçları aşağıda verilmektedir.

Çizelge B.5 - Temmuz ve Ağustos Deniz Suyu Analiz Sonuçları (Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü, 2013)

Numunenin Alındığı Yer	Tarih	Toplam Koliform	Tarih	Toplam Koliform	Tarih	Toplam Koliform	Tarih	Toplam Koliform
Marmaraereğlisi Halk Plajı	17.06.2013	150	15.07.2013	1300	12.08.2013	640	09.09.2013	2.000
Marmaraereğlisi Sultanköy	17.06.2013	160	15.07.2013	10	12.08.2013	60	09.09.2013	60
Marmaraereğlisi Vakıflar	17.06.2013	110	15.07.2013	250	12.08.2013	60	09.09.2013	30
Marmaraereğlisi Kaptan 2	17.06.2013	40	15.07.2013	30	12.08.2013	100	09.09.2013	50
Yeniçiftlik	17.06.2013	150	15.07.2013	100	12.08.2013	110	09.09.2013	80
Yenice	17.06.2013	40	15.07.2013	100	12.08.2013	300	09.09.2013	200
Salat Çamlık	17.06.2013	200	15.07.2013	400	12.08.2013	200	09.09.2013	40
Dereağzı	17.06.2013	1200	15.07.2013	80	12.08.2013	70	09.09.2013	220
Değirmenaltı	17.06.2013	700	15.07.2013	200	12.08.2013	600	09.09.2013	150
Altınova	17.06.2013	350	15.07.2013	270	12.08.2013	40	09.09.2013	50
Barbaros	17.06.2013	150	15.07.2013	20	12.08.2013	80	09.09.2013	150
Kumbağ Tarım Bak.	17.06.2013	390	15.07.2013	30	12.08.2013	60	09.09.2013	40
Kumbağ Halk Plajı	17.06.2013	400	15.07.2013	50	12.08.2013	110	09.09.2013	130
Kumbağ Askeri Kamp	17.06.2013	180	15.07.2013	20	12.08.2013	50	09.09.2013	320
Kumbağ Balıkçı Barınağı	17.06.2013	200	15.07.2013	600	12.08.2013	100	09.09.2013	30
Hoşköy	18.06.2013	570	16.07.2013	150	13.08.2013	50	10.09.2013	70
Mürefte	18.06.2013	60	16.07.2013	420	13.08.2013	40	10.09.2013	400
Eriklice	18.06.2013	120	16.07.2013	600	13.08.2013	100	10.09.2013	300
Şarköy Marmara Evleri	18.06.2013	30	16.07.2013	100	13.08.2013	30	10.09.2013	30
Şarköy Sigorta Evleri	18.06.2013	100	16.07.2013	720	13.08.2013	30	10.09.2013	60
Uçmakdere	18.06.2013	90	16.07.2013	130	13.08.2013	40	10.09.2013	200
Saray Kastro	18.06.2013	11.000	16.07.2013	3.000	13.08.2013	30	10.09.2013	10
Ayvasıl Plajı	18.06.2013	60	16.07.2013	120	13.08.2013	80	10.09.2013	500

İlimizde Mavi Bayrak almaya hak kazanan sadece Şarköy İlçesindeki plajdır. Yine Halk Sağlığı Müdürlüğüne bu noktada sürekli olarak izleme amaçlı Deniz suyu analizleri yapılmaktadır.

Çizelge B.6 - Mavi Bayrak Analiz Sonuçları (Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü, 2013)

Numunenin Alındığı Yer	Tarih	Toplam Koliform
Şarköy Belediye Plajı	16.07.2013	10
Şarköy Kaymakamlık Evi Önü	16.07.2013	40
Şarköy SSK Evleri Önü	16.07.2013	20
Şarköy Marmara Evleri Önü	16.07.2013	40

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Tekirdağ İl yerleşim alanı içerisinde içme suyu temini genel olarak yeraltı suyundan karşılanmakta olup doğal yapıda göl olmamakla beraber, mevcut doğal akarsu kaynakları da sanayi bölgelerinden kaynaklanan kirlilik nedeniyle içme suyu olarak kullanımı mümkün kılmamaktadır. Bu durum itibari ile İl Merkezi ve İlçelerine içme suyu temini bölge dahilinde açılmış bulunan sondaj kuyularından temin edilmektedir. Tekirdağ da içme suyu sorununu uzun yıllar ortadan kaldıracak Naip Köyü Barajı Tekirdağ il merkezinin Barbaros Belediyesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. İçme, kullanma ve endüstri suyu temini amacıyla yapımına 2011 yılında başlanmış ve 2015 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

İl sınırları içerisinde yer altı suyu işletmesinde elverişli kesim, Çorlu-Muratlı- Hayrabolu ilçeleri güzergahı boyunca NW-SE uzanımlı yaklaşık 30 km enindeki bir zon içerisindeki Ergene formasyonudur. Bu alan dışında kalan kuzey ve güneydeki sahalarda yer altı suyu zengin olmayıp düşük debili kuyulardan temin edilmektedir.

Su kaynakları potansiyeli açısından değerlendirildiğinde yerüstü suyu 713 hm³/yıl, yeraltı suyu 170m³/yıl, toplam su potansiyeli 883 hm³/yıl ve yeraltı suyu fiili tahsis miktarı 167,80 hm³/yıldır Yer altı suyu bakımından zengin olduğunu belirten Ergene formasyonu gevşek tutturulmuş kumlarda oluşturmakta olup, yer altı beslenmesi yağışlardan süzülme ve Yıldız Dağlarından yüzey yanak akışlardan beslenmektedir. Formasyon ahilerinde yeraltı suyu boşalımı izlenmektedir. Bazı derelerde küçük kaynaklar şeklinde izlenen boşalmalar gözardı edilebilecek durumdadır.

Yerleşim birimlerinde, sanayi ve endüstri sulama amacıyla suni olarak açılan çok sayıda kuyu mevcuttur. Son yıllarda özellikle sanayileşmenin bölgedeki gelişim etkisi ile artan su ihtiyacının karşılanması için kontrolsüz olarak kuyu açılımları gözlenmektedir. Ancak bu durumun önlenmesi için DSİ Bölge Müdürlüğü kuyu açılımlarını yasaklama yoluna gitmiştir. 1970’li yıllarda 10-30mt olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir.

Bölge genelinde yer altı suları, içme, kullanma ve tarım sulama amacı ile yararlanılmakta olup, su kalitesi açısından WILCOX değerlendirmesine göre çok iyi, iyi, Fransız Sertlik derecesine göre toplam sertlik 10 ila 40 aralığındadır.

Tekirdağ İl sınırları içerisinde yer alan akarsular, içme ve kullanma suyu açısından olumsuz bir yapıya sahiptir. Bunun ön önemli nedeni yörede bulunan sanayi kuruluşları atık su deşarjları sonucu akarsuları doğal yapısının bozulmasıdır. Bunlara ek olarak, akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin evsel nitelikli atık sularının da hiçbir işleme tabi tutulmaksızın, direkt olarak bu akarsulara deşarj edilmesi ikinci bir etkidir.

Bu nedenlere yöre içerisinde yer alan akarsuların, gerek tarım açısından kullanılmasında ve gerekse de toplumun rekreasyonel amaçlı olarak akarsu çevresinden istifade edebilmesi mümkün olmamaktadır. Tekirdağ Valiliği ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce Ergene Havzasında bulunan Ergene nehri ve kollarına atıksu deşarj eden sanayi kuruluşların etkin şekilde denetimleri yapılmaktadır. Ancak Ergene Nehri debisinin yaklaşık 3-4 katı debide atıksu deşarjı yapılması sebebiyle mevcut mevzuatlar çerçevesinde yapılan etkin denetimler sonucunda kirlilik değerlerinde azalmalar olmasına rağmen IV. sınıf su kalitesindedir.

Tekirdağ İli topoğrafik yapısı içerisinde tabii göllerden yoksun bir konumdadır. Bölge arazisinin düz ve engebeli olması, mevcut akarsu ve yağmur sularının dere yatakları ile direkt olarak akışa geçmeleri nedeni ile doğal arazi üzerinde su birikiminin oluşması ancak gölet ve baraj yapımıyla mümkün olmaktadır.

Bu itibarla bölge genelinde içme ve kullanma suyu temin etmek amacıyla baraj ve gölet yapımının önemi büyük ölçüde artmaktadır. İhmal edilmiş bulunan baraj ve göletler genel olarak tarım arazisini sulama amacıyla yapılmış olup, yer yer çevre köy gruplarının da içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik amaçları da taşımaktadır. İçme suyu ihtiyacını karşılayan baraj ve göletler yeraltı su seviyesinin düşük olduğu batı bölge içerisinde bulunan bazı köyleri kapsamaktadır.

Bölge arazisinin sulanması amacıyla yapılan baraj ve göletlerin sulama kanalları klasik ve kanalet tip olarak yapımları ile 1996 yılı itibarıyla toplam 565,4 km uzunluğundadır. Bu kanalların 155 km'lik bölümü ayaklı kanalet tipinde inşaa edilmiştir. İl genelinde mevcut bulunan baraj ve göletlerde balık üretiminin yapılması da büyük ölçüde hızlandırılmış durumdadır.

Yaklaşık 48 adet gölette aynalı sazan balık üretimi önemli ölçüde geliştirilmiş durumdadır. Balık üretimine yönelik çalışmalar, mevcut durum itibarıyla çevre avlanmasına dönük olarak faaliyet göstermekle beraber, iç Pazar ekonomisine de gelir sağlamaktadır.

B.3.Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Tekirdağ İli genelinde 1455 adet sanayi kuruluşu mevcuttur. Havza boyunca yer altı suyu tüketimine dayalı tekstil, deri, kağıt ve kimya sektörlerine ait tesislerin artması ile birlikte yüzeysel sularımızda kalite bozulmaya başlamıştır. Çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik 11.08.1993 tarih ve 18132 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Kanunu ile kirliliğin durdurulmasına yönelik tedbirler getirilmiş, 31 Aralık 2004 tarih ve 25687 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ile de su kirliliğinin önlenmesine yönelik yapılacak arıtma tesislerinden deşarj edilecek arıtılmış suların özellikleri sektör bazında belirlenmiştir. 307 adet Atıksu Arıtma Tesisi bulunmaktadır.

Sanayi tesisleri genellikle Çorlu, Ergene, Çerkezköy ve Muratlı İlçelerinde yoğunlaşmaktadır. İlde 12 adet OSB bulunmaktadır. İlde Çerkezköy, Çorlu Deri, Malkara, Hayrabolu OSB'ler ile Ergene1, Ergene2, Velimeşe, Türkgücü, Veliköy, Karaağaç, Tekirdağ ve Yalıboyu OSB'ler bulunmaktadır. Sanayi tesislerinde kullanılan sular hemen hemen tamamı yeraltı suyundan karşılanmaktadır. Üretimde kullanılan su miktarı yaklaşık 500.000 m³/gün olarak bilinmekte olup, oluşan atıksular ise Çorlu ve Ergene Dereleri vasıtasıyla Ergene nehrine deşarj edilmektedir. Ayrıca İlin güney

kısımında bulunan sanayi tesislerinin atıksuları ise çeşitli dereler (Şerefli, Kamaradere....) vasıtasıyla Marmara Denizine ulaşmaktadır.

İlde bulunan sanayi sektörleri dağılımına bakıldığında, öncelikle en yoğun sektörün Tekstil sektörü olduğu bunu Gıda, Kimya, Metal, Deri ve Atık sektörleri takip etmektedir.

Akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin özellikle Çorlu, Çerkezköy, Muratlı ve Saray İlçesinin bir kısmı endüstriyel ve evsel nitelikli atıksuların tehdidi altındadır. Her ne kadar ilimiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve atıksuyu olan tüm işletmelerin arıtma tesisi mevcut ve faaliyette olsa bile Ergene Havzasında ki kirlilik alıcı ortamın özümleme kapasitesinin üzerinde olması nedeniyle devam etmektedir. Katı, sıvı ve gaz atıklar alıcı ortama verildikten sonra, iklim durumuna, toprağın yapısına, topoğrafya yapısına, atığın cinsine ve zamana bağlı olarak yer altı sularına taşınmaktadır.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin özellikle Çorlu, Ergene, Kapaklı, Çerkezköy, Muratlı ve Saray İlçesinin bir kısmı evsel nitelikli atıksuların tehdidi altındadır. İlde bulunan Merkez ilçe, Çorlu, Çerkezköy, Saray, Muratlı, Hayrabolu ve Malkara İlçeleri ve bunlara bağlı beldelerin hiçbirinde Evsel Atıksu Arıtma Tesisi bulunmamaktadır. Proje çalışmaları devam etmektedir. Ergene Havzasında bulunan bu ilçelerin hepsi Çorlu ve Ergene derelerine atıksularını deşarj etmektedir. Merkez ilçe ve beldelerin atıksuları ise Marmara Denizine verilmektedir. DSİ 11. Bölge Müdürlüğü tarafından Hayrabolu, Malkara, Çorlu, Muratlı, Saray ve Çerkezköy Belediyeler Birliğine ait evsel nitelikli atıksuların arıtılmasına ilişkin arıtma tesislerinin inşaat çalışmaları devam etmektedir.

Havza üzerindeki ilçe ve belde belediyelerinde nihai arıtma ile sonuçlanan kanalizasyon sisteminin bulunmaması evsel atık suların da direkt olarak Ergene Nehri kollarına deşarj edilmesi su kalitesinin bozulmasını hızlandırmaktadır.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Zirai mücadele ilaçlarının da ilimizde tarımsal alandaki faaliyetlerde aşırı ve yoğun bir şekilde kullanılması, yine kanalizasyon sistemi olmayan yerleşim birimlerinde fosseptik kullanılması ve deterjan tüketiminin bilinçsizce kanalizasyona ve arıtma işlemi olmaksızın alıcı ortama deşarj edilmesi yer altı sularının kirlenmesinde başrolü oynamaktadır. Son yıllarda hızla devam eden katı atık bertaraf ünitelerinin kurulması ve Belediyelerce çöp sorunun önlenmesi çalışmalarının artmasına karşılık yıllarca ilimizde çöp tabir edilen katı atıkların açık alanlarda depolanması ve gelişigüzel seyrine bırakılması sonucu yağmur suları ve çeşitli nedenlerle toprağa ve içme sularına karışması yer altı sularında kirlilik yaratmaktadır.

B.3.2.2. Diğer

Ergene Havzası Koruma Eylem Planı

Ergene Havzasındaki kirlenmenin kontrol altına alınması ve kabul edilebilir sınırlar içine çekilebilmesi için Sayın Başbakanımızın talimatı üzerine Ergene Havzası ile ilgili olarak diğer

kamu kurumları, havzadaki mahalli idareler, sanayici ve sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere ilgili kesimlerle sayısız kez bir araya gelinmiş ve birçok çalışma yapılmıştır. Söz konusu çalışmalar neticesinde elde edilen tespitlerle “Ergene Havzası Koruma Eylem Planı (EHKEP)” hazırlanmış olup, eylem planında bütün tarafların üzerine düşen görevler belirtilmiş ve yapılacak faaliyetler bir iş takvimine bağlanmıştır. Söz konusu eylem planı, 06.05.2011 tarihinde Tekirdağ Çerkezköy’de kamuoyuna açıklanmıştır. Eylem Planı 15 Eylemden oluşmaktadır. Eylem planı takvimi aşağıda sunulmuştur.

Malum olduğu üzere, plansız ve kontrolsüz bir şekilde gelişen sanayi bölgeleri, Ergene Havzası’ndaki su kaynaklarının hızlı bir şekilde tüketilmesine ve günde 400.000 m³’ten daha fazla su kullanımıyla su bütçesinin olumsuz yönde etkilenmesine yol açmıştır. Diğer taraftan, bazı sanayi tesislerinin atıksuları arıtılsa bile, Ergene Nehri’ne tabii debisinin takriben 3 katı ve bazı zamanlarda daha fazla atıksu verilmesi ve o bölgede yaşayan 1.150.000 civarındaki nüfusun günde yaklaşık 230.000 m³ evsel atıksuyun hiç arıtılmadan, doğrudan alıcı ortama boşaltılması yüzünden Ergene Havzası ileri derecede kirlenmiştir. Dolayısıyla havzadaki tüm tesisler atıksularını mevcut mevzuatta yer alan deşarj standartlarına uygun olarak arıtsalar dahi, Ergene Nehri’nin tabii debisinin standartlara uygun boşaltımlardan gelen kirlilik yükünü kaldıramayacağı, dolayısıyla kirliliğinin önlenmesi ve su kalitesinin hedeflenen II’nci sınıf su kalitesi sınıfına yükselmesinin mümkün olamayacağı tespit edilmiştir.

“Meriç-Ergene Havzası Endüstriyel Atıksu Yönetimi Ana Planı” çalışmasına göre, Ergene Nehri’nde su kalitesini iyileştirmek maksadıyla yapılan hesaplamalarda;

- Kimyasal Oksijen İhtiyacı Parametresinde % 99 giderim,
- Toplam Azot Parametresinde % 96 giderim,
- Toplam Fosfor parametresinde % 99 giderim yapılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Ergene Havzası Koruma Eylem Planında Ergene Nehri’nin;

- Kısa Vade (3 yıl): KOI, İletkenlik ve Renk -III. Sınıf Su Kalitesine
- Orta Vade (5 yıl): KOI, İletkenlik ve Renk-II. Sınıf Su Kalitesine
- Uzun Vade (10 yıl): Tüm Parametrelerde-II. Sınıf Su Kalitesine yükseleceği hedeflenmiştir.

Bakanlık olarak, Ergene Havzası kapsamında bugüne kadar önemli çalışmalar yapılmış olup, bu çalışmalara daha da hız verilmiştir.

Şerefli Deresi :

Tekirdağ İline 20 km. uzaklıktadır. Dere havzası boyunca uzanan sazlıkların kuzeyindeki söğütlik alanlar, dere havzasında yaşayan yerli ve göçmen kuşların önemli yaşam ortamlarıdır. Sürüngenlerden su yılanlarının ve zehirsiz kara yılanlarının bu çevrede yaşadığı, ayrıca kertenkele ve Trakya tosbağası gibi hayvanların da mevcut olduğu bilinmektedir. Muhtemelen domuzlar henüz mevcut sazlıkların kuytu yerlerinde barınmaktadırlar. Kurt, tilki, çakal vb. hayvanların artık yok olduğu, ancak kır tavşanının zaman zaman görüldüğü köylülerce ifade edilmektedir. Şerefli deresi sulak alanı, korunması ve ekolojik dengesinin yeniden sağlanması gereken önemli bir ekosistemler grubunu kapsamaktadır. Çok yönlü koruma, çok yönlü yararlar sağlayacak ve faydalı kullanımları mümkün kılacaktır.

Ergene Nehri :

Özellikle yerüstü su kaynakları açısından Ergene nehri ve kolları önemli bir yere sahiptir. Ergene nehrinin debisi 6 m³/sn olup toplam uzunluğu 264 km.dir. Ergene nehri ve kolları sanayi işletmelerinin atık sularını deşarj ettikleri atıksu kanalı haline gelmiştir. Bu nedenle yoğun bir kirlilik yükü taşımaktadır. Nehir fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri bakımından canlı yaşamı için uygun bir ortam olmaktan çıkmıştır.

Trakya'da 11.325 km²'lik bir drenaj alanına sahip olan Ergene Havzasının sularını, doğudan-batıya doğru akan Ergene Nehri drene etmektedir. Özellikle yer altı suyu kullanımının arttığı, dolayısıyla YAS seviyesinin düştüğü yaz aylarında nehirdeki kirlilik çok üst seviyelere çıkmaktadır. Sulama suyu olarak Mart-Nisan aylarında I-II. sınıf olan su kalitesi, Temmuz-Ağustos aylarında IV sınıf su kalitesine çıkmaktadır. Bu kirlenmenin başlıca nedeni tuzluluktur. Bu da kimyasal analizlerde RSC, %Na ve SAR değerlerinin kullanılabilir limitlerin çok üzerinde olmasıyla görülmektedir.

Tuz kirliliğinin önemli iki kaynağı vardır;

1- Endüstriyel: Çeşitli endüstriyel prosesler sonucu nehir suyuna bırakılan atıklar, suyun tuz yoğunluğunu arttırmaktadır.

2- Kimyasal: Tarımsal faaliyetler, yağışlar neticesinde yükselen yer altı suyunun buharlaşması sonucu toprakta tuz birikimlerine neden olmaktadır.

Sulama suları yeraltına süzülerek bu tuzları çözüp tekrar nehir suyuna katılması (Hidrolojik çevrim) sonucu tuzluluk artmaktadır. Ergene nehrinde 6 ayrı istasyonda yılda iki kez (6 aylık) alınan su örneklerinde yapılan kimyasal analizler sonucu tuzlanma ve diğer kirlilikle ilgili parametreler sürekli izlenmektedir. Mevsim sonu analizlerde yağışın da az olması sonucu, Çorlu suyu Çerkezköy girişinde I-II.sınıf sulama suyu niteliğindeki nehir suyu, sürekli kirletilerek Uzunköprü'de tuzluluğun 14-15 kat artarak IV.sınıf (kullanılamaz) sulama suyu niteliğine ulaşmaktadır.

Marmara Denizinin en önemli özelliklerinden biri, 20-25 m. derinlikte kesin ve sürekli bir tuzluluk tabakası (Haloklin) olmasıdır. Bunun sonucunda, Akdeniz kaynaklı tuzlu (% 38,5) dip sularının üzerinde yer alan az tuzlu (%18-20) Karadeniz suları belirgin bir yoğunluk tabakalaşmasına yol açmaktadır. Üst tabakadaki en düşük sıcaklık (Şubat-Mart aylarında) 7°C, en yüksek sıcaklık (Ağustos ayında) 26.1°C civarında seyretmektedir. Marmara Denizinin üniform su sıcaklığı genelde 14,5 °C'dir.

İlimiz sınırları dahilinde denizlerde ve iç sularda (göletler) su ürünleri koruma ve kontrol hizmetleriyle ilgili denetimler, 1380 sayılı Su ürünleri Kanunu, bu kanunun bazı maddelerini tadil eden 3288 sayılı Kanun ve bunlara bağlı yönetmelik ile her yıl yeniden hazırlanan sirküler hükümleri çerçevesinde sürdürülmektedir.

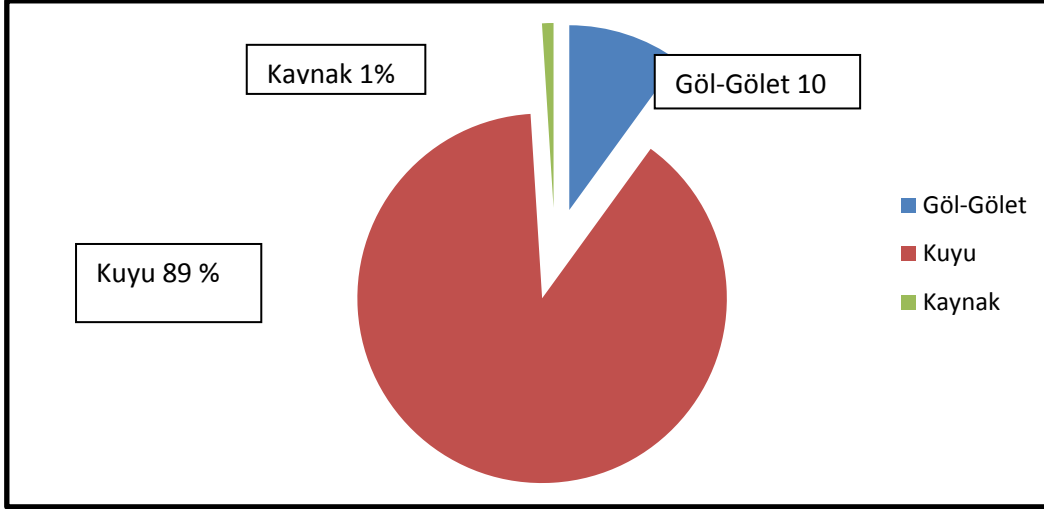
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Tekirdağ İl yerleşim alanı içerisinde içme suyu temini genel olarak yeraltı suyundan karşılanmakta olup, doğal yapıda göl olmamakla beraber, mevcut doğal akarsu kaynaklarının da sanayi bölgelerinden kaynaklanan kirlilik nedeniyle içme suyu olarak kullanımı oldukça zorlaşmaktadır.

Bununla birlikte; Türkmenli Göleti ve Şarköy Göleti gibi akarsu kaynaklarının bölgede sanayi kuruluşlarının az olması nedeniyle diğer akarsu kaynaklarına göre nispeten daha temiz olmasından dolayı Marmaraeğlisi ile Şarköy İlçeleri ve Yeniçiftlik, Barbaros, Kumbağ Beldelerinde içme suyu bölgelerde kurulan içme suyu arıtma tesisleri vasıtasıyla söz konusu yüzeysel sulardan temin edilmektedir. Yüzeysel sulardan elde edilen içme suyu miktarı yaklaşık 4.788.000 m³/gün dür.

Grafik B.1. İlimizde 2013 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından kullanılma su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Tekirdağ İli mevcut coğrafi yapısı itibariyle yerüstü göl ve akarsulardan yoksun konumdadır. Bu itibarla bölgesel içme ve kullanma su ihtiyacının tamamına yakını, İlin kuzeyinde yer alan Çorlu İlçesi Sağlık Mahallesiinde bulunan 15 adet derin kuyudan, günlük 22.000 ton/gün kapasite ile 4 adet terfi pompasından 600 mm'lik çelik isale hattı ile 30 km. mesafeden 2.500 m³'lük Şehitlik su deposuna iletilmektedir. İkinci kaynak olarak Muratlı İlçesi Aşağı Sevindikli Köyündeki 320m derinlikte bulunan 13 adet derin kuyudan, günlük 22.000 ton/gün olarak 5 adet terfi pompası ile 800 mm'lik CTP isale hattından 30 km mesafeden Göçmen Konutlarının karşısında bulunan 2.500 tonluk ana depoya iletilir.

Tepe değirmenler Mevkiinde bulunan servis deposu ve çevre yolu girişinde bulunan 1000 m³'lük ara depo ile şebeke dağıtımı sağlanmaktadır. Klorlama 2.500 m³'lük ana depoda otomatik olarak yapılmaktadır. Bu ana depolarda toplanan sular, kent merkezinin günlük su ihtiyacının karşılanmasına yetmemesi nedeniyle münavebeli olarak şehir su şebekesine 150 km. uzunluğundaki PİK, ACB ve PVC boru tertibatı ile dağıtılmaktadır. İl bazında toplamda yeraltı suyunun kullanım miktarı yaklaşık 38.684.000 m³/gün dür.

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Bölgede içme suyu temininde kullanılan yüzeysel suların (göletlerin) doluluk miktarı bölgenin yağış rejimiyle doğru orantılı olup, özellikle yaz aylarında doluluk miktarı oldukça düşmektedir. İçme suyu temininde kullanılan yeraltı su kaynaklarında su seviyesi özellikle Çorlu, Çerkezköy, Muratlı gibi ilçelerde yeraltı suyunun sanayide de oldukça fazla miktarda kullanılması nedeniyle giderek düşmektedir. Yer yer yeraltı su seviyesinin 300 m aşasına indiği görülmüştür.

B.4.2. Sulama

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Bölge arazisinin sulanması amacıyla yapılan baraj ve göletlerin sulama kanalları klasik ve kanalet tip olarak yapımları ile toplam 565,4 km. uzunluğundadır. Bu kanalların 155 km'lik bölümü ayaklı kanalet tipinde inşa edilmiştir. DSİ tarafından inşa edilen kanal ve Kanalet yapımları 2011 yılı itibarıyla 268,4km. olup İl Özel İdaresi Köy Hizmetleri Müdürlüğü tarafından ise 297 km.lik bir kanal inşa edilmiştir. İl genelinde mevcut bulunan baraj ve göletlerde balık üretiminin yapılması da büyük ölçüde hızlandırılmış durumdadır.

Çizelge B.7. Devlet Su İşleri Sulama Alanlarına Ait Bilgiler (DSİ 113. Şube Müdürlüğü, 2013)

İlçe Adı	Kaynak Cinsi	Su debisi (m3/sn)	Kaynak Alanı (km2)	Sulanan Alan (ha)	Sulama Yeterli Değilse Gerekçeleri	Sulanab. Halde Sulanm. Alan (ha)	Sulanmayan Alanların Sulanamama Gerekçeleri
MALKARA Karaidemir Barajı	Poğaçı Deresi	8,7	403	7720	Yeterli	4333	Sulu tarıma geçilememesi
HAYRABOLU Temrezli Göleti	Suluca deresi	0,264	5,47	117	Yeterli	69	Sulu tarıma geçilememesi
HAYRABOLU Bayramşah Göleti	Sinekli deresi	0,28	18,125	123	Yeterli	82	Sulu tarıma geçilememesi
ŞARKÖY Şarköy Göleti	Karadeğir men deresi	0,176	15,35	-	-	-	İçme Kullanma Suyu
MERKEZ Bıyıklı Göleti	Değirmenler deresi	0,470	28	255	Yeterli	113	Sulu tarıma geçilememesi
ÇORLU Ulaş Göleti	Ayitepe deresi	0,290	3,66	19,8	-	-	Hayvan Sulama Göleti
MURATLI İnanlı Göleti	-	0,133	5,81	47	-	-	-
M.EREĞLİSİ Türkmenli Göleti	Kumdere	4,250	93,1	345	Yeterli	67	Sulu tarıma geçilememesi
SARAY Güneşkaya Regülatörü	Ergene	-	177	-	-	177	-
MALKARA Karacahalil Göleti	Ezberli dere	0,696	7,40	130	Yeterli	43	Sulu tarıma geçilememesi
TOPLAM				8639,8		4676	

Çizelge B.8. Arazi Kullanım Yetenek Sınıflarına Göre Sulanan Tarım Arazileri ile Yetersiz Sulu Tarım Arazilerinin Dağılımı (Tekirdağ Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü,2013)

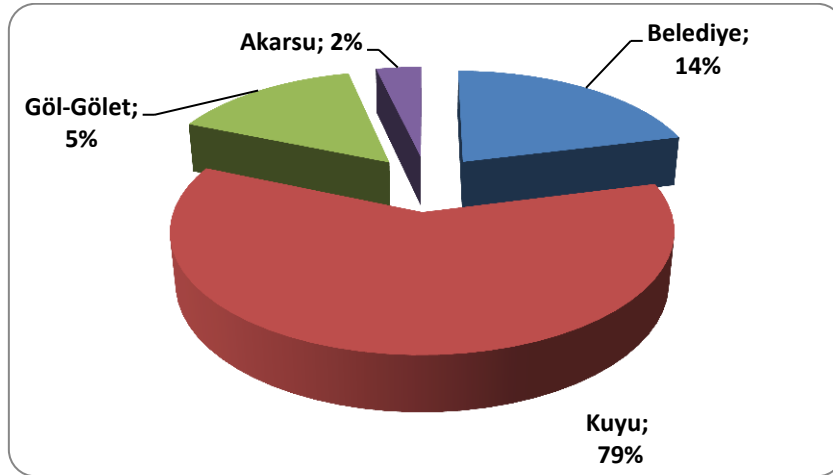
Arazi Kullanma Yetenek Sınıfları	Sulu Tarım (ha.)	Yetersiz Sulu Tarım (ha.)
I.Sınıf	14.921	8.722
II.Sınıf	7.479	2.064
III.Sınıf	1.483	3
IV.Sınıf	228	-
V.Sınıf	-	-
VI.Sınıf	-	-
VII.Sınıf	-	-

B.4.2.2. Damlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde tarımda çiftçiler tarafından salma sulama sistemi tercih edilmektedir. Fakat ildeki kuraklığa karşı mücadele kapsamında çiftçi tarafından yapılan vahşi sulama yerine basınçlı sulama sistemlerinin uygulanmasını sağlamak, basınçlı sulama sistemlerinden öncelikle damla sulama olmak üzere ve yağmurlama sulamanın da yapılmasına uygun bitki özelliklerine göre değerlendirilmesi ve yaygınlaştırılması desteklemek ve bu konuda üreticileri bilgilendirmek amacıyla toplandılar ve sempozyumlar düzenlenmektedir.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

Tekirdağ İlinde bulunan sanayi işletmeleri artezyen ve kuyulardan çektikleri yeraltı suyunu endüstriyel amaçlarla üretimde kullanmaktadır. Bölgede endüstriyel su kullanan sanayi işletmelerinin yoğunlaştığı bölgeler, Çorlu, Çerkezköy ve Muratlı İlçeleridir

Grafik B.2 İlimizde Sanayinin Kullandığı Su Kaynakları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Tekirdağ ilinde mevcut bulunan akarsulardan enerji üretimi yapılmamakla birlikte, bu akarsuların belli bir kısmından tarımsal sulama amaçlı faydalanılmaktadır. Tekirdağ ilinde bulunan akarsuların debisi Çizelge B.9'da verilmiştir.

Çizelge B.9. Tekirdağ ilindeki Akarsuların Debileri (DSİ 113. Şube Müdürlüğü, 2013)

Adı	Uzunluğu (km.)	İl Sınırları içindeki Uzunluğu (km.)	Toplam Uzunluğu % Oranı	Debisi (m ³ /sn)
Ergene Nehri	264	86,6	32,8	28,73
Besiktepe Deresi	98,2	32,7	85,6	1,50
Hayrabolu Deresi	96,3	96,3	100,0	4,88
Çorlu Deresi	86,2	71,9	83,4	2,65
Muratlı Deresi	40,7	6	14,74	1,25

B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İl genelinde suyun rekreatiyonel amaçlı kullanımına ilişkin henüz herhangi bir çalışma yapılmamaktadır. Dolayısıyla buna dair bilgi mevcut değildir.

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

Tekirdağ İli kanalizasyon şebekesi, 1986 yılında yeni proje tatbikatı ile eski kanalizasyon sistemine ilave olarak ele alınmış ve 121.981 m. boru döşemesine ek olarak, 4593 adet yan parsel, 178 m. tünel geçişi ile kent merkezin batısı ve Altınova semtinde atıksu deşarj tesisleri ile denize deşarj edilmektedir.

Bu tesisler 900 lt/sn kapasitesinde olup Q700 mm. çapında Ç.T. borularla 1.750 m. açığa 40 m. derinliğe arıtmasız olarak deşarj edilmektedir. Kent içerisinde, yağmur suyu kanalı olarak; soğuk kuyu, direkler altı ve Tintinpınar mevkiilerinde denize uzanan menfezlere bağlı olarak yüzey suların deşarjı çalışmakta olup, kentin doğu ucunda yapılaşmakta olan hürriyet mahallesi ve Dereagzı yerleşim alanlarının kanalizasyon yapım projeleri hazırlıkları sürdürülmektedir. Tekirdağ İlinde evsel atıksular şehir kanalizasyon sistemine verilmektedir. Evsel atıksular 200'lük ve 300'lük çapındaki borular ile kollektöre verilmekte, 400'lük, 600'lük, 1000'lik ve 1200'lük çapta ve muhtelif uzunluktaki kolektör boruları vasıtasıyla Altınova Mahallesiindeki deniz deşarj pompa istasyonuna bağlanmaktadır.

Çizelge B.10 İlimizde 2013 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (TÜİK, 2013)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus
	Var	inşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri					
İl Merkezi	Yenice Bel.	X			X	X	1.400				
	Tekirdağ Bel.									X	
	Barbaros	X			X					X	
	Kumbağ			X							
İlçeler	M.Ereğlisi Bel.	X			X	X	500				
	Yeniçiftlik Bel.	X			X	X	1.970				
	Sultanköy Bel.	X				X	720				
	Şarköy Bel.	X			X					X	
	Muratlı Bel.		X								
	Malkara Bel.		X								
	Hayrabolu Bel.		X								
	Çerkezköy Bel.		X								
	Çorlu Bel.		X								
	Saray Bel.		X								

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisler

Çizelge B.11 İlimizdeki 2013 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	Deşarj Ortamı
Çerkezköy OSB	Faaliyette	80.000	Fiz+ Kim+Biy	Çorlu Deresi
Deri OSB	Faaliyette	36.000	Fiz+Biy	Çorlu Deresi
Avr. Serb. Bölg.	Faaliyette	2500	Fiz+Biy	Dere
Hayrabolu	Proje	5000	Fiz+Biy	-
Malkara	Proje	5000	Fiz+Biy	-
Velimeşe (Yalıboyu, Karaağaç, Veliköy)	Planlanan	150.000	Fiz+ Kim+Biy	-
Muratlı	İnşaat	25.000	Fiz+ Kim+Biy	-
Ergene-1	İnşaat	60.000	Fiz+ Kim+Biy	-
Ergene-2	İnşaat	60.000	Fiz+ Kim+Biy	-
Türkgücü	İnşaat	15.000	Fiz+ Kim+Biy	-

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

İlimizde bir adet II. sınıf katı atık düzenli depolama tesisi mevcut olup(TİÇHİB), toplamda 9.6 hektarlık alana kurulmuştur. Tesiste sızıntı suyu toplama havuzu mevcut olup projesi onaylanmış ve sızıntı suyu arıtma tesisi yapım aşamasındadır.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

Konu ile ilgili bilgiye ulaşılamamıştır.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Ergene Havzası içerisinde idari bölünmeye göre dört ilimizin toprakları bulunmaktadır. Bunun içerisinde Tekirdağ İlini payı %37,3 ile (400.577 hektar) en fazladır. Havzada yer alan İlçelerin nüfus yoğunluğu dağılımına bakıldığında ise Tekirdağ İlinin sekiz İlçesinden beşi ve Merkez İlçe (Saray, Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Marmara Ereğlisi) havzada yer almaktadır. 1990 sayımına göre havzada yaşayan toplam 730.108 kişinin 310.452'si (%42,5) ise Tekirdağ nüfusuna kayıtlı bulunmaktadır. Ergene Nehrinin bölgede gelişen sanayileşme sonrası kirliliğinin gündeme gelmesinden bu yana geçen süreçte farklı kurum ve kuruluşlarca (Çevre Müdürlüğü, Sağlık Müdürlüğü, D.S.İ.) kirlilik ölçümleri yapılmaktadır. Bunlardan edinilen bilgilere göre ise Ergene Nehrini besleyen en büyük kol olan Çorlu Deresi ve yan kolları Çerkezköy ve Çorlu'daki yoğun sanayileşme sonrası kirlenmeye maruz kalmaktadır.

Bu derenin suyu "Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği"nde verilen kalite sınıfları ile kıyaslandığında (fiziksel ve inorganik kimyasal parametreler) ve (organik parametreler) grubu parametreler açısından su kalitesinin 4. sınıf olduğu saptanmış bulunmaktadır ve su kalitesindeki bozulma artarak devam etmektedir. Tekirdağ'da 111.208 hektar arazi, tüm arazi varlığının %18'i yanlış ve amaç dışı kullanılmakta ve planlanmayı beklemektedir. Trakya da özellikle Tekirdağ İlinde amaç dışı arazi kullanımı ile ilgili olarak yıllar itibariyle sanayi %675,4 gibi çok yüksek bir artış oranında olup, ikinci sorun yazlık ev veya turizm amaçlı yapılanmalardır. (%806,4 artış) Bu sektörü toprak sanayi, kentleşme, kamu yatırımları izlemektedir. Trakya da yitirilen, verimli ve iyi nitelikli tarım topraklarının toplam alanı 45.756 hektardır. Trakya da en önemli çevre sorunlarının başında gelen, erozyon varlığıdır.

Tekirdağ İlinde hafif derecede ve orta derecede erozyon sorunu vardır. Toplam erozyon alanı 558.996 hektar yayılma göstermektedir ve il arazisi içindeki oranı %90,3'tür. Tekirdağ İli özellikle; Çorlu-Çerkezköy-Muratlı civarındaki süzek (geçirgen) tarım topraklarının gübrenmesine itina gösterilmelidir. Bu alanlarda verilen kolay çözünebilir azotlu gübre uygulaması yerine yavaş yavaş çözünebilir kimyevi gübre formlarının ikame edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde taban suyu kirlenmesi görülecektir. Bölgedeki taban suların önemli bir kısmının nitrat ve amonyum açısından kirlidir. Ülkemizde hektar başına ilaç tüketimi 1.512 gr./ha. aktif madde kullanımı ise 598 gr/ha.(Bu değer Avrupa ortalamasının yaklaşık onda biridir.) Örneğin bu miktar Fransa ve Almanya'da 4,70 kg/ha., İtalya'da 7,6 kg/ha., Hollanda'da 17,7 kg/ha.dır.

İlimizde ise 2011 yılı verilerine göre dekara ilaç tüketimi poli-kültür tarımının yapıldığı yılda 2-3 ürünün alındığı Ege ve Akdeniz Bölgelerinin çok altında bulunmaktadır. Tekirdağ İlinde toplam tarım alanlarında kullanılan pestisit miktarı 505.292 litre/ kg.'dır. Tekirdağ İli sınırları dahilinde

yapılan 5.031 örnekleme ile 4,5 ten daha düşük pH değeri belirlenmemiştir.(Normal pH 4,5-5,5 arası) Çerkezköy yöresinde orta derecede asit bulunmaktadır. Ergene Nehri kirliliğine paralel olarak, Tekirdağ ili Çorlu İlçesi, Çorlu Deresinin Çerkezköy'den Ergene Nehri ile birleşme bölgesine kadar ve Ergene Nehrinin büyük bir bölümünde canlı bulunmamakta ya da bazı bölgelerde kirliliğe karşı toleranslı olan canlı grupları yaşayabilmektedir.

B.6.2.Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı

İlimizde konu ile ilgili herhangi bir çalışma yürütülmemektedir.

B.6.3.Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Doğaya Yeniden Kazandırma Planı, Madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan sahaların geriye düzenlenme, duyarlılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturulması, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin tümünü içeren süreci tanımlayan plandır.

Madencilik Faaliyetleri sonucu Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih olan 23.01.2010 itibari ile Müdürlüğümüze yaklaşık 67 adet Doğaya Yeniden Kazandırma Projesi sunulmuş olup çalışma süreleri henüz sona ermemiştir. Çalışma süreleri sona ermesine müteakip gerekli denetim ve kontroller tarafımızdan yapılacaktır.

Madencilik faaliyetleri sonucu hafriyat, katı atıklar, sıvı atıklar, toz ve gürültü gibi çevresel etkiler oluşmaktadır. Oluşacak olası çevresel etkilere karşı 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklere uyularak tedbirler alınmaktadır. Madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmektedir.

Tekirdağ'ın Malkara ve Saray İlçelerinde bulunan kömürlerin "Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği" esaslarına ve aynı Yönetmeliğin 31. Maddesine dayanarak İlimiz Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik kömürlerden alınan numunelerden analizleri uygun çıkanlara "Kömür Uygunluk Belgeleri" verilmiş olup İlimizde sadece bu kömürlerin satışına izin verilerek hava kalitesinin istenen düzeyde kalması için çalışılmaktadır.

Yapılan madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmekte, çalışılan alan orman alanı ise yeniden ağaçlandırılması için gerekli önlemler alınmaktadır. Yer altı işletmeciliğinin açık ocak işletmeciliğinde olduğu gibi çevreye olumsuz etkileri yoktur.

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

İlimizde ağırlıklı olarak tarımı yapılmakta olan buğdayın tohumluk ihtiyacının önemli bir kısmı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Odaları gibi ilgili kuruluşlarca karşılanmıştır.

İlimizde toplam tarla ürünleri üretim alanları yıllara göre değişmekle birlikte % 60'ında tahıl ekilmektedir. Tekirdağ buğday ekiliş sahasında yıllara göre fazlaca bir değişiklik olmamasına karşın verimden kaynaklanan üretim farklılıkları gözlenmektedir.

Ülkemiz buğday verim ortalamasının 200 kg/da civarında olduğu dikkate alınırsa İlimizde uygulanmakta olan üretim tekniğinin gelişmişlik derecesi daha da belirginleşmektedir. Zira İlimizde güzlük olarak ekimi yapılmakta olan buğday için kullanılan tohumluklar çiftçilerimiz tarafından sık aralıklarla değiştirilmekte ve bölge koşullarına adaptasyon derecesi yüksek, bol verimli tohumluluk arayışı devam etmektedir.

Dağıtılan tohumluk çeşitlerinde her sene büyük farklılıklar oluşmakta ve piyasaya yeni çeşitler girmektedir. Ayrıca üretimi yapılan çeşitlerin tamamı yabancı menşeli olup ekmeçlik çeşitlerdir. İlde makarnalık buğday üretimi yok denecek kadar azdır.

İlimizde buğday üretiminin ülkemiz toplam buğday üretimi içindeki payının fazlalığı yukarıda da ifade edildiği gibi Türkiye ortalama veriminin üstünde bir verime sahip olunmasından kaynaklanmaktadır. Bunu sağlayan hususların başında ise uygun girdi kullanımı yanında modern üretim teknolojisini kullanmak ve ekolojik koşulların uygunluğu gelmektedir.

Tarla alanlarının %37,78'ünde tarımı yapılan ayçiçeği üretimin de İlimiz, ülke üretiminde önemli bir paya sahip bulunmaktadır. Türkiye ayçiçeği üretiminin yaklaşık olarak 1/3 ü Tekirdağ'da üretilmektedir. İlimizde ayçiçeği üretiminin yoğunlaşma nedenleri arasında, başta üretimde tamamen hibrit tohum kullanılması, ürünün destekleme alımları politikası kapsamında olması yanında bölgede yağ sanayiinin gelişmesi, pazar garantisinin varlığı ve yetiştirici alışkanlıkları sayılabilir.

İlimiz tarımında buğdaydan sonra en önemli yeri teşkil eden ayçiçeğinde ise yıllık tohumluk ihtiyacı 600 ton civarındadır. Bunun %100'e yakını hibrit geriye kalan çok küçük bir bölümü ise yerli çeşitlerden karşılanmaktadır.

Çizelge B.12 Zirai Mücadele İlaç Bayilerine Ait Bilgiler (Tekirdağ Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2013)

İlçeler	Sayı
Merkez	19
Çerkezköy	2
Çorlu	12
Hayrabolu	14
Malkara	13
M.Ereğlisi	3
Muratlı	6
Saray	4
Şarköy	4
Toplam	77

2001 yılı Tekirdağ İlinde zirai mücadele konusu 9 ana başlık altında programlanan, 43 bitki hastalık ve zararlı iş takvimine uygun olarak takibe alınarak sürvey ve mücadelesi yapılmıştır. Program dışı fidan satış, ilaç ve alet satış bayileri kontrolü ile günlük başvuruya bağlı olarak karantina hizmetleri verilmektedir. Bu konulara ait özet bilgiler aşağıya çıkarılmıştır.

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2013

Süne mücadelesi programa 1,500.000 da olarak alınmış olup, yer aleti ile 637.533 dekar hububat alanı ilaçlanmış ve bu ilaçlamada 5.658 litre Alphacypermethrin 100 EC ilacı kullanılmıştır. Mücadele maliyeti: 826.555 TL olmuş, 65.245.127,22 TL ürün kurtarılmış, net kazanç ise 64.418.572,22 TL olmuştur. Danelerde emgi oranı ortalama% 1,56 olmuştur.

Çizelge B.14 2013 Yılında İlimizde Kullanılan Zirai İlaç Çeşitleri ve Miktarı (Tekirdağ Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2013)

2013 YILI TEKİRDAĞ İLİ İLAÇ SATIŞLARI (lt/kg)										
	MERKEZ	ÇERKEZKÖY	ÇORLU	HAYRABOLU	M.EREĞLİSİ	MALKARA	MURATLI	SARAY	ŞARKÖY	TOPLAM
AKARİSİT	59	0	3.571	13	12	23	0	0	0	3.678
DİĞER	0	0	50	1.294	20	0	100	40	40	1.544
FUNGUSİT	33.702	708	21.307	21.301	2.717	26.505	5.331	4957	10.556	127.084
HERBİSİT	59.655	3.685	49.135	37.164	8.836	26.043	7.632	21988	2.910	217.048
İNSEKTİSİT	4.770	0	2.835	598	714	1.960	230	1279	5.293	17.679
RODENTİSİT- MOLLUSİSİT	109	0	124	0	29	0	0	0	47	309
KIŞLIK VE YAZLIK YAĞLAR	109	0	0	0	0	1.900	0	0	0	2.009
TOPLAM	98.404	4.393	77.027	60.370	12.328	56.431	13.293	28.264	18.846	369.351

Yukarıda verilen değerler, devlet mücadelesi ve yönetimli çiftçi mücadelesinde kullanılan ilaçlardır.

Gübre Kullanımı

Bilindiği üzere bitkisel üretimde verimliliği en çok ve direkt olarak etkileyen girdilerin başta gelenlerinden birisi de gübredir. Genel olarak kullanılan gübre miktar ve çeşidine bir yandan kendi fiyatı ve kullanıldığı ürün fiyatları etkili olurken bir yandan da iklim ve toprak özellikleri ile buna bağlı olarak oluşan üretim deseni etkili olmaktadır. Tüketilen gübrelerin ürün grupları itibariyle dağılımına bakıldığında ise yaklaşık %60'ının tahıl üretiminde tüketildiği görülür.

Tekirdağ İli, birim alana en çok gübre kullanılan illerdendir. Özellikle son yıllarda, bölgede yer yer bilinçsizce ve fazla miktarda gübre kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Şu anda pek önemli gibi gözükmemekle beraber, aşırı gübre kullanımının uzun vadede bazı sorunları da beraberinde getirmesi doğaldır. Özellikle azot kullanımı, yeraltı sularının kirlenmesine ve nitrat birikimi sebebiyle canlılarda çeşitli sorunların ortaya çıkmasına yol açar. Toprakta aşırı fosfor birikiminde, bitki büyümesini engellediği bilinen bir husustur.

Gübre kullanımındaki en objektif ölçü birim, alana uygulanan gübre miktarıdır. Görüldüğü gibi yörede yoğun bir gübre kullanımı söz konusudur. Bu kullanım yıldan yıla da artış eğilimi göstermektedir.

Yıllardır uygulanan buğday-ayçiçeği münavebesi toprağı sürekli olarak sömürmektedir. Öte yandan yüksek düzeyde ürün elde etmek amacıyla, toprak her yıl normalin üstünde gübrenlenmekte ve toprak zorlanmaktadır. Zira bir dekardan 500-600 kg. buğday alınmaktadır. Ancak topraklarımız buna daha ne kadar dayanacaktır. Anızın yakılması zaten ağır olan bu sorunları daha da ağırlaştırmakta ve düşük olan organik madde düzeyini daha da azalmaktadır.

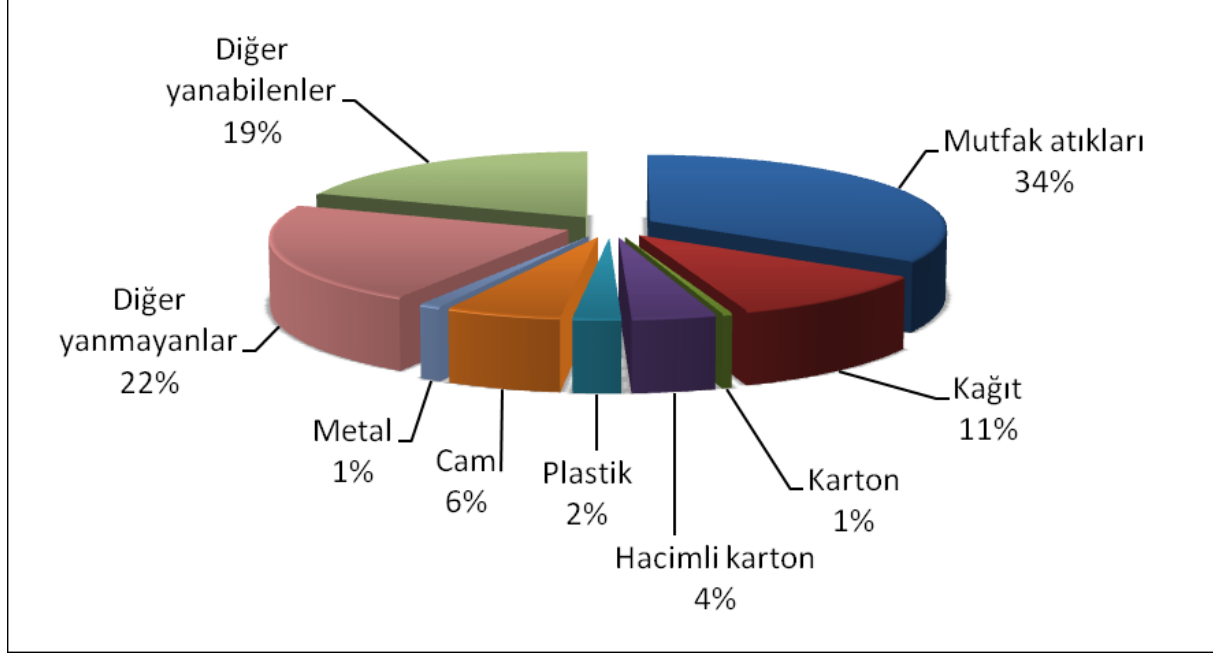
Aslında bu sorunların çözümü, bilinçli bir gübreleme programından geçmektedir. Bilinçli bir gübreleme programı içinde, toprak analizi yapılması ve analiz sonuçlarına göre önerilen miktarlara uyulması gerekir. Buğday-ayçiçeği münavebesinden vazgeçilmeli ve yem bitkilerine yer verilmelidir.

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ ilinin akarsuları içme ve kullanma açısından olumsuz bir yapıya sahiptir. Bunun en önemli nedeni yörede bulunan sanayi kuruluşları deşarjlarının kirliliğı sonucu, akarsuların doğal yapısının bozulmasıdır. Tekirdağ İli topoğrafik yapısı içersinde tabii göllerden yoksun bir konumdadır. Bölge arazisinin düz ve engebeli olması, mevcut akarsu ve yağmur sularının dere yatakları ile direkt olarak akışa geçmeleri nedeni ile doğal arazi üzerinde su birikiminin oluşması ancak gölet ve baraj yapımıyla mümkün olmaktadır. Tekirdağ Valiliğı ve İl Çevre ve şehircilik Müdürlüğüne Ergene Havzasında bulunan Ergene nehri ve kollarına atıksu deşarj eden sanayi kuruluşların etkin şekilde denetimleri yapılmaktadır. Ancak Ergene Nehri debisinin yaklaşık 3-4 katı debide atıksu desarjı yapılması sebebiyle mevcut mevzuatlar çerçevesinde yapılan etkin denetimler sonucunda kirlilik değerlerinde azalmalar olmasına rağmen IV. sınıf su kalitesinin üzerine çıkılamamıştır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013
- Tekirdağ Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü,2013
- Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü,2013
- Devlet Su İşleri 113. Bölge Müdürlüğü, 2013
- Türkiye İstatistik Kurumu Resmi Web Sitesi, <http://www.tuik.gov.tr>, 2013

C. ATIK**C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)****Grafik C.1- İlimizdeki 2010 Yılı Atık Kompozisyonu (TİÇHİB-2010)**

Tekirdağ İli Merkez ve İlçelerinde evsel kaynaklı çöplerin depolandığı modern çöp alanları bulunmamaktadır. Çöp alanları genelde Belediyelerin tespit ettiği, şehir merkezlerinden uzak boş arazilerdir. Tekirdağ İlinde bulunan bazı İlçelere göre evsel katı atık miktarları “Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı” çevre kirlilik grubu verilerinden yararlanılarak Tablo C.1 de gösterilmiştir.

Çizelge C.1 Tekirdağ İl, İlçe ve Beldelere Göre Katı Atık Miktarları

BELEDİYE ADI	NÜFUS	ATIK MİKTARI TON			DEPOLAMA ŞEKLİ	YÜZÖLÇÜMÜ
		GÜN	AY	YIL		
ÇERKEZ MÜSELLİM	2.902	4	120	1.460	DÜZENSİZ	2 Ha
VELİMEŞE	7.791	9	270	3.285	DÜZENSİZ	
HAYRABOLU	35.242	41	1.230	14.965	DÜZENLİ	10 Ha
KUMBAĞ	2.074	3	90	1.095	DÜZENLİ	10 Ha
KOZYÖRÜK	1.410	2	60	730	DÜZENSİZ	30 Dekar
SAĞLAMTAŞ	2.276	3	90	1.095	DÜZENSİZ	3.000 m ²
YENİCE	1.950	3	90	1.095	DÜZENSİZ	2.000 m ²
ÇERKEZKÖY	90.738	105	3.150	37.800	DÜZENSİZ	24.204 m ²

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2013

ÇORLU	225.540	275	8.250	99.000	DÜZENSİZ	60 Dekar
BANARLI	1.105	2	60	730	DÜZENLİ	10 Ha
BEYAZKÖY	1.753	2	60	730	DÜZENSİZ	15.000 m ²
MURATLI	25.944	30	900	10.950	DÜZENLİ	10 Ha
VELİKÖY	5.728	7	210	2.555	DÜZENSİZ	10 Ha
MALKARA	54.315	63	1.890	22.995	DÜZENSİZ	
SULTANKÖY	2.847	4	120	1.460	DÜZENSİZ	M.EREĞLİSİ KULLANILMAKTA
KAPAKLI	85.898	64	1.920	23.360	DÜZENSİZ	30.000 m ²
SARAY	46.351	54	1.620	19.710	DÜZENSİZ	30 dekar
TEKİRDAĞ	179.239	182	5.460	65.520	DÜZENLİ	10 Ha
B.YONCALI	10.119	12	360	4.380	DÜZENSİZ	215 m ²
KARAAĞAÇ	10.109	12	360	4.380	DÜZENSİZ	1 Ha
M.EREĞLİSİ	22.816	24	720	8.760	DÜZENSİZ	10 Ha
KIZILPINAR	14.177	17	510	6.205	DÜZENSİZ	3.300 m ²
MÜREFTE	2.850	4	120	1.460	DÜZENSİZ	20.000 m ²
MİSİNLİ	1.812	3	90	1.095	DÜZENSİZ	40.000 m ²
KARACAKILAVUZ	3.242	4	120	1.460	DÜZENLİ	10 Ha
HOŞKÖY	1.938	3	90	1.095	DÜZENSİZ	1 000 m ²
ŞARKÖY	30.409	35	1.050	12.775	DÜZENSİZ	20.000 m ²
ULAŞ	5.678	7	210	2.555	DÜZENSİZ	120 Ha
ŞALGAMLI	1.464	2	60	730	DÜZENLİ	10 Ha
TOPLAM	874.475	967	29.010	348.120		

Tekirdağ İlinde evsel katı atıkların depolanmasında ilkel yöntemlerden yararlanılmaktadır. Rast gele atılan katı atıklar yağmur sularıyla sızarak yeraltı su kaynaklarını tehdit edebilir. Ayrıca çeşitli sağlık riskleri, bulaşmalar ve görsel kirliliğe de neden olmaktadır.

Katı Atıkların Biriktirilmesi, Toplanması, Taşınması ve Aktarma Merkezleri

Tekirdağ İlinde evsel nitelikli katı atıklar vahşi olarak depolanmaktadır. Fakat ambalaj atıkları ayrı toplama çalışmaları İl genelinde her ilçede ambalaj atıkları yönetim planı çerçevesinde devam etmektedir. Tıbbi atıklar Süleymanpaşa İlçesinde kurulan sterilizasyon tesisi aracılığıyla diğer

atıklardan ayrı olarak toplanmaktadır. İldeki ayrı toplama çalışmalarının tam oturmaması, her atık konusunda ayrı toplama çalışmalarının yapılmaması ve evsel nitelikli katı atıklar için lisanslı düzenli depolama tesisleri olmadığından il genelinde çevrede görüntü, koku ve toprak kirliliği oluşmaktadır. Örneğin, özellikle kış sezonunda kalorifer ve sobalardan çıkan kömür atıkları ve cüruflarından oluşan gaz sızıntıları nedeniyle yangınlar meydana gelmekte, rüzgarlı havalarda çevreye kağıt ve naylon poşetler savrulmaktadır.

Atıkların Bertaraf Yöntemleri

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibariyle uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımaya karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağı gerçektir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

Tekirdağ genelinde biriken evsel katı atıklar, yerleşim mahallerindeki sokak başlarına konulan belediye araç ve görevlilerince plansız bir zaman içerisinde toplanarak bölge içerisindeki çöp atma sahalarına boşaltılmakta olup, planlı ve sistemli olarak herhangi bir ayıklama sistemine tutulmaksızın sürdürülmektedir.

Biriken evsel atıkların içinde değerlendirmeye esas olacak türler kağıt-pet şişe, cam ve demir gibi maddeleri içermesi nedeniyle gerek sokak başlarındaki atık noktalarında ve gerekse de yöreye ait çöp birikim sahalarında özel kişilerce ayıklama işlemleri bilinçsiz olarak yapılarak, az da olsa geri dönüşüm ameliyesine katkı oluşturmaktadır.

İlimizde oluşan ambalaj atıklarının evsel atıklardan ayrı toplanmasına yönelik çalışmalar hızlı bir şekilde sürdürülmekte olup; il genelinde tüm ilçelerde ambalaj atıkları yönetim planları çerçevesinde toplama yapılmaktadır.

Katı Atıkların Depolanması

İlimizdeki katı atıklar bugün itibarıyla düzensiz (vahşi depolama) depolanmaktadır. Ancak; İlimizde bulunan Belediyeler 4 bölgeye ayrılmış, Bölge birlikleri kurulmuş ve iş termin planları Bakanlığımıza sunulmuştur.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıkları için ilimizde oluşturulmuş lisanslı düzenli depolama tesisi olmamakla birlikte, bu konuda hem Belediyeler hem de özel şahıslar çalışma yapmaktadır. Özel şahısların belirlediği alanlara bu konuda ÇED Belgesi ve lisans alma çalışmaları devam etmektedir.

İlimizde oluşan hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıklarının büyük kısmı özellikle Belediyelerin çöp depolama alanlarında örtü malzemesi olarak kullanılmaktadır. Ayrıca hafriyat ve bitkisel toprak çevre düzenlenmesinde ve şahıslara ait arazilerin ıslahında kullanılmaktadır. Böylece şahıslara ait kullanılmaz durumda olan araziler tekrardan tarıma kazandırılmaktadır.

C.3. Ambalaj Atıkları

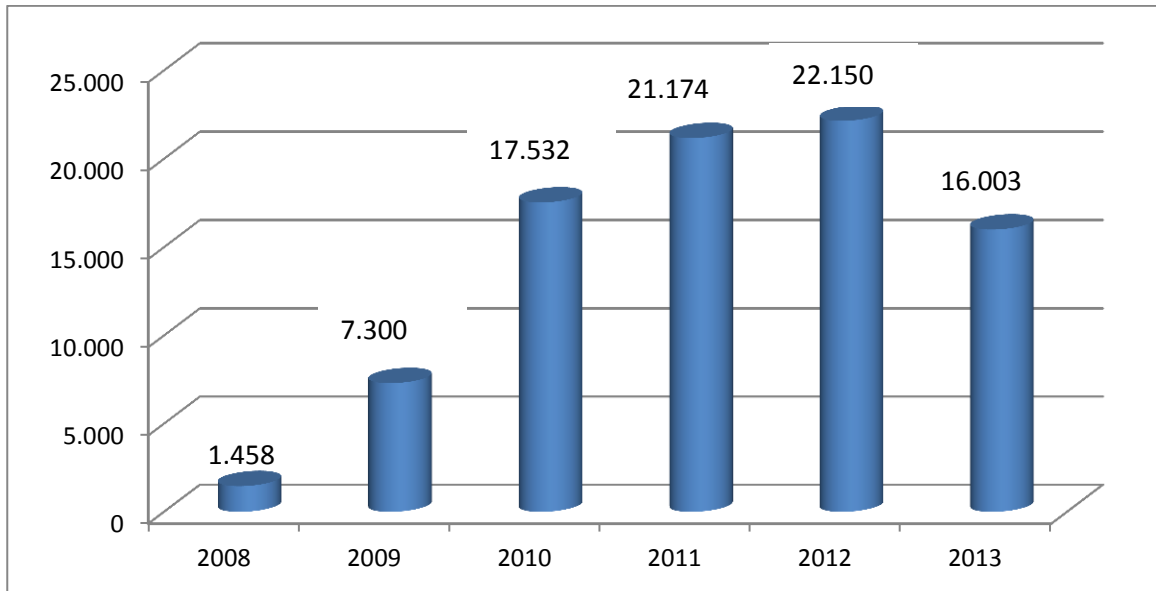
İlimizde oluşan ambalaj atıkları Çizelge C.2’de belirtilen lisanslı kuruluşlar tarafından toplanıp geri dönüşümü sağlanmaktadır.

Çizelge C.2 Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayırma ve Geri Dönüşüm Tesisleri (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

KATEGORİ	SAYI
Toplama Ayırma Tesisi	31
Geri Dönüşüm Tesisi	27

Çizelge C.3- İlimizdeki 2013 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Tekstil	0	900	0	0	0	0
Plastik	26.701.223	38.986.024	42	1.434.690	2.064.442	144
Metal	1.632.011	663.732	42	76.586	0	0
Kompozit	8.680.098	331.416	42	0	0	0
Kağıt Karton	10.520.600	39.515.475	42	2.029.460	2.920.461	144
Cam	35.887.524	1.839.169	42	41.327	161.327	390
Ahşap	5.113.159	7.549.803	5	68.090	0	0
Toplam	88.534.615	88.886.519		3.650.153	5.146.230	

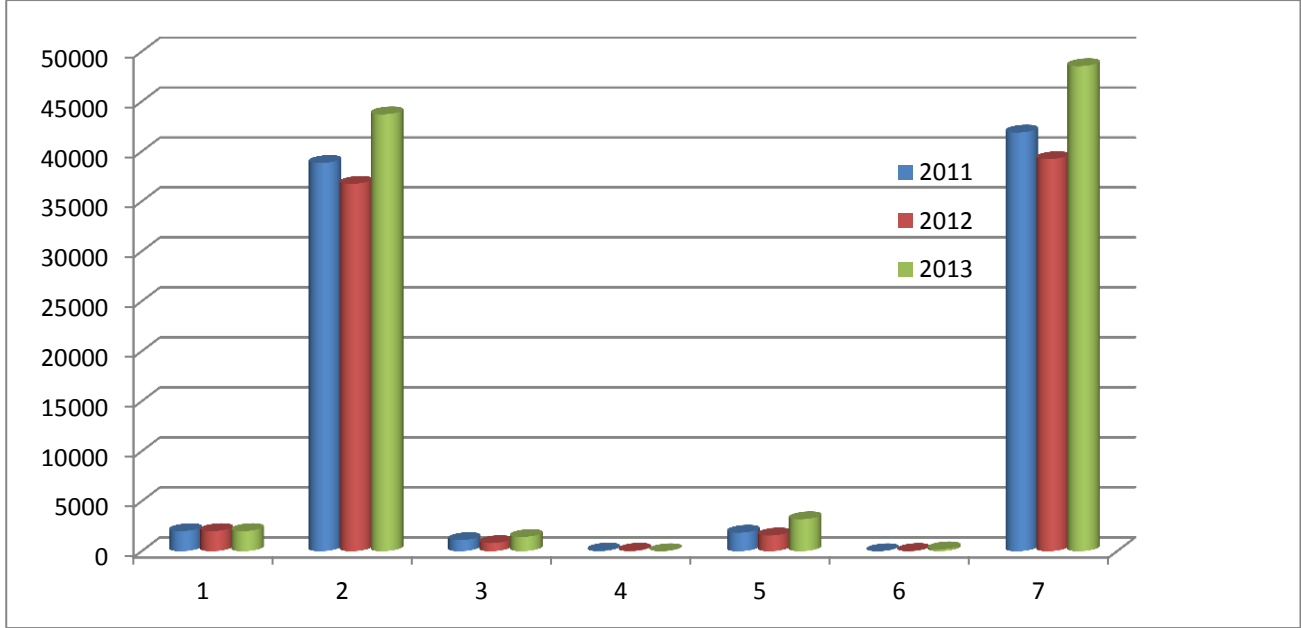

Grafik C.2 İlimizde Ambalaj Atıkları Kaynakta Ayrı Toplama Miktarı (ton/yıl) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

İlimizde 2013 yılı sonu itibarıyla 31 adet ambalaj üreticisi ve 674 adet piyasaya süren işletme sayısı bulunmaktadır.

C.4. Tehlikeli Atıklar

İlimizde oluşan tehlikeli atıkların bertarafı “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” ne göre lisans almış toplama ve geri kazanım yapan firmalar tarafından sağlanmaktadır. İlimizde oluşan ve endüstriden kaynaklanan 2013 yılı tehlikeli atık miktarı 48.545 ton’dur.

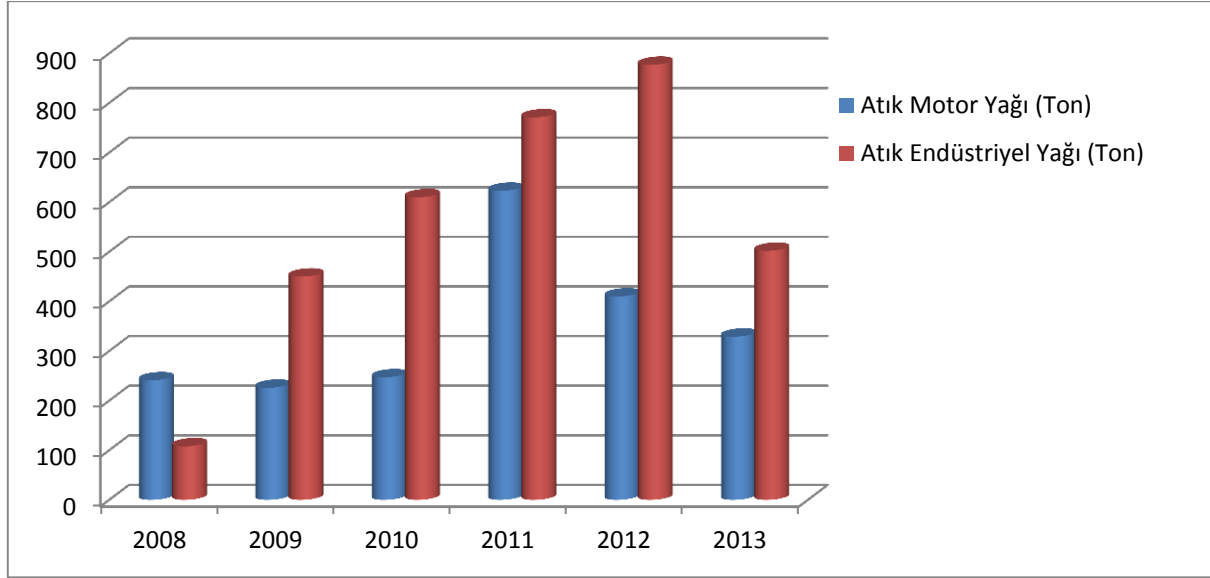

	Geri Kazanım	Bertaraf	Tesis İçi	Stok	İhracat	Toplam
2011	38.853	1.114	70	1.853	6	41.896
2012	36.762	814	55	1.576	25	39.232
2013	43.723	1.431	5	3.197	189	48.545

Grafik C.3 İlimizde Kaynaklanan Tehlikeli Atık Miktarı (ton/yıl) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

C.5. Atık Madeni Yağlar

İlimizde oluşan atık yağların “Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine” uygun bertarafının sağlanması için çalışmalar yapılmakta; atık yağ üreten resmi ve özel tüm kuruluşlar bu konuda bilinçlendirilmektedir. İl genelinde atık yağların tesis sahalarında gelişigüzel depolanmasına izin verilmemektedir. Ancak; atıklarını kendi sahasında depolamak isteyen tesislere gerekli fiziki şartları sağlaması durumunda geçici atık depolama izni verilmektedir. İlimizde oluşan 2013 yılı atık yağ miktarı 831 tondur.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Atık Motor Yağı (Ton)	241	226	247	623	410	329
Atık Endüstriyel (Hidrolik) Yağı (Ton)	108	450	610	771	877	502

Grafik C.4 İlimizde Kaynaklanan Atık Yağ Miktarı (ton/yıl) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

Çizelge C.4 – İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)
2009	634	195	15
2010	890	241	324
2011	991	236	207
2012	1382	176	600
2013	637	0,920	0

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

Çizelge C.5 – İlimizde (2013) Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER							
APA Taşıyan Lisanslı Araç Sayısı	Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
	Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
1	2	2	242	-	-	-	-

Çizelge C.6 Yıllara Göre Atık Pil ve Akümülatör Toplama Miktarı

YIL	Atık Pil Miktarı (Kg)	Atık Akü Miktarı (Kg)
2009	1.841	1.133.595
2010	4.463	438.860
2011	3.621	308.305
2012	6.244	373.583
2013	8.148	242.010

Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği gereğince lisanslı tesisler tarafından toplanmaktadır.

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

İlimizde oluşan bitkisel atık yağlar Bakanlığımızdan lisans almış geri kazanım tesislerine verilerek bertaraf edilmektedir. Lisanslı Atık Bitkisel Yağ Geri Kazanım Tesisleri Tablo C.7’de verilmiştir.

Çizelge C.7 İlimizdeki Lisanslı Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisleri

TOPLAYICI FİRMA ADI	FİRMA TÜRÜ	TOPLAMA İZİNİNİN SON GEÇERLİLİK TARİHİ VE LİSANS NUMARASI	TOPLANACAK ATIK KODLARI
DİKTAŞ YAĞ SABUN SAN. VE TİC. A.Ş.	Geri Kazanım Tesisi	06.07.2011 Tarihli ve Belge No:72 Çevre Lisansı	02 03 01 – 02 03 04
PROMETA YEM VE END. YAĞ SAN. A.Ş.	Geri Kazanım Tesisi	07.02.2012 Tarihli ve Belge No:127 Çevre Lisansı	02 03 01 – 02 03 04
BESTAŞ BİYODİZEL ENERJİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Geri Kazanım Tesisi	25.07.2012 Tarihli ve Belge No:194 Çevre Lisansı	20 01 26
HGD YAĞ & GIDA SANAYİ LTD.ŞTİ.	Geri Kazanım Tesisi	20.06.2013 Tarihli ve Belge No:1157 Çevre Lisansı	02 03 01 – 02 03 04
DİZTAŞ İNŞAAT MALZ. PET. ÜRÜNLERİ OTO VE TEKSTİL SAN. TİC. LTD. ŞTİ.-HAYRABOLU ŞUBESİ	Geri Kazanım Tesisi	03.09.2013 Tarihli ve 3412 Sayılı GFB	02 03 01 – 02 03 04 – 20 01 25 – 20 01 26
KOLZA BİYODİZEL YAKIT VE PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	Toplayıcı	11.12.2012 Tarihli ve 1001 sayılı Geçici Depolama İzni	02 03 04 – 20 01 25 -20 01 26
DEHA BİTKİSEL ATIK YAĞ TOPLAMA GERİ KAZANIM BİYODİZEL ÜRETİMİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Toplayıcı	01.10.2013 Tarihli Geçici Depolama İzni	02 03 04 – 20 01 25 -20 01 26

Çizelge C.8 – İlimizde 2013 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Bitkisel Atık Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
Sayısı	Kapasitesi (ton)	Kullanılmış Kızartmalık Yağ	Diğer (Belirtiniz)	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
2	20	249.292		3	3	5	

C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller

12 Kalıcı Organik Kirleticilerden biri olan PCB'ler bir grup aromatik klorlu bileşik olan poliklorlu bifenillere verilen genel isimdir. PCB'lerin zararlı etkileri, bu maddelerle kirletilmiş gıda ve içecekler tüketildiğinde veya bu maddeler teneffüs edildiğinde, yutulduğunda ya da deriyle temas ettiğinde ortaya çıkmaktadır. PCB'ler bertaraf veya başka herhangi bir amaçla yakıldıklarında tam bir yanma meydana gelmezse, çok daha zararlı etkilere sahip furanlar (PCDF) ve dioksinler (PCDD) yan ürün olarak ortaya çıkmaktadır.

İlimizde toplanan PCB miktarına ilişkin İl Müdürlüğümüz sisteminde bilgi bulunmamaktadır.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

Çizelge C.9 İlimizde Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları

YILLAR	ATIK MİKTARI (kg)
2009	323.850
2010	907.520
2011	616.280
2012	300.000
2013	950.840

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

İlimizde atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması düzenli yapılmamakla birlikte belediyelerin lisanslı tesislerle birlikte oluşturduğu toplama sistemi mevcuttur. Vatandaşların belediye müracaatının sonrasında belediye yetkilerince alınan söz konusu atıklar lisanslı tesislere teslim edilmektedir. İlimizde lisanslı tesis bulunmadığından söz konusu lisanslı tesisler diğer illerden gelmektedir. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların toplanmasının yönetim planı kapsamında yapılması için çalışmalar devam etmekte olup, Belediyelerin getirme merkezi oluşturma çalışmaları sürmektedir.

Çizelge C.10 İlimizde Yıllara Göre EEEA Toplama Miktarları

YILLAR	ATIK MİKTARI (kg)
2010	1.640
2011	2.105
2012	4.423
2013	6.080

C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

İlimizde 1 (bir) adet uygunluk almış ÖTA teslim yeri bulunmaktadır.

C.12. Tehlikesiz Atıklar

İlimizde toplamda 45 (kırkbeş) adet tehlikesiz atık toplama-ayırma belgesi almış tesis bulunmakta olup, ise 9 (dokuz) adet Geçici Faaliyet Belgesi ve 24 (yirmidört) adet Çevre Lisanslı olmak üzere toplam 33 (otuzüç) adet tehlikesiz atık geri kazanım tesisi mevcuttur.

C.13. Tıbbi Atıklar

İlimizde tıbbi atıklar, Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesin ki adresinde faaliyet gösteren Çevre Lisanslı sterilizasyon tesisi tarafından toplanarak sterilizasyon işlemine tabi tutulmaktadır. Sterilizasyon işleminden sonra atıklar konteynırlara koyularak yine Süleymanpaşa İlçesinde bulunan düzenli depolama sahası götürülerek bertarafı sağlanmaktadır.

İlimizdeki bütün sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıkların söz konusu tesis aracılığıyla toplanması sağlanmaktadır. Bu konuda müdürlüğümüz denetimleri yapılmakta tıbbi atıkların uygunsuz şekilde bertarafı ve toplanması önlenmektedir.

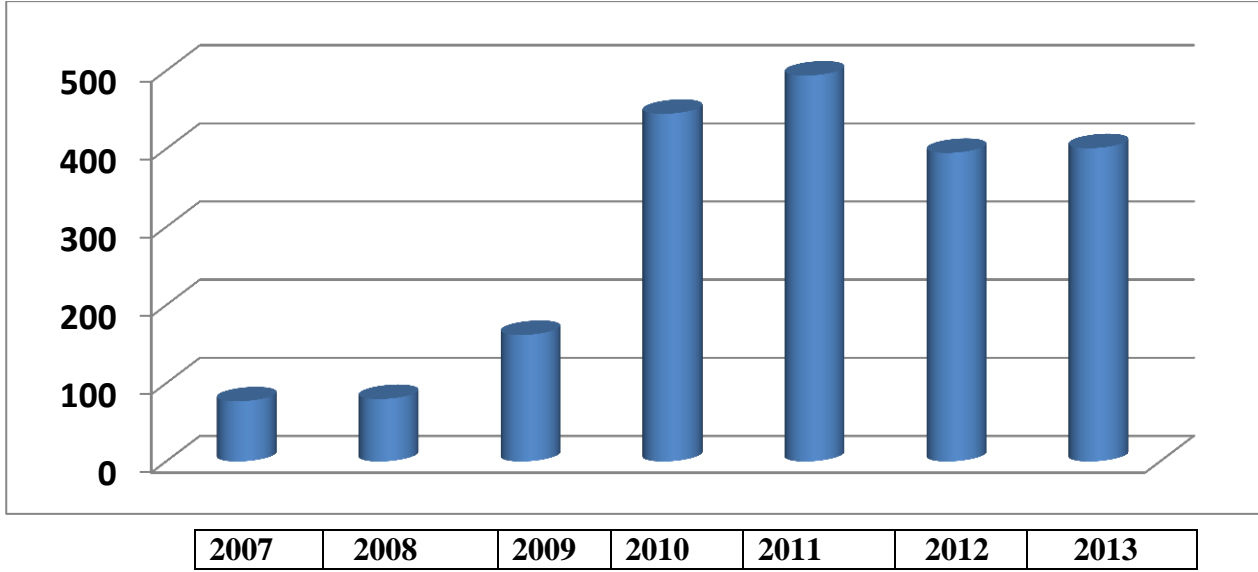
Sağlık kuruluşları ve tıbbi atık üreten diğer yerler söz konusu atıkları geçici süreyle tesislerinde uygun yerdeki geçici depolama alanlarında veya konteynırlarda depolamaktadırlar.

Çizelge C.11– 2013 Yılında İlimiz Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyo n/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu		ton/gün	Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın
Saray Belediyesi	X		X		1		0,021		X		X	
Tekirdağ Belediyesi	X		X		1		0,435		X		X	
Çerkezköy Belediyesi	X		X		1		0,193		X		X	
Çorlu Belediyesi	X		X		1		0,493		X		X	
Hayrabolu Belediyesi	X		X		1		0,019		X		X	
Malkara Belediyesi	X		X		1		0,038		X		X	
Şarköy Belediyesi	X		X		1		0.024		X		X	
Marmara Belediyesi	X		X		1		0,0003 6		X		X	
Muratlı Belediyesi	X		X		1		0,016		X		X	

Çizelge C.12- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	77	80	162,373	445,228	494,424	395,578	401,319

Grafik C.5 İlimizde Yıllara Göre Oluşan Tıbbi Atık Miktarları

C.14. Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan atıklar (bitkisel toprak, hafriyat toprağı, pasa v.b. atıklar) maden sahalarının doldurularak tekrardan tarım amaçlı kullanımı için kullanılmaktadır. Doğaya yeniden kazandırma planı çerçevesinde söz konusu atıklar madencilik faaliyetleri boyunca uygun alanlarda depolanmaktadır. Söz konusu atıkların çevreye zarar vermeden depolanması ve maden sahaların tarım amaçlı kullanımına uygun hale getirilmesi amacıyla kullanımı Müdürlüğümüz denetimlerinde incelenmektedir.

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibariyle uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımasına karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

C.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

İlde “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılan çalışmalara değinilerek Çizelge Ç.1 oluşturulur.

Çizelge Ç.1 – Tekirdağ ilinde 2013 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (Çevre Bilgi Sistemi,2013)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	6
Üst Seviye	3
TOPLAM	9

C.2. Sonuç ve Değerlendirme

İnsanların veya çevrenin ciddi bir şekilde etkilenmesiyle sonuçlanabilecek büyük kazaların oluşabileceği her durumda, doğru planlama büyük kaza etkilerinin asgari düzeye indirilmesi konusunda yardımcı olacaktır. Doğru planlama aynı zamanda kaynakların iyi kullanılmasını da mümkün kılacaktır.

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Ormanlar ve Milli Parklar

Ormanlık alanlar Tekirdağ'daki toplam alanın %16,85'ini oluşturmaktadır. Bu oran, %20 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Tekirdağ'daki orman alanları güneybatı bölümündeki Merkez, Şarköy ve Malkara ile Kuzeydoğu bölümünde yer alan Saray, Çerkezköy bölgesinde yer almaktadır. Yöre ormanlarının %61'i meşe baltalı olup, %39'u çam, kayın, kuru ormanları ve ağaçlandırma sahalarıdır.

Tekirdağ İli ormanlarında 10 yılda bir yenilenen amenajman plânlarına uygun olarak yıllık ortalama, kuru ormanlarında 17.984 m³ tomruk, direk, sanayi odunu, baltalıklarda ise 176.412 ster yakacak odun ürünü alınarak işletilmektedir.

İl'de yenilenen orman amenajman plânlarına göre 37.782 ha. ağaçlandırma alanı bulunmaktadır. Şimdiye dek 20.338 ha. alan ağaçlandırılmıştır.

Tekirdağ İl ve İlçelerindeki tüm ormancılık faaliyetlerini Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü yürütmektedir.

İlimiz sınırlarında, Orman ve Su İşleri Bakanlığı I. Bölge Müdürlüğü Tekirdağ Şube Müdürlüğü sorumluluğunda 2 Tabiat Parkı bulunmaktadır. Bunlar; Atatürk Ormanı Tabiat Parkı ve Çamlıkoy Tabiat Parkıdır.

Çamlıkoy Tabiat Parkı; 11.07.2011 tarihinde ilan edilmiş olup, 45,1 ha.lık alan kaplamaktadır. Saray ilçesindedir. 1994 yılı onaylı gelişme planı mevcut olup, Tabiat Parkı Gelişme Planı yapılacaktır.

Atatürk Ormanı Tabiat Parkı; 11.07.2011 tarihinde ilan edilmiş olup, 28,4 ha.lık alan kaplamaktadır. Merkez ilçededir. 07.06.2010 onay tarihli gelişme planı mevcut olup, uygulama projeleri de yapıp, onaylanmıştır. İlimiz sınırları içerisinde bulunan Mesire Yerleri, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü, Tekirdağ İşletme Müdürlüğü sorumluluğu altındadır. İlimizde B ve C tipi olmak üzere 7 adet Mesire Yeri bulunmaktadır.

İlimiz sınırları içerisinde 2 adet Devlet Avlağı mevcuttur. İlimiz Merkez İlçesinde bulunan Araphacı Devlet Avlağı 12.515 Ha., İlimiz Malkara İlçesi Deveciköy Devlet Avlağı 12.030 Ha. Alana sahiptir. Bunun yanısıra Tescil çalışmaları devam eden İlimiz Saray ve Malkara İlçelerinde Yaban Hayatı Geliştirme ve Yerleştirme sahalarımız bulunmaktadır.

D.2. Çavır ve Mera

IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otlığa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetiştirilebilir.

VI.sınıf araziler, işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

D.3. Sulak Alanlar

İlimizde 30.01.2002 tarih ve 24656 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sulak Alanların Korunması” Yönetmeliği’nde belirtilen alanlar bulunmamaktadır.

D.4. Flora

Tekirdağ İli doğal bitki örtüsü açısından zengin bir potansiyele sahiptir. Bu zenginlik bölgenin konumundan, yani Akdeniz (Akdeniz), Euro-Sibirian (Avrupa Sibiryası) ve İrona Turanien (İran-Turan) Floristik bölgelerin karşılaştığı alanda bulunmasından kaynaklanmaktadır. Bunun sonucu olarak bölge oldukça geniş bir flora koleksiyonuna sahiptir.

Bölgenin Marmara Denizi çevresinde ve dar bir şerit halinde Karadeniz kıyısı boyunca genel olarak Akdeniz tipi bitki topluluğu (maki) hakimdir. Makilerin dış görünüşleri ve toprak üstü kısımları su kaybını azaltacak tarzdadır. Yaprak dökmeyen türlerin yanı sıra yaprak döken türleri de kapsamaktadır. Garigler ise kırıç tepeleri, kültüre elverişli olmayan alanları, taşlık ve kayalık yerleri örten ikinci bir formasyon şeklindedir. Bu formasyonda bitkiler genel olarak yaprak döken alçak çalılar olup, çoğunlukla dikenli veya sık tüylüdür yada uçucu yağ taşırlar. Bu üç karakter bitkilere kurak ortamlara uyabilme olanağı sağlayan özelliklerdir. Ganos Dağı eteklerinde, iç kesimlerde gariglere rastlanmaktadır.

Kuraklık, meyil, tuzlu rüzgarlar gibi ekstrem, yada normal koşullarda sürdürülecek Peyzaj Planlama çalışmalarında, bölgenin doğal bitki örtüsündeki uygun örneklerin kullanılması, başta fonksiyonel olmak üzere ekonomik ve estetik yararlar sağlamaktadır. Tekirdağ İli Peyzaj Planlama çalışmalarında bitkisel materyal seçimini etkileyen en önemli faktörler; iklimsel koşulları, toprak, jeoloji, topografya ve bunların etkisiyle oluşan doğal bitki örtüsüdür.

Bölgeyi doğrudan yada dolaylı olarak etkileyen üç ayrı iklim tipinde (Marmara, İç Geçit, Güneydoğu) yaz aylarında sıcaklık giderek yükselmekte, buna karşın yağış miktarı düşmektedir. Buna bağlı olarak, bitkisel gelişme yönünden oldukça etkili ve yağışlarla doğrudan ilgili bulunan hava nispi nemi de azaltmaktadır. Bu durum, sulamanın büyük sorun olduğu Trakya Bölgesi İl ve İlçelerinde, peyzaj çalışmaları için özellikle yaz aylarında sıcağa, kurağa ve düşük neme dayanıklı bitkilerin seçimini gerektirmektedir. Diğer taraftan, bölgede hakim rüzgar yönü her ay değişiklik göstermekle birlikte, özellikle Tekirdağ ve çevresinde denizden esen kuvvetli ve tuzlu rüzgarlar dirençli bitki seçimini gerektirmektedir. Erozyon, kış aylarında yağışlarla birlikte topraklarda azot noksanlığına neden olan önemli bir faktördür. Erozyon sorunu olan ortamlarda etkin rol oynayabilecek bitkisel materyalin kullanımıyla bu sorun da halledilebilir.

D.5. Fauna

Bölge dahilindeki fauna türlerinin incelenmesi, yerli halkın gözlemleri içerisindeki deneyimleri ifadesine ve literatür bilgilere dayanılarak hazırlanmış olup, bu bilgiler ışığında karada ve denizde yaşayan hayvan türleri olarak kuşlar, memeliler, sürüngenler ve balıklar olmak üzere 4 bölüm içerisinde ele alınmıştır. Yapılan inceleme ve araştırmalarda, bölgenin aşırı doğa tahribi ve tarımsal faaliyetlerin yoğunluğu içerisinde doğal biyotopların azalmakta olduğu nedenle, populasyon düzeyinde sayısal bilgiler vermek mümkün olmamakla beraber, çoğu hayvan türleri münferit olarak görülmektedir.

Marmara Ereğlisi sahil kesiminde deniz tabanı flora (bitkisel hayat) ve faunası (Hayvansal hayat) ile su ortamındaki pelajik durum incelenmiştir. Tespit edilen türlere yenilerinin ilave edilmesi gözlemler sonucu mümkündür. Bilimsel çalışmaların üniversitemizce yürütülmesi bizleri çok daha iyi aydınlatacaktır. Doğal zenginliklerimize katılacak her yeni bulgu bizler için değişik konularda yeni imkânlar demektir.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

Özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan değerler olup, anıt ağaç ve mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır.

Anıt Ağaç

Yaş, çap ve boy itibarıyla kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan, yöre folkloründe, kültür ve tarihinde özel yeri bulunan, doğal ve uzun ömre sahip olan ağaç olması itibarıyla koruma altına alınmaktadır. İlimizde tescilli 35 adet anıt ağaç bulunmaktadır.

Doğal Sit Alanları

Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında ve veya su altında bulunan korunması gerekli alan olarak ilimizde tescilli 8 tane doğal sit alanı vardır.

Çizelge D.1 – Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları

SIRA NO.	İLİ	İLÇESİ	(MEVKİİ)	NEV'İ	TESCİL KARARI		
					TARİH	NO/SU	KARARI VEREN KURUM
1	TEKİRDAĞ	MERKEZ	İSMAİL YAZICI MAHALLESİ 131 ADA 137 NOLU PARSEL	1. DERECE DOĞAL SİT ÇEŞMENİN ANIT ESER OLARAK TESCİLİ	10.05.1996	3110	K.T.V.K.K 4255M2
2			KUMBAĞ DUT LİMANI 8 PAFTA 922,923,924,925,926,927,928,929,930,931,932VE1576 NOLU PARSELLER	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344	// 151 773 M2
3			KUMBAĞ SÜTLÜCE MANASTIRI 8 PAFTA 871,909,910,911,912 VE 913 NOLU PARSELLER	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344	// 61115 M2
4		ÇERKEZKÖY	VELİKÖY DEĞİRMEN DERE ANTIK SU KAYNAKLARI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	12.07.1996	3261	// 569753 M2
5		ŞARKKÖY	UÇMAK DERE ŞARAP FABRİKASI YANI ÇINARLIK ALAN	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	30.06.1993	1429	// 7014 M2

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2013

6	ŞARKKÖY	KIZILCATERZİ-KOCAELİ-ŞENKÖY	I. DERECE DOĞAL SİT ALANI	09.07.1998	4777	// 2 104 389 M2
7	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNGÖRMEZ MAĞARALARI	I. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI II. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994	// 2 899 384 M2
8	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNEŞKAYA MAĞARALARI	II. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994	// 2 644 875 M2
					844.25 hek	TOPLAM ALAN : 8 442 558 M2

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

Doğa korumanın en temel taşlarından biri olarak önemli yaşam alanlarının ve doğal kaynakların korunduğu, sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin uygulandığı ve insan faaliyetlerinin kısıtlandığı veya tamamen yasaklandığı alanlar olarak tanımlanan korunan alanlar besin, içme suyu, balıkçılık ve ormancılık gibi insanların sosyal ve ekonomik refahı için gerekli doğal kaynakların korunmasını sağlarlar. Korunan alanlar olmaksızın dünyamızın sağlıklı bir geleceği olabileceğini düşünmek bile mümkün değildir.

Resim D.1 Tescilli Anıt Ağaç- Çitlenbik / Ertuğrul Mah. Harf Devrimi Heykeli Yanı- Tekirdağ (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

Mağara

İçinde mağara ekosistemini oluşturan ve belirgin özellikleri ile kendini belli eden şekil ve yapılar, birbiriyle yaşam bağı olan canlı toplulukları, herhangi bir müdahalede gelişim döngüsü bozulacak hassas bir yaşam alanı bulunan mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır.

**Resim D.2. Güngörmez Mağaraları/ Saray/Tekirdağ
(II.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)**

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Tekirdağ Şube Müdürlüğü, 2013
- Tekirdağ Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, “2012 Tekirdağ Tarım Raporu”, 2013

E.ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Tekirdağ İlindeki arazi varlığını, arazi kullanım yetenek sınıfları açısından değerlendirirsek; toplam 621.788 ha. arazinin 507.820 ha. amacı doğrultusunda kullanılan bölümü oluştururken, 113.968 ha. arazi, yanlış ve amaç dışı kullanılan arazileri oluşturmaktadır. İl arazisinin yaklaşık %18'i tarım arazilerinde ve tarım dışı arazilerde, sektörler arasında yanlış ve amaç dışında kullanılmaktadır.

İyi nitelikli ve yörenin en mahsuldar topraklarını I., II. ve III.arazi kullanım yetenek sınıfına giren araziler oluşturmaktadır. Bu arazilerin dikkatle ve özenle korunması gerekmektedir. Ancak I.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %2,6'sı, II.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %14,3 ve III.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %20'si yanlış değerlendirilmektedir.

I.sınıf araziler, toprak kullanımlarını engelleyen ve sınırlayan etken yoktur. Bu araziler normal tarım yöntemleriyle yüksek düzeyde ürün alınabilen, iyi nitelikli topraklardan kuruludur. Araziler güvenli olarak çok yoğun toprak işleme ile kültür bitkileri, çayır-mera, orman veya yaban hayatı için kullanılabilir. Topraklar derin, orta bünyeli ve iyi drenajlıdır. Eğimleri düz veya düze yakındır.

II.sınıf araziler, bitki seçimini daraltan veya orta derecede koruma uygulamalarını gerekli kılan bazı sınırlandırmalara sahiptir. Bu sınırlanmalar eğim, erozyon, yaşlılığa (drenaj) bağlıdır. Gerekli tedbirler alınarak kültür bitkileri, çayır-mera, orman veya yaban için kullanılabilir.

III.sınıf araziler, bitki seçimini daraltan veya eğim, erozyon, drenaj gibi toprak özellikleri nedeniyle özel koruma uygulamalarını gerektiren veya iyi ürün almak ve toprağı özellikle erozyondan korumak için yoğun önlemlerin alınması gerekli olan topraklardan kuruludur. Yaşlılık sorun olarak ortaya çıkarsa, drenaj gerekebilir.

IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otlığa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetiştirilebilir.

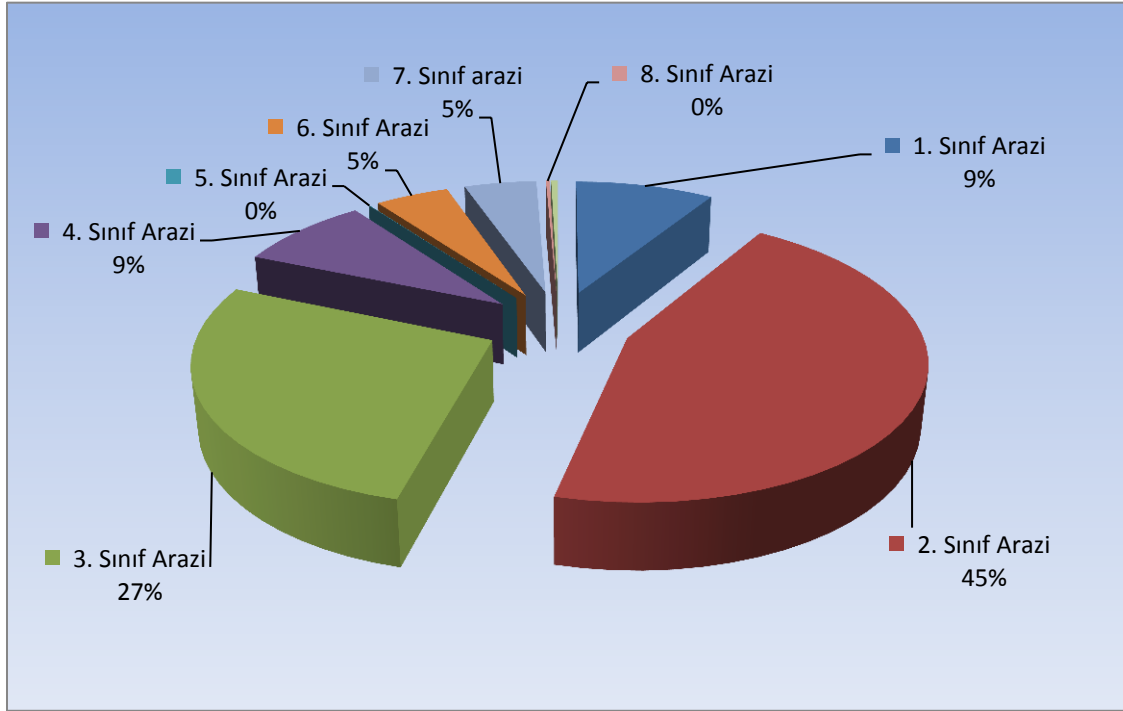
VI.sınıf araziler, işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

VII.sınıf araziler, çok şiddetli sınırlandırmalar nedeniyle toprak işlemeye uygun değildir ve büyük ölçüde otlama, orman ve yaban hayatı için kullanılabilir. Çok dik ve sarp eğim, çok şiddetli, erozyon, sığ profil gelişimi, taşlılık, yaşlılık, çoraklık, elverişsiz iklim gibi faktörler bu toprakların sınıflandırılmasına etkindir. Bu sınıftaki bazı topraklarda koruma tedbiri almak için ağaç dikimi veya çayır otları ekimi yapılabilir.

VIII.sınıf araziler, kültür bitkilerinin yetişmesi ve ağaçlar için elverişli değildir. Yaban hayatı ve eğlence alanı olarak değerlendirilir. Bu araziler şiddetli erozyona uğramı alanlar, çıplak kayalar, kumullar, kazılarak maden çıkarılan yerler, tuzla kaplı alanlar ve bataklık alanlarıdır.

Çizelge E.1 İlimizin Arazi Kullanımına göre Arazi Sınıflandırması (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

Arazi SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. Sınıf Araziler	55.687	9
2. Sınıf Araziler	279.579	45
3. Sınıf Araziler	169.948	27
4. Sınıf Araziler	53.375	9
5. Sınıf Araziler	218	0
6. Sınıf Araziler	29.625	5
7. Sınıf Araziler	29.056	5
8. Sınıf Araziler	1.540	0
Sulu Yüzey	2.760	0
TOPLAM	621.788	100

Grafik E.1 İlimizin 2013 yılı Arazi Kullanım Durumu (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

Çizelge E.2 İlimizde İlçeler Bazında Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırması (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

Arazi Sınıfları	İlçeler								
	Merkez	Çerkezköy	Çorlu	Hayrabolu	Malkara	Muratlı	Saray	Şarköy	Toplam
1.Sınıf (ha)	10.260	1123	10.774	17.281	7.653	3.124	3.696	1625,5	55.687
2.Sınıf (ha)	35.939	21.319	74.885	49.692	35.111	20.102	40.034	2.648	279.579
3.Sınıf (ha)	42.973	5.163	19.380	26.935	39.470	8.899	13.011	14.117	169.948
4.Sınıf (ha)	8940	505	6569	6459	14.364	3.479	3.076	998,535	53.375
5.Sınıf (ha)	-	-	218	-	-	-	-	-	218
6.Sınıf (ha)	5307	40	351	-	8027	1.788	3.523	10.589	29.625
7.Sınıf (ha)	4205	-	-	-	12.810	-	377	11.664	29.056
8.Sınıf (ha)	153	303	250	113	100	170	149	294	1540
Su Yüzeyi (ha)	-	-	-	88	2.648	24	-	-	2760
Toplam (ha)	107.777	28.453	112.435	100.568	120.183	37.586	63.866	50.920	621.788

E.2. Mekânsal Planlama

Tekirdağ merkez yerleşim alanının Marmara Denizi kıyısında yer alması nedeni ile, kent büyümesi sahil boylarında oldukça yoğun yer tutmaktadır. Bu itibarla; kentsel gelişme alanları deniz manzaralı sahaların seçilmesinde önem taşımakla beraber, bu oluşum içerisinde, Tekirdağ – İstanbul karayolunun alt ve üst arazi boşlukları ile, kentin doğu ve batı ucunda yer alan deniz görüntülü araziler üzerinde yeni gelişme alanları oluşturulma çabaları yapılmış ve yapılmakta olup mevcut durum itibari ile kent merkezinin doğu ve batı uç bölgelerinde 300 Ha’lık sahalar üzerinde ve ayrıca alternatif kent merkezi işlevini de karşılayacak biçimde Gündoğdu Mahallesi’nde 670 Ha’lık yeni gelişme alanları planlanmıştır.

Tekirdağ İlindeki Endüstri Alanları gelişimi Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesinin kurulmasıyla ivme kazanmıştır. Çerkezköy OSB nin faaliyete geçmesinden sonra Çorlu-Büyükkarıştıran E-5 Aksında sanayi tesisleri kurulmaya başlanmıştır. Bunun yanı sıra Çorlu-Yulafli ve Çorlu-Türkgücü aksında, Muratlı, Saray, Velimeşe, Veliköy, Karaağaç ve Beyazköy’de endüstri alanları oluşturulmuştur. Ayrıca İlimizde Avrupa Serbest Bölgesi, Çorlu Deri OSB, Hayrabolu OSB ve Malkara OSB olarak kurulan endüstri alanları mevcuttur.

Tekirdağ İli, Şarköy İlçesi, Uçmaktare Köyü, Ayvasıl Mevkiinde yamaç paraşütü etkinlikleri gerçekleştirilmektedir. Bu bölgenin doğal güzelliklerinin, gezinti ve doğa sporları potansiyelinin değerlendirilmesi amacıyla Ayvasıl Mevkiinde Turistik Tesis yapımına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Tekirdağ İli yerleşim alanı içerisinde mevcut durum itibariyle 8 İlçe ve bu İlçelere bağlı 285 köy, yerleşim deseni temel yapısını oluşturmaktadır. Kırsal alanlardaki yerleşim yoğunluğu, yörenin tarıma dayalı toprak yapısı ile, yörede yer alan sanayi kuruluşlarının etkisi altında farklı yoğunluklar

göstermektedir. Bu itibarla, bölge içerisindeki kırsal yerleşim alanlarında tarım topraklarının büyüklüğü içerisinde sırasıyla yer alan Malkara, Hayrabolu, Saray İlçeleri büyük yoğunluk göstermekte olup, Şarköy, Muratlı ve Marmara Ereğlisi İlçeleri sıralamayı takip etmektedir.

Bölge içerisinde sanayinin en etkili olduğu Çorlu ve Çerkezköy İlçeleri gerek tarıma dönük konumda olma ve gerekse de sanayinin yüksek oluşumu içerisinde artı değerlerle ilçe büyüklüğünü aşarak kent deseni sergilemektedir. Bölge içerisinde yer alan köy yerleşiminde halkın büyük çoğunluğu iki katlı bahçe nizamlı (kagir, ahşap, betonarme) tip konutlarda ikamet etmekle birlikte, yaz aylarını köylerinde kış aylarını İlçe ve kent merkezindeki konutlarında geçirmektedir. İş avantajının yoğun olduğu sanayi bölgesi durumundaki Çorlu ve Çerkezköy İlçeleri, büyük göç almaları nedenlerine bağlı olarak İlçe merkezi yerleşimine ek olarak kırsal yerleşim alanlarında da modern yapılaşma içerisinde bulunmaktadır.

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Planlı ve çevreye duyarlı kalkınma ilkeleri doğrultusunda İlimiz sınırlarını da kapsayacak şekilde hazırlanmış ve 13.07.2004 tarihinde Bakanlığımızca onanmış 1/100000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı ile birlikte, İlimiz içinde planlı dönem başlamış olup, Çevre Düzeni Planı ile gerek kentsel, gerek tarımsal arazinin kullanımında koşullar, sınırlar ve olanaklar tariflenmiştir. Bu doğrultuda, İlimizde gerek coğrafyası, gerekse mevcut durumu ile daha hassas konumdaki “Çorlu Çerkezköy Marmaracık B.Karıştıran ve Muratlı ”bölgesi ile “Marmara Ereğlisi, Yenice, Tekirdağ Kumbağ” kıyı aksı da 1/25.000 ölçekli planlama bölgeleri olarak seçilmiş, bunlardan Çorlu Çerkezköy Marmaracık B.Karıştıran Muratlı Alt Bölgeleri 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 07.09.2004 tarihinde Bakanlığımızca onanmıştır.

5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6.maddesi ile İl Çevre Düzeni Planı yapma, yaptırma, görev, yetki ve sorumluluğu İl Özel İdarelerine verilmiş bulunmaktadır. Bu yasal yetkiye dayanarak, Tekirdağ İl Genel Meclisimiz 03.05.2005 tarih ve 16 sayılı kararı ile İl Çevre Düzeni Planı hazırlanması işini Trakya Bölgesi bütünlüğü içinde çözmek amacıyla Trakya Kalkınma Birliği'ne (TRAKAB) tevdi etmiştir.

Bu yasal çerçevede “Çevre ve şehircilik Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Trakya Kalkınma Birliği (TRAKAB) arasında 1/100.000 Ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası, İstanbul İl Çevre Düzeni, Kocaeli İl Çevre Düzeni ve Sakarya, Düzce, Yalova Ve Bilecik Çevre Düzeni Planlarının Uyumlaştırılması ile Trakya Alt Bölgesi (Edirne-Kırklareli-Tekirdağ İlleri) 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planlarının Üretilmesine İlişkin Ortak Hizmet Protokolü” 26.12.2006 tarihinde imzalanmıştır.

1/100.000 ölçekli Trakya alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı - BİMTAŞ / İstanbul Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi (IMP) tarafından tamamlanmıştır. Bakanlığımızca plan 24.08 2009 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

1/100.000 Ölçekli Trakya Alt Bölgesi Revizyon Ergene Havzası Çevre Düzeni Planına İlimiz dahilinde 1 aylık askı süresi içerisinde 276 adet itirazlarda bulunulmuştur. Yapılan itirazlar değerlendirilmek üzere Bakanlığımıza gönderilmiştir.

TRAKYA ALT BÖLGESİ ERGENE HAVZASI REVİZYON ÇEVRE DÜZENİ PLANI
(PLAN ŞEMATİKTİR. ÜZERİNDEN ÖLÇÜ ALINAMAZ, YER TESPİTİ VE UYGULAMA YAPILAMAZ)

Resim E.1. Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

Revizyon Çevre Düzeni Planı ile özellikle yeni sanayileşmeye belli kısıtlamalar getirilmiş olup 18 adet sektör artık Trakya Bölgesinde yapılması yasaklanmıştır.

- Metal sertleştirme (tuz ile),
- Metal kaplama,
- Yüzey temizleme (asit ile),
- Tekstil boyama-yıkama ve emprime baskı,
- Madenin işlenmesine yönelik ağır sanayiler,
- Lifli yıkama-yağlamacılar,
- Selüloz ve/veya saman kullanarak Kâğıt üretimi,
- Asit imal ve dolumu, Pil, batarya-akü imal yerleri,
- Ham deri işleme
- Kömüre dayalı termik santral,
- İlaç sentez fabrikaları,
- Gres yağ fabrikaları (petrol türevi),
- Demir-çelik üretimi,
- Ağır metal tuzu üretimi,
- Petrokimya,
- Klor-alkali,
- Rafineri

Onaylanan 2009 Çevre Düzeni Planında yerleşim yerlerinin kimlikleri belirlenmiş ve aşağıdaki fonksiyonlar yüklenmiştir.

Tekirdağ Merkez	: Hizmet ve Lojistik
Çerkezköy	: Sanayi
Çorlu	: Hizmet ve Lojistik
Hayrabolu	: Kırsal Merkez
Malkara	: Kırsal Merkez
Marmara Ereğlisi	: Turizm (Arkeolojik Turizm)
Murathı	: Lojistik
Saray	: Kırsal Merkez
Şarköy	: Turizm (Agro Turizm)

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ İli yerleşim alanı içerisinde mevcut durum itibariyle 8 İlçe ve bu İlçelere bağlı 285 köy, yerleşim deseni temel yapısını oluşturmaktadır. Kırsal alanlardaki yerleşim yoğunluğu, yörenin tarıma dayalı toprak yapısı ile, yörede yer alan sanayi kuruluşlarının etkisi altında farklı yoğunluklar göstermektedir. Bu itibarla, bölge içerisindeki kırsal yerleşim alanlarında tarım topraklarının büyüklüğü içerisinde sırasıyla yer alan Malkara, Hayrabolu, Saray İlçeleri büyük yoğunluk göstermekte olup, Şarköy, Murathı ve Marmara Ereğlisi İlçeleri sıralamayı takip etmektedir.

Kaynaklar

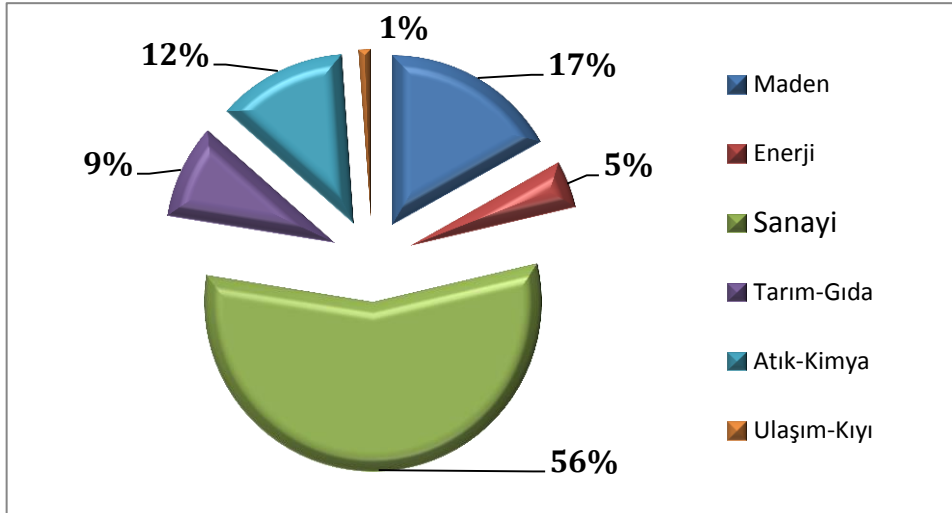
- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013
- Tekirdağ Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2013
- Türkiye İstatistik Kurumu Resmi Web Sitesi, <http://www.tuik.gov.tr>, 2014

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

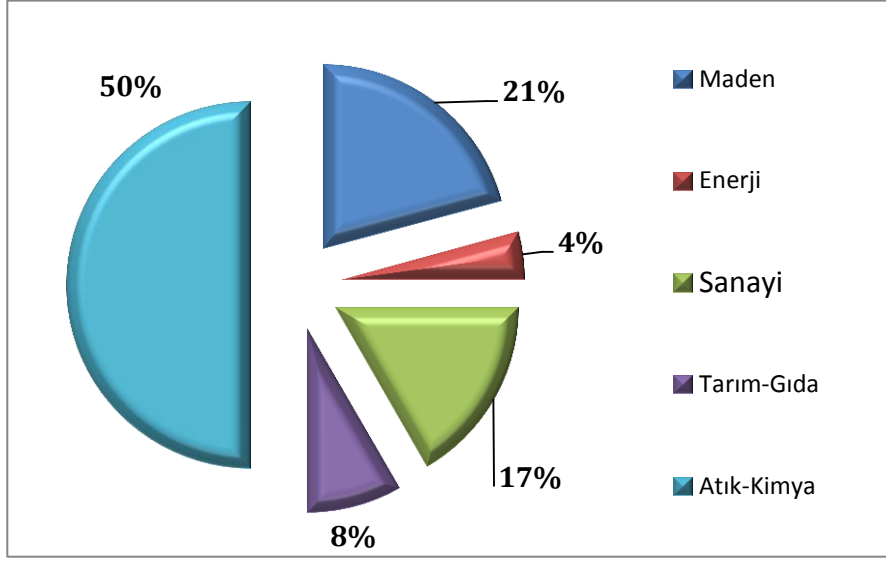
F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.1 İlimizde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından (2013) Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	15	4	50	8	11	1	-	89
ÇED Olumlu Kararı	5	1	4	2	12	-	-	24

Grafik F.1 - İlimizde 2013 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

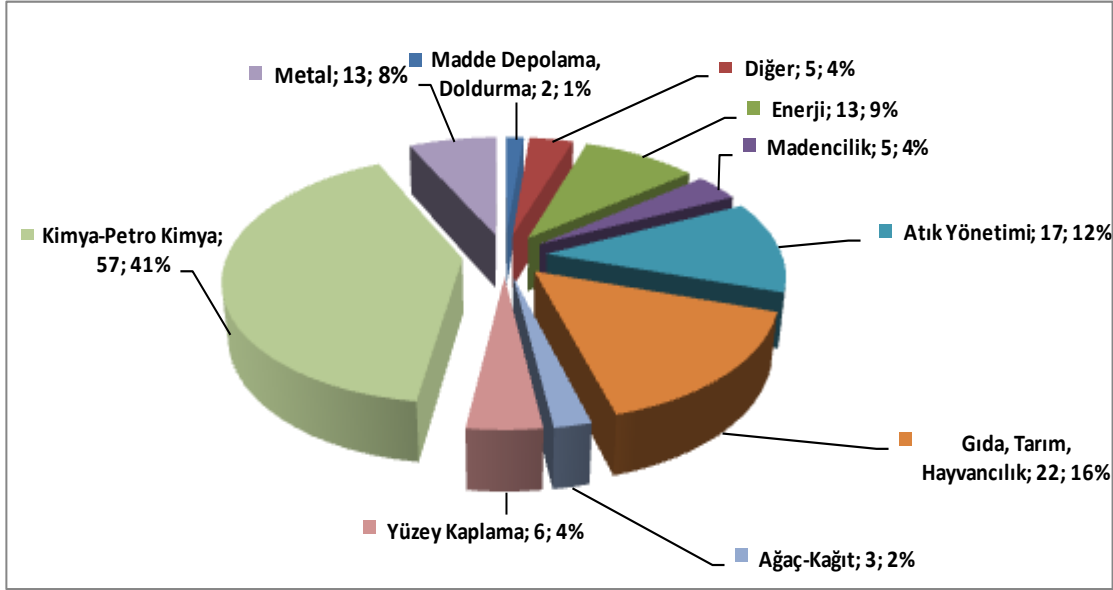
Grafik F.2 - İlimizde 2013 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

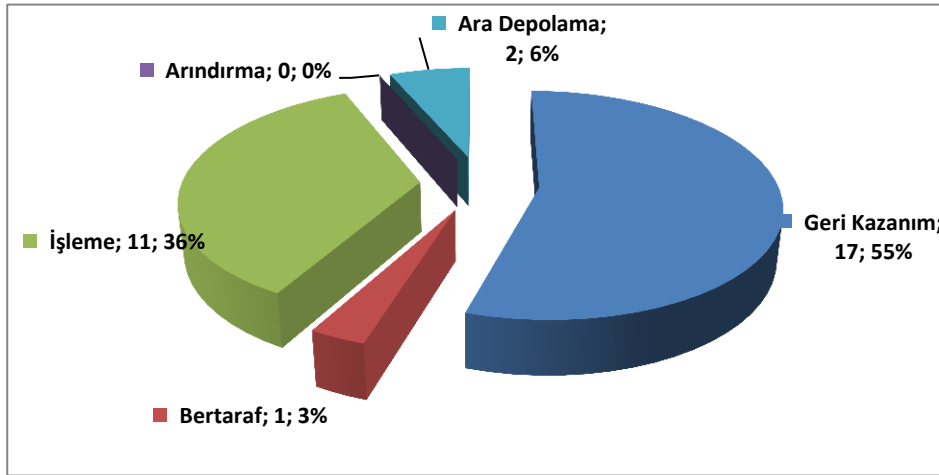
Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında 2013 yılında Tekirdağ İlinde 353 Geçici Faaliyet Belgesi Başvurusu yapılarak, 142 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi düzenlenmiş ve 211 başvuru reddedilmiş, 141 Çevre İzni ve Lisansı başvurusu yapılarak 140 işletmeye Çevre İzni ve Lisansı Belgesi düzenlenmiş ve 1 başvuru reddedilmiştir.

Çizelge F.2 İlimizde 2013 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	18	124	142
Çevre İzni	11	111	122
Lisans	12	6	18
Toplam	41	241	282

Grafik F.3 - Tekirdağ İlinde 2013 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

Grafik F.4 - Tekirdağ ilinde 2013 Yılında Verilen Lisansların Konuları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne 2013 yılında 89 projeye ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiştir. Ayrıca 142 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 140 işletmeye Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgesi verilmiştir.

Kaynaklar

- ✓ Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

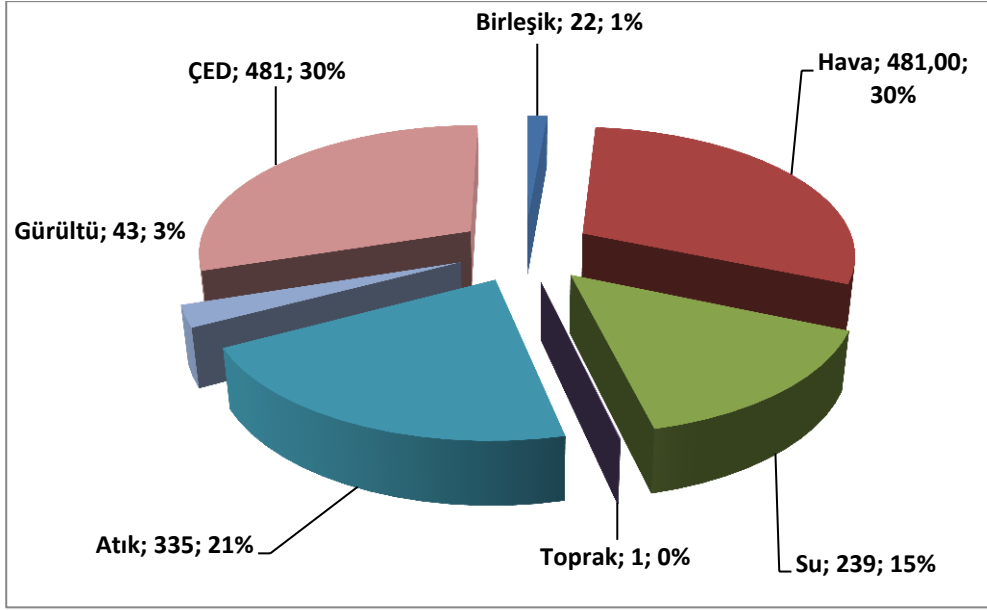
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde il müdürlüğümüz tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- a) izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- b) yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- c) kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- d) mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- e) Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- f) ihbar veya şikâyet sonrasında

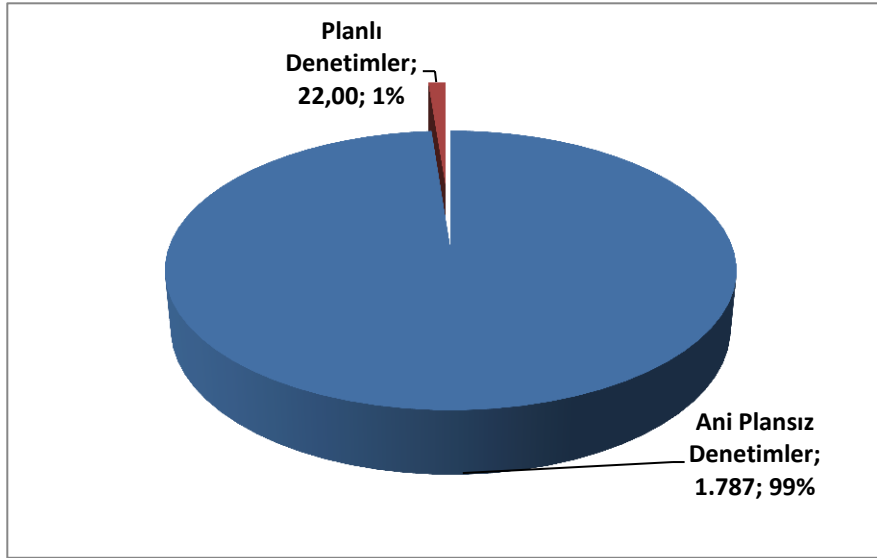
ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerde;

**Çizelge G.1 İlimizde 2013 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)**

	Denetim	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarjı	ÇED	İzin	Toplam
Planlı denetimler (Birleşik)	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Ani (plansız) denetimler	1787	481	239	1	335	-	43	-	481	207	1787
Genel toplam	1809	481	239	1	335	-	43	-	481	207	1809

Grafik G.1 İlimizde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tarafından 2013 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

Grafik G.2 İlimizde ÇŞİM Tarafından 2013 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi**Çizelge G.2 İlimizde 2013 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirme Durumları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)**

Şikâyetler	TOPLAM
Şikâyet sayısı	188
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	188
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	%100

G.3. İdari Yaptırımlar**Çizelge G.3 İlimizde (2013) Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)**

	Hava	Su	Toprak	Atık	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	1.362.765	1.939.773	121.908	1.250.893	20.317	453.124,32	30.462	5.179.232,32
Uygulanan Ceza Sayısı	64	25	3	16	3	23	3	137

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2013 yılında 26 Firmaya faaliyet durdurma idari yaptırımını uygulanmış olup 24 firma ÇED, 1 Emisyon, 1 Atık konularında işlem yapılmıştır.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce 2013 yılında 1809 denetim yapılmış olup denetimler sonucunda; 2013 yılında 137 adet faaliyete 5.179.232,32 TL İdari Para Cezası Uygulanmıştır.

Kaynaklar

- ✓ Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

İl Müdürlüğümüzce 2013 yılında;

- ✓ Organize Sanayi Bölgesi ve İslah Organize Sanayi Bölgesi Çevre ve İmar Mevzuatı Eğitimi
- ✓ Çevre İzin Lisans ve Yazılım Portalı Eğitimi
- ✓ Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları Bilgilendirme Toplantısı
- ✓ OSB Müdürlükleri Bilgilendirme Toplantısı
- ✓ Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma Tesisleri Bilgilendirme Toplantısı
- ✓ Çevre Danışmanlık Firmaları ve Çevre Görevlileri Bilgilendirme Toplantısı
- ✓ Deniz ve Kıyı Çevresinin Korunması Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında sanayi kuruluşlarına “Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Çalışmaları” ve “Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Çalışmaları” konulu sempozyum yapılmış olup, çevre stantları açılışı gerçekleştirilmiştir.

Kaynaklar

- ✓ Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER

1. Genel

1.1. Nüfus

1.1.1. Nüfus Artış Hızı

Tekirdağ İlinin nüfusu 2011 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 829.873 olarak belirlenmiştir. 2013 yılında bu sayı 874.475'e yükselmiştir. 2000-2011 dönemindeki yıllık nüfus artış hızı %25,33 olmuştur. Tekirdağ'ın nüfus yoğunluğu 124 kişi/km² ile Türkiye genelinde iller arasında 17. sıradadır. İl'e bağlı bulunan 8 İlçeden; Çorlu İlçesi 279.236 nüfusu ile en fazla nüfusa, Marmara Ereğlisi İlçesi ise 21.440 nüfusu ile en az nüfusa sahip olan İlçedir. İlin yıllık nüfus artış hızı en yüksek olan İlçesi %69 ile Çerkezköy iken, en az olan İlçesi -%12.9 ile Hayrabolu'dur. Tekirdağ İl Merkezinin şehir nüfusu artış hızı %20, Tekirdağ İline bağlı bulunan tüm Bucak ve Köylerin yıllık nüfus artış hızı %9,78'dir.

Çizelge I.1 Tekirdağ Yıllara Göre Nüfus ve Nüfus Artış Hızı (TÜİK,2013)

Yıllar	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2004
Nüfus (Bin Kişi)	468.842	-	-	-	-	623.591	-	-	-
Nüfus Artış Hızı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yıllar	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nüfus (Bin Kişi)	-	-	728.39	770.77 2	783.310	798.109	829.873	852.321	874.475
Nüfus Artış Hızı (%)	-	-		5,5	1,6	1,87	3,9	2,67	2,59

1990 sonrasında Tekirdağ ilindeki nüfus artışının en önemli nedeni Çorlu ve Çerkezköy bölgesinde sanayinin gelişmesi neticesinde oluşan göçün artmasıdır. 1990-2009 döneminde sanayinin yoğunlaştığı Çerkezköy ve Çorlu nüfusu en çok artan ilçeler olmuştur. Yaklaşık 20 yıllık bu dönemde Çorlu ilçesinin nüfusu %153 artarak 264.567'e yükselirken, Çerkezköy'ün nüfusu %329 artarak 41.317'den 177.442'ye yükselmiştir. Son 20 yıldaki bu büyük nüfus artışlarının sonucunda 2009 yılında Çerkezköy ve Çorlu ilçelerinin nüfus yoğunluğu sırasıyla 544 kişi/ km² ve 294 kişi/ km² olmuştur.

1965'ten 2011'e kadar olan dönemde Türkiye nüfusunun %131 artış göstermesine karşın, Tekirdağ'ın nüfusu yaklaşık 3 katına çıkarak 287.381'den 829.873'e yükselmiştir. İlde nüfusu en yüksek olan ilçe 279.236 kişi ile Çorlu ilçesidir. Çorlu ilçesini Çerkezköy ve Merkez ilçesi izlemektedir.

1.1.2. Kentsel Nüfus

Tekirdağ iline olan yoğun göçlerden dolayı, Tekirdağ'da yaşayanların yalnızca %49'u nüfusa Tekirdağ'da kayıtlıdır. Tekirdağ iline olan göçler günümüzde de devam etmektedir. 2011 yılında da Tekirdağ net göç hızı en yüksek olan il olmuştur.

Son 73 yılda Tekirdağ İlinin nüfusu yaklaşık beş kat artış göstermiştir. 1927-2000 döneminde Tekirdağ İlinin nüfus artışı incelendiğinde, en yüksek yıllık nüfus artış hızının %48.2 ile 1927-1935 döneminde, en düşük yıllık nüfus artış hızının %-7.1 ile 1940-1945 döneminde gerçekleştiği görülmüştür. Tekirdağ İlinin 1927-2000 döneminde nüfus artış hızı genel olarak ülke ortalamasından daha düşük olarak gerçekleşmiş olmakla birlikte, son 15 yılda nüfus artış hızı ülke ortalamasından daha yüksektir. 1927 yılında Tekirdağ İlinde %26.4 olan şehirde yaşayan nüfusun payı, 1950 yılına kadar azalmış ve bu yıldan sonrada sürekli bir artış göstererek 2009 yılında %67.70'e yükselmiştir.

Tekirdağ, Türkiye geneline göre köy nüfusunun daha fazla olduğu bir ildir. Türkiye genelinde şehir nüfusu oranı %77 iken Tekirdağ'da bu oran %69'dur.

Ülkemizde 1990 yılında %51,32 olan kentsel nüfus oranı 2000 yılında %59,25'e yükselmiştir. Hızlı kentleşme ile birlikte sosyal, ekonomik, demografik ve çevresel sorunlar ortaya çıkmıştır. Plansız kentleşme ve gecekondulaşma ile hizmet sunumu bakımından sorunlu kentler oluşmuş ve çevre sorunları hızla büyümüştür. Ülkemizde artan kentsel nüfus oranına paralel olarak kentlerde yaşanan çevre sorunlarının da artması olasılığı vardır.

Çizelge I.2 Tekirdağ Yıllara Göre İl ve İlçe ile Belde ve Köy Nüfusları Dağılımı (TÜİK,2013)

	İl ve İlçe Merkezleri (%)	Belde ve Köyler (%)
2007	67	23
2008	67,6	22,4
2009	67,6	22,4
2010	68,3	31,7
2011	69	31
2012	69,1	30,9
2013	69,3	30,7

1.2.Sanayi

1.2.1.Sanayi Bölgeleri

Tekirdağ, konumu itibariyle tarıma dayalı toprak yapısına sahip olmasına rağmen, bölgede gelişmekte olan tekstil sanayinin etkisi ile İl yerleşim alanının kuzeyinde yer alan Muratlı, Çorlu, Çerkezköy İlçelerine ait tarım alanları, sanayi alanı olarak kullanıma açılmıştır. Bu bölgedeki sanayi oluşumundaki en büyük etken, çevrenin İstanbul'a yakınlığı ile, İstanbul topraklarından taşan (desantrilize edilen) sanayi kuruluşlarının bölgede faaliyete geçmesi yanı sıra, ithalat ve ihracatta büyük avantaj sağlayan E-80, E-90 Avrupa Karayolunun bölge içerisinden geçmesi ve sektörel anlamda bölgede yer seçen sanayiye önemli bir girdi sağlayan yer altı suyunun bolluğudur.

İl çevresinde kurulmuş ve kurulmakta olan sanayi tesislerinin işgal ettikleri arazilerin, gerek tarım arazisi olması nedeniyle ülke tarım ekonomisini olumsuz etkilemesi ve gerekse de sanayi tesislerinin üretimi sonucu oluşan her türlü kirliliğin etkisiyle ekolojik yapının her geçen gün bozulmasına neden olması açısından yer seçiminin isabetli olmayışdır. Ancak Bakanlığımızca onanmış olan Çevre Düzeni Planları ile birlikte gerek toprağın, gerek suyun, dolayısıyla tüm doğal kaynakların kullanımına limitler getirilmiş, sürdürülebilir bir kalkınmanın ilk adımı atılmıştır.

Bölge içerisinde bulunan sanayi kuruluşları, ülke ekonomisine olduğu kadar, yöre ekonomisine de büyük avantaj sağlamakta olup, sanayi tesislerinin kuruluş alanlarının ülkemizin geleceği açısından planlı bir şekilde yerleştirilmesi sonucunda daha büyük faydaların sağlanacağı açıkça ortadır.

Tekirdağ İlinin İstanbul'a yakın oluşu ile ithalat ve ihracat kolaylığı sağlayan Avrupa karayolunun bölgenin kuzey kesiminden geçmesi sonucunda İl'e bağlı İlçeler bazında Çerkezköy ve Çorlu İlçelerinde sanayi kuruluşlarının yoğun olduğu görülmektedir. Her iki ilçede de öncelikle oluşan sanayi bölgesi içerisinde tekstil, deri ve gıda sanayi sektörleri büyük yoğunluk göstermekte olup her yıl sayıları artmaktadır.

Tekirdağ Cumhuriyet öncesinde ve 1930'lu yıllara kadar toprağa oldukça verimli bir tarım vilayeti idi. Bugünde topraklarının verimliliği ve zengin tarım alanlarıyla adını duyurmaktadır. Bu nedenle bölgedeki sanayinin ilk adımlarını yine tarıma bağlı şarap ve içki fabrikasıyla un ve yağ fabrikalarıyla sanayi sektöründeki ilk adımların atıldığı görüldü.

Türkiye'nin ilk demir yolları yapılırken Avrupa ile bağlantısı İlimiz Çorlu ve Muratlı ilçeleri üzerinde olmuştur. İlimizde ilk sanayi sektörü Tekirdağ şehrinin güney batısında 100 ha. saha kurulmuş bulunan Tekele ait şarap ve içki fabrikası 1931 yılında işletmeye açılmıştır. Kuruluşunda 2.5 Milyon litre kapasite ile hizmete giren fabrika üzüm rekoltesinin artışına bağlı olarak tevzi edilmiş 1973'lerdeki 7.5 Milyon üzüme tekamül eden 5 milyon litrelik şarap imal kapasitesi 1997 yılında 15.5 milyon tona çıkarılmıştır. Türkiye Tekel Şarap üretiminin 1/3'ü bu fabrikada imal edilmektedir. İmal ettiği 6.5 Milyon litre şarabın 1.5 milyon litresini kanyak sumasını 2 milyon litresi İsveç, Almanya, İsviçre olmak üzere ihraçlığa geri kalan kısımda rakı ve şarap üretiminde değerlendirilmektedir.

Son yıllarda gittikçe artan yaş üzüm rekoltesine cevap verilmek amacıyla İlimizde mevcut Bağcılık Araştırma Enstitüsünce yörede üzüm ıslahı ile ilgili çalışmalar sürdürülmekte, mahsulün yerinde değerlendirilmesi amacıyla konuya bağlı Tekel İşletmesince Şarköy İlçesinde 7 milyon litre, Uçmaktara köyünde 800-1000 litre kapasite ile 2 adet imalathane mevcuttur. Yine Şarköy İlçemizde 1933 yılında özel sektörcü başlatılan şarap yatırımı yıllar itibariyle artmaya başlamıştır. İlçede 39 adet şarap imalathanesi bulunmaktadır. Bunlardan devamlı üretim yapan Doluca ve Topkapı İşletmeleri ile sezonluk olarak faaliyet gösteren 10 tane küçük kapasiteli işletmeler mevcuttur. Yörede üretilen şaraplar yarışmalara katılarak her seferinde altın ve gümüş madalyalar kazanmak suretiyle Türk şarapları itibarını korumuştur. Doluca kırmızı ve beyaz, Villa Doluca, Moskoda etiketleri adı altında satış yapılmaktadır.

İlimizdeki tarım ve gıdaya dayalı özel sektöre ait ilk 10 fabrikası yine aynı tarihler içerisinde 1930'larda un değirmenleridir. İstanbul'a yakınlığı ile önemli derecede avantajlara sahip olan ilimiz 1960'lara kadar kendi içerisinde bir tüketim toplumu olarak faaliyetini sürdürmüş, 1960'lı yıllardan sonra başlayan sahil bağlantı yolunun kurulmasıyla öncelikle tarıma dayalı sanayi yani un, yağ vs. ve diğer sanayilerdeki yatırımların fazlaştığı göze çarpmaktadır. 1970'li yıllarda tarıma bağlı olarak yapılan hayvancılıkla ilgili olarak Çorlu yöremizde deri sektöründe ufak işletmelerin açıldığı görülmekte, 1973 yılında Çerkezköy İlçesinde 4500 dönümlük arazide kurulan Organize Sanayi Bölgesi ile Tekirdağ İlinde esas sanayi yoğunlaşması başlamıştır. Üretim ve kalitedeki yüksek kapasite gücüne dayalı büyük sanayi işletmelerinin mevcut olduğu Organize Sanayi Bölgesi 143 sanayi parselin ayrılmış alt yapısı tamamlanarak 188 firmaya satılmıştır.

1960'lerden 1980'lere kadar deri fabrikaları, Gabralı Gıda, Trakya İplik Sanayi, Narin Tekstil, Akip Tekstil, Gümüşsuyu Halı Sanayi, Dinarsu İmalat A.Ş., Hema Hidrolik Makine Sanayi, Ak-Kimya Sanayi, PEG Profilo Elektrikli Gereçler, Aksu İplik Fabrikaları, Yünsa A.Ş. gibi farklı alanlarda faaliyet gösteren sanayi kuruluşları üretimleriyle öne çıkmıştır. Çerkezköy'de faaliyet gösteren PEG Elektrikli Gereçler Sanayi Ticaret A.Ş. üretimdeki yıllar itibariyle kapasite artışını sürdürmüş 1997 yılında Bosch firması ile birleşerek Avrupa'ya önemli ihraç yapan sanayi kuruluşu haline gelmiştir.

Firma soğutucu da ülke üretiminin % 40'ını çamaşır makinasında üretiminin %20'sini, fırında ülke üretimine % 20'sini, bulaşık makinasında ülke üretiminin %15'ini karşılamaktadır.

Çerkezköy'de 1973 yılında Organize Sanayi Bölgesi içerisinde yer alan Hema San. ve Tic. A.Ş. kuruluşunda otomotiv parçası üretimi olarak planlanmış zaman içerisinde kalitedeki üstünlüğünü ispatlayarak gelişimini sürdürerek maden direği üretimi, otomotiv hidrolik üniteleri, direksiyon ve otomotiv yedek parçasındaki, hidrolik parçasındaki, hidrolik kaldırıcı valf, hidrolik pompa, krank, fren ve savunma sanayi gereçleri üretim grupları dikkate alındığında ithal edilenler haricinde yerli üretimde Türkiye'nin %100'ü firma tarafından üretilmektedir. İlimizde en büyük teknolojik gelişim 1980 sonrası İstanbul'un metropol kenti ilan edilerek sanayiden arındırılması projesi ile başlamıştır.

Trakya ve buna bağlı olarak İlimizin E-25 ve E-5 güzergahları üzerinde olması, denizli demir yolu ulaşımının bulunması ve yörede geniş istihdam ve eğitim potansiyelinin bulunması, yörenin teşvike açık

olması nedeniyle ayrıca İstanbul'a yakınlığı nedeniyle müteşebbisçilerce aranır hale gelmiştir. Bu çerçevede öncelikli Çorlu ve Çerkezköy ağırlıklı olmak üzere ilimizin her yanına bir akın başlamıştır. 1980 sonrası Türkiye'nin ihracatının hızlı gelişmesi ve dünyaya açılması nedeniyle öncelikle tekstil grubunda büyük yatırımlar başlamıştır. 1998 yılında yatırımların takip ve kontrollerinin İlimiz Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü'ne verilmesiyle yöredeki mevcut sayısının izlenmesi daha net şekilde sağlanmış ve bu yılda Devlet Planlama Teşkilatınca İlimizdeki 163 adet teşvikli yatırımın olduğu tespit edilmiştir. Bu teşvikler daha ziyade Çorlu ve Çerkezköy'de yatırım yapacak, %90 tekstil grubu, %5 makine imalat grubu, %2 elektronik, %3 gıda sektörlerine verilmiştir.

Ayrıca; İstanbul'daki sanayinin taşınması amacıyla alternatif seçim alanı olarak Çorlu ve Çerkezköy'de yoğunlaşmanın arttığı görülmektedir.

Yatırımların yoğunluğu Çorlu E-5 yolunun her iki yanındaki 25 km.'lik bir alanı kapsayarak Kırklareli hududuna kadar devam etmekte, Çerkezköy İlçemizde Organize Sanayi Bölgesi içerisinde yoğunlaşmakta bunların dağılımına; Mevcut sanayinin dağılımı 1994 yılı itibariyle Tekirdağ-Çorlu hattı 9, Marmara Ereğli'sinde 2, Çorlu-Türkgücü Köyü 9, Çorlu-Muratlı-Karıştıran hattında 63, Muratlı-Karıştıran hattında da 7 tanedir. İlimizde 1950 yılı itibarıyla 2, 1965'te 7, 1980 yılında 53 sanayi tesisi mevcut olmasına karşın 1994 yılında 284, 1994'te 338, 1997'de 446 ve 1998 sonu itibariyle 544 adet muhtelif iş kollarına ait sanayi kuruluşu mevcuttur. Bölgemizdeki iş kolları kalifiye eleman gerektirmesi nedeniyle eğitim durumunun %98'lerde olması nedeniyle gelişen dönem içerisinde hızla eleman gelişimi sağlanmış ve istihdamdaki artış 1987'deki Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden ve kısa sürede yöreye ve çalışma ortamına uyum sağlayan soydaşlarımız ile yöredeki işçi sayısındaki ihtiyaç giderilmiştir.

Buna rağmen mevcut sanayideki artışın hızla sürmesi ve her geçen gün kapasite artırımındaki ihtiyaç büyümesi nedeniyle mevcut firmalar birbirinden işçi temin etmekte veya daha uzak yerleşim yerlerinden taşıma yapmaktadırlar. İlimizdeki işçi sayısı 1997’de 41979, 1998’de 41173 olup tekstilde yaşanan kriz tekstilin 1998 yılında krizi ve Rusya’nın ekonomik yönden büyük krize girmesi ilimizdeki tekstil ve deri firmalarını önemli ölçülerde etkilemiştir.

Zira bölgemizde üretimi yapılan deri ve tekstil sektörlerinin %90’nı ham ve yarı mamül şekilde olup konfeksiyon üretimi daha ziyade İstanbul ilinde olmaktadır.

1992 yılında tekstil sanayinde 12 adet, ilaç sanayinde 1 adet, deri sektöründe 1 adet, elektrik sanayinde 1 adet, ayakkabı sanayinde 1 adet, ambalaj sanayinde 1 adet, toprak sanayinde 1 adet, gıda sanayinde 1 adet, yem sanayinde 1 adet, elektronik sanayinde 1 adet; 1993 yılında tekstil sanayinde 13 adet, deri sanayinde 5 adet, metal sanayinde 3 adet, 1994 yılında tekstil sanayinde 12 adet, kimya sanayinde 2 adet, deri sanayinde 10 adet olmak üzere 82 adet sanayi kuruluşu yeni faaliyete geçmiştir.

İl genelinde 1994 yılı itibariyle bu sayı toplam 284’tür. 1995 yılında 338, 1996 yılında 396, 1997 yılında 446, 1998 yılı itibariyle gıda da 93, tekstilde 167, deride 113, metal ve otomobilde 40, toprakta 20, ambalaj kağıtta 14, kimya 57, ağaç 7, elektrik-elektronik 7 ve diğer sektörlerde 17 adet sanayi kuruluşu olmak üzere İl genelinde toplam sayı 544’e sanayi kuruluşu faaliyetini sürdürmekte olup halen yapımı sürmekte olan değişik sektörlerde ait sanayi kuruluşlarında faaliyete geçmesiyle birlikte Aralık 1998 ayı itibariyle Tekirdağ İlindeki bu sayı 650 civarındadır.

Tekirdağ İlimizdeki mevcut sanayinin yeni teknoloji ve yüksek kapasiteleri nedeniyle yeni üründe kaliteye önem verilmiş ve ihracatlarda önemli ölçüde kalite artırımı yapılmıştır. Bu çevrede her gün artan seviyede ISO 9000 kalite belgeli firmaların sayısı hızla artmaktadır. Bunun yanında mevcut sanayide yüksek sanayide çevre bilinci gelişerek arıtmaları tamamlanmıştır.

Tekirdağ, mevcut 4 organize sanayi bölgesi (osb) ve kurulma aşamasında olan 8 ıslah osb ile önemli bir sanayi potansiyeline sahiptir. Büyüklüğü 5.000 ha olan organize sanayi bölgelerinde yaklaşık 1.000 işletme faaliyet göstermekte ve 90.000’e yakın kişi çalışmaktadır. Tekirdağ’da ayrıca 1 tane serbest bölge bulunmaktadır. Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde kurulan Avrupa Serbest Bölgesi (ASB); stratejik konumu itibariyle Türk ihracatçısının, özellikle Avrupa ile olan ticari ilişkilerinde merkezi bir rol üstlenmiştir. İl genelinde 8 küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. KSS’lerin toplam büyüklüğü 1.639 da olup, bu alanlarda 2.340 firma faaliyet göstermektedir. Tekirdağ’da yer alan KSS’lerde 4.967 kişi istihdam edilmektedir.

İlde sanayi sektörünün dağınıklığının ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan çevre kirliliğinin önüne geçmek için son yıllarda kamu öncülüğünde önemli girişimlerde bulunmaktadır. Örneğin 4562 Sayılı OSB Kanununda değişiklik yapılarak Islah OSB kavramı oluşturulmuştur. Buna göre; İlde sanayi alanlarında dağınık ve plansız şekilde üretim yapan işletmelerin, tüm arıtma ve kontrol mekanizmalarının aynı çatı altında güvenli bir şekilde yürütülmesi amacıyla kurulan Islah OSB’ler Ergene Havzası kirliliğine çözüm için ortaya çıkmış hayati bir projenin önemli bir ayağını oluşturmaktadır.

Ayrıca Ergene Nehrinin kirliliğinin önüne geçmek amacıyla devlet çeşitli eylemleri hayata geçirmeye başlamıştır. Bu eylemler arasında evsel ve sanayi atıkların arıtılarak doğaya salınması

için belirli bölgelere arıtma tesislerinin kurulması, Ergene Nehrinin kirlilik değerlerinin an be an takip edilebilmesi için takip sisteminin oluşturulması ve bölgede faaliyet gösteren firmaların takibinin artırılması gibi adımlar bulunmaktadır.

Çizelge I.3 İlimizdeki Sanayi Kuruluşlarının İlçelere ve Alt Sektörlere Göre Dağılımı (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2013)

	Bit kis el Ya ğ Un Ve Ye m Sa n.	Te kst il Ve Ha zır Gi yi m	De ri ve Ko nfe k si yon	Or ma n Ür. Ve Mo bil ya	Pla sti k Ki m. Bo ya ve Ca m Sa n.	En erj i	Mak ine, Teç hiza t Oto moti v Yan San.	Ta rı m Ma ki nel eri	Be yaz Eş ya Ele ktr ik Ele ktr . Sa n.	Sa ğh k İla ç	Kağ it ve Am bala j	Ba ğcı lık İçki ve İçe cek Sa n.	Su ÜR. Ve Hay vans al Gıd a	Taş Top rak Mad en	Diğ er	Topla m
Merkez	9	11	-	5	5	-	11	1	-	-	2	3	9	38	15	109
Ç.Köy	4	10 4	3	15	10 9	4	31	1	7	5	12	2	3	14	30	344
Çorlu	17	25 2	93	4	10 7	11	78	1	8	2	21	2	7	34	79	716
H.bolu	12	3	-	-	2	-	2	11	-	-	-	-	4	1	2	37
Malkar a	12	5	2	-	2	-	1	3	1	-	-	-	12	33	7	78
M.Ereğ lisi	1	5	2	-	4	3	-	-	-	-	-	1	1	3	7	27
Murath	11	12	-	1	12	-	2	-	3	-	4	-	-	8	5	58
Saray	3	12	-	2	1	-	-	-	-	-	-	5	1	7	1	32
Şarköy	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	21	2	1	3	30
Toplam	70	40 4	10 0	27	24 2	18	125	18	19	7	40	34	39	139	149	1.431

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi:

İstanbul metropolitan planı Çerkezköy'ün bir alternatif olarak benimsenmesi ve Çerkezköy'ün coğrafik, jeolojik, hidrografik, iklim, toprak, bitki örtüsü, ziraat, ticari, ekonomik durumları etüt edildikten sonra Bakanlar Kurulunun 23.03.1973 tarih ve 7-6177 sayılı kararnamesi ile Çerkezköy'de Organize Sanayi Bölgesi kurulması kabul edilmiştir.

Organize Sanayi Bölgesi 4500 dönümlük arsa üzerine kurulmuş olup, 143 sanayi parseli üretilmiş ve alt yapısı tamamlanarak 118 firmaya satılmıştır. Halen bölgede 159 fabrika üretim yapmaktadır. Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin bölgede yatırım yapmak isteyen yatırımların taleplerini karşılamaması üzerine bölge dışında sanayi tesisleri kurulmaya başlamıştır.

Bunun üzerine Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Tevsii alanı olarak adlandırılan yaklaşık 800 ha. alan Devlet Planlama Müsteşarlığı'nın 15.10.1990 tarih ve 90-5781 sayılı yazı ile Organize Sanayi Bölgesi Tevsii alanları tescil edilmiştir. Bu bölgede halen 34 sanayi tesisi üretimde olup, bu tesislerde 12000 işçi çalışmaktadır. Organize Sanayi Bölgesi Tevsii alanında küçüklü büyüklü 275 adet sanayi parseli mevcuttur. Birinci Organize Sanayi Bölgesinin merkezi arıtması kurulmuş olup toplam debisinin % 93'ü endüstriye, % 7'si evsel nitelikli atık suları arıtmaktadır. Bu arıtmanın 31.05.1996 tarihinde kesin kabulü yapılmıştır.

Malkara Organize Sanayi Bölgesi:

Malkara Organize Sanayi Bölgesi 22.04.1994 tarihinde kurulmuş olup 100 ha. oluşmaktadır. Organize Sanayi Bölgesinin imar planları hazırlanmış olup, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na gönderilmiş planlar Bakanlıktan geldikten sonra alt yapı çalışmaları yapılacaktır.

Hayrabolu Organize Sanayi Bölgesi:

22.04.1994 tarihinde kurulmuş olup 100 hektardır bunun 610 dekar sanayi arsasını oluşmaktadır. Toplam 100 sanayii parselin 47'sinin yer tahsisi yapıldı, faal olan 4 işletme mevcut. Alt yapı uygulama planları müteşebbis heyetten geçmiş, arıtma dışında tamamlanmış olup, arıtma tesisinin de 2011 yılında ihalesi yapılacaktır.

Çorlu Deri Organize Sanayi Bölgesi:

15.07.1996 tarihinde kurulmuş 132 ha. oluşmaktadır. Deri Organize Sanayi Bölgesinde 150 parsel mevcuttur. Bu parseller üzerinde halen 102 fabrika faaliyet göstermektedir. Deri Organize Sanayi Bölgesinde 3 tane arıtma mevcuttur.

Tekirdağ Sanayi Sitesi:

1973 tarihinde Sanayi Sitesi Kooperatifi kurulmuştur. 1980 yılında arsası alınmış ve 1990 yılında inşaatına başlanmıştır. 70.000 m² arsa üzerine kurulmuştur. 146 işyeri bulunmakta olup, doluluk sayısı 125 e ulaşmıştır.

Çorlu Koordine Küçük Sanayi Sitesi:

1972 yılında kurulmuştur. Yaklaşık 1000 ha. üzerinde kurulmuş olup 486 adet iş yeri, 72 adet acente blokları, 22 adet çarşı blokları, 1 adet çıraklık okulu, 1 adet camii, 1 adet lokanta, toplantı

salonu, PTT, karakol, ilk yardım, 1'er adet olup, Tekirdağ'ın güzide sitelerinden biridir. Sitemiz amacına uygun olarak faaliyetlerine devam etmektedir. II. Etap işyeri inşaatları devam etmektedir.

S.S. Saray Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi:

11.02.1982 yılında kurulmuş 1989 tarihinde faaliyete geçmiştir. 4100 m² alana kurulmuş olan kooperatif, 147 iş yerine sahiptir.

S.S.100. Yıl Tekirdağ 2.Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi:

1982 tarihinde kurulmuş, 1985 yılında inşaatına başlanmıştır. 1989 tarihinde inşaatı bitmiştir. 230.000 m² alana kurulmuş olan iş yerinin %80-90 oranında çalışmaktadır. Alt yapısı T.E.K. tarafından yapılmış ve düzenli olarak çalışmaktadır. Kooperatifin su ihtiyacı Belediye tarafından sağlanmakta, kanalizasyon durumu düzenli olarak çalışmaktadır.

S.S.Muratlı Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi:

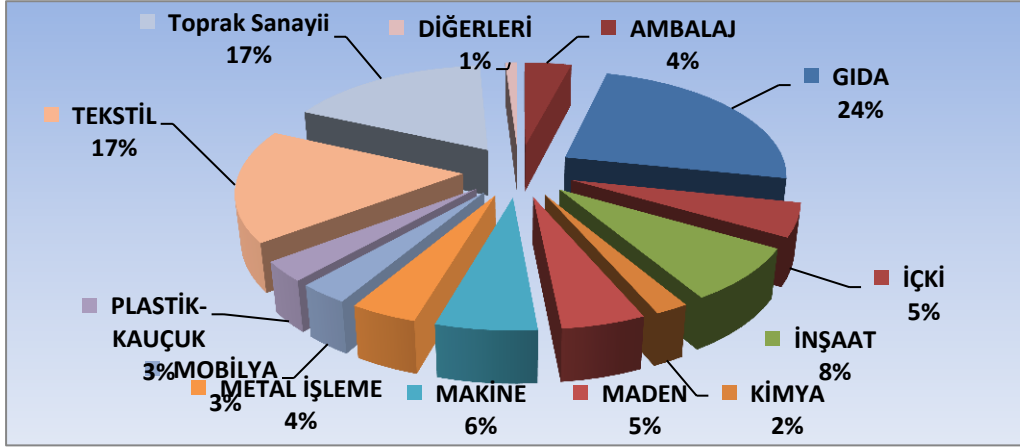
1973 yılında kurulmuş olan kooperatif 1980 yılında arsası alınmıştır. 70.000 m²'ye inşa edilen kooperatif 130 adet iş yerine sahiptir. 90adet işyeri şu anda faal durumdadır.

S.S.Hayrabolu Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi:

20.08.1968 yılında kurulmuş olan Hayrabolu Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi 1981 yılında faaliyete geçmiştir. 232 işyeri mevcut olup, doluluk 219 işyerine ulaşmıştır. Bunların dışında, "Şarköy", "Malkara Madeni", "Çerkezköy" ve "Çorlu Birleşik Sanat Dalları" küçük sanayi siteleri yapı kooperatifleri arsa alım safhasındadır.

Çizelge I.4 Trakya Mevcut Sanayi Alanlarının Dağılımı (1/100.000 ölçekli Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı,2013)

	Planlı Sanayi (ha)	%	Depolama (ha)	%
TRAKYA	11.860,10	-	636,20	-
Tekirdağ	8.771,10	-	574,00	-
Merkez	143,00	1,60	126,00	22,00
Çorlu	4.370,00	49,80	0,00	0,00
Çerkezköy	2.841,00	32,40	0,00	0,00
Muratlı	359,50	4,10	0,00	0,00
Malkara	185,00	2,10	0,00	0,00
Hayrabolu	150,00	1,70	179,00	31,20
Marmara Ereğlisi	568,60	6,50	269,00	46,90
Saray	153,00	1,70	0,00	0,00
Şarköy	0,00	0,00	0,00	0,00

Grafik I.1 Sanayi Tesislerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Tekirdağ Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü,2013)

1.2.2.Madencilik

Tekirdağ'da madencilik sanayinin temel ürünü kömürdür. Kömür Malkara ve Saray ilçesi ve köylerinde açılan ocaklardan (açık ve yer altı) elde edilmektedir.

Kömür ocaklarının yanında Tekirdağ'da taş ocağı sektörü de bulunmaktadır. Taşocakları daha çok Çorlu ve Saray'da faaliyet göstermektedir.

Çizelge I.5 Türkiye ve Tekirdağ'daki Maden ve Taş Ocağı Sektörü Bilgileri (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

İşletme Tipi	İşletme Sayısı		Çalışan Sayısı	
	Türkiye	Tekirdağ	Türkiye	Tekirdağ
Devlet	540	7	61.598	148
Özel	1.073	40	20.187	400
Toplam	1.613	47	81.785	548

Tablo I.4'den de anlaşılacağı gibi maden ve taşocağı sektöründe özel sektör Türkiye'de olduğu gibi Tekirdağ'da ağırlıklı bir konumdadır.

Çizelge I.6 Tekirdağ İlindeki Ruhsatlı Sahalar(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

İli	İlçesi	Ruhsat Safhası	Cinsi	Adedi
Tekirdağ	Çorlu	İşletme	Bentonit	1
Tekirdağ	Malkara	İşletme	Bentonit	2
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Tras	3
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Tuğla kiremit kili	2
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Maden kömürü	3
Tekirdağ	Malkara	İşletme	Maden kömürü	47
Tekirdağ	Hayrabolu	İşletme	Maden kömürü	1
Tekirdağ	Saray	İşletme	Maden kömürü	1
Tekirdağ	Çorlu	İşletme	Maden kömürü	1
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Mermer	4
Tekirdağ	Çorlu	İşletme	Mermer	3
Tekirdağ	Saray	İşletme	Mermer	2
Tekirdağ	Saray	İşletme	Alüminyum	1
Toplam İşletme Ruhsatlı Sahalar				77
Tekirdağ		Ön işletme	Mermer	7
Tekirdağ		Ön işletme	Maden	14
Tekirdağ		Arama	II.Grup	8
Tekirdağ		Arama	IV.Grup	25
Tekirdağ		Arama	Mermer	8
Tekirdağ		Arama	Maden	74
TOPLAM				136

Sanayi Madenleri

Tekirdağ'da 3 adet bentonit, 3 adet tras, 2 adet kiremit kili olmak üzere 8 adet ruhsatlı sanayi madeni bulunmaktadır. Kiremit kilinin toplam rezervinin 5.960.045 ton olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca Tekirdağ İli, Saray İlçesi Safaalan Sahasında kuvars kumu yer almaktadır. Bu saha ile ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Kuvars Kumu

TEKİRDAĞ–Saray–Safaalan Sahası :

Tekirdağ İli, Saray İlçesi civarında kuvars ve kiremit-tuğla toprağı hammaddeleri bulunmaktadır. Ayrıca merkez İlçede 18.000 tonluk rezervi ile manganez bulunmaktadır. Yine Tekirdağ İli, Çorlu ve Malkara İlçeleri civarında bentonit sahaları, Tekirdağ il merkezinde tras ve kiremit kili sahaları bulunmaktadır.

Metalik Madenler

Tekirdağ İli, Saray İlçesi civarlarında da İşletme Ruhsatlı 1 adet alüminyum sahası bulunmaktadır.

Enerji Madenleri

Tekirdağ İlinde bulunan önemli enerji madenleri arasında linyit başta gelmektedir. Tekirdağ linyit yataklarının oluşumu açısından çok zengin yeraltı doğal kaynaklara sahiptir. Özellikle Malkara ve Saray İlçe sınırları içerisinde zengin linyit yataklarının toplam rezervi yaklaşık 104.000.000 tondur. Malkara İlçesindeki linyit yatakları gremarn serisi içerisinde 13 damar halindedir. Damarların yayılma alanı 12 km² 'dir. Damarlardan 3 bölümü işletilmektedir. Saray İlçesi Linyit yatakları ise miyosen yaşta olup, hali hazırda tek damar halinde işletilmektedir. bölge dahilinde çıkarılan linyit kömürleri havada kuru numunede 4000-6000 Kcal/kg. ısı değerine sahiptir.

Kömür

Tekirdağ, linyit yataklarının oluşumu açısından çok zengin yeraltı doğal kaynaklarına sahiptir. Özellikle Marmara ve Saray İlçeleri sınırları içerisinde bulunan zengin linyit yataklarının toplam rezervi yaklaşık 104 milyon ton'dur. Malkara İlçesindeki linyit yatakları gremarn serisi içerisinde 13 damar halindedir. Damarların yayılma alanı 12 km²'dir. Halihazırda da damarlardan 3 bölümü işletilmektedir. Saray İlçesi linyit yatakları ise, miyosen yaşlı olup, halihazırda tek damar halinde işletilmektedirler. Bölge dahilinde çıkarılan linyit kömürleri havada kuru numunede 4000-6000 Kcal/kg. ısı değerine sahip olup, Tekirdağ ve çevre İllerinde ısınma amacıyla kullanılmaktadır.

Bölge içerisinde zengin linyit kömür yatakları mevcut olup, bu yataklar İlin kuzey bölgesindeki Saray İlçesi ile İlin batısında bulunan Malkara İlçesinde bulunmaktadır.

Saray Kömür Havzası:

Tekirdağ-Saray kömür havzası, Trakya'nın doğusunda ve İstanbul'un 130 km. batısında yer alır. Bölgede Edirköy, Safaalan ve Küçükyoncalı sektörleri olmak üzere 3 ayrı kömür sahası mevcuttur. Havza Karadeniz kıyısından 35 km. içeride olup, doğuda Sinekli, batıda ise Vize sahaları ile kömür açısından devamlılık gösterir.

Saray linyit havzasında mevcut 126.386.000 ton rezervin 88.000.000 tonu yeraltı işletmesine elverişlidir. Kömür kalitesi yeterli düzeyde olmadığından ve tavan genellikle gevşek kayalardan meydana geldiğinden bu rezervin yeraltı işletmesi ile çalışılması mümkün koşullarda uygun görülmemektedir. 38.386.000 ton olarak açık işletme rezervinin çalışma oranı ortalama 12.3 m³/ton olup, her üç sektörde de üretilmeye elverişli durumda bulunmaktadır. Halen 100.000 ton/yıl civarında olan üretim miktarının, mevcut rezerv miktarına göre asgari 10 katı artırılması gerekmektedir.

Saray kömürleri, fazla su içerdiğinden açık havada depolanmaya müsait olmayıp, kısa sürede tozlanmaktadır. Kükürt içeriği fazla olmamakla beraber, stoklama güçlüğü nedeniyle teshinde yaygın olarak kullanılmamaktadır. Kömürün briketlenmesi katkı maddesine gereksinim gösterdiğinden ve yıkanarak zenginleştirilmesi ekonomik görülmediğinden, üretim miktarı mevcut rezerve uygun düzeye çıkarılmaktadır. Saray kömürlerinin en uygun tüketim şeklinin termik santralde değerlendirilmesi olduğu bilinmektedir.

Termik santral kazanlarının akışkan yataklı olması ve gerekirse desülfürizasyon tesisi ile beraber korunması durumunda çevresel bir sorun meydana gelmeyeceği açıktır. Havzada mevcut akarsuların santral için yeterli olması durumunda santralin sadece 35 km. mesafede bulunan deniz kenarına kurulması olasıdır.

Malkara Kömür Havzası:

Tekirdağ-Malkara kömür havzası, Trakya'nın batısında yer alır. Bölgede Ahmetpaşa, Evrenbey, Karamurat, Hasköy ve İbrice sektörleri olmak üzere 5 ayrı kömür sahası mevcuttur.

Ahmetpaşa Sahası:

Toplam 14 adet 2500 m. rezerv arama sondajı yapılmıştır. 7 adet linyit damarı kesilmiş ise de, ortalama kalınlıkları 1.55 m., 1 m. ve 0.80 m. olan üç damar yeraltı olarak çalışılmaktadır. Toplam rezerv miktarı 10.500.000 ton (görünür+muhtemel) toplam kükürt miktarı %0.50-1.63 ve alt ısı değeri Kcal/kg. civarındadır.

Evrenbey ve Karamurat Sahası:

Toplam 14 adet 2150 m. rezerv arama sondajı yapılmıştır. 7 adet linyit damarları kesilmiştir. Ortalama 0.9 m. kalınlığında olan yalnız bir damar çalışılmaktadır. Üst örtü kalınlığı ortalama 81 m. olup, toplam 14.000.000 ton civarında rezervin tamamı yeraltı işletmesine elverişli durumdadır. Toplam kükürt miktarı %1.4, Alt Isıl değeri ise 2360 Kcal/kg. civarındadır.

Hasköy ve İbrice Sahası:

Toplam 15 adet 6743 m. rezerv arama sondajı yapılmıştır. 7 adet linyit damarından, ortalama kalınlıkları 1.30 m., 0.70 m. ve 0.87 m. olan üç damar açık ve yeraltı işletmesi olarak çalışılmaktadır. Toplam rezerv miktarı 35.000.000 ton, ortalama kükürt %1.5 ve Alt Isıl değeri 2500 Kcal/kg. civarındadır. Kömür damarı ince, dağınık ve derinde bulunduğu için ekonomik nedenlerle kurulacak bir termik santral besleyecek özellikle görülmemektedir.

Kaynak: Maden Mühendisleri Odası 1995. Hava Kirliliği ve Kömür Gerçeği.

MTA Genel Müdürlüğü Elemanlarınca yapılan çalışmalar neticesinde Tekirdağ İli sınırları içerisinde toplam 173.467.260 ton toplam kömür rezervi mevcuttur.

Çizelge I.7 Tekirdağ İli Kum-Çakıl Ocakları Listesi (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

İLÇESİ	OCAĞIN CİNSİ	MEVKİİ
Muratlı	Kum	Çorlu Deresi
Saray	“	B.Yoncalı Deresi
Çerkezköy	“	Gazhane Deresi
Çerkezköy	“	
Çerkezköy	“	Demirhan Deresi
Çorlu	“	Ergene Deresi
Çorlu	“	Başkovaklar Mevkii
Çorlu	“	Önerler Köyü
Muratlı	“	A.Sevindikli Köyü
Muratlı	“	Y.Sevindikli Köyü
Muratlı	“	İnanlı Köyü

Saray	“	Çiftligöl Çatağı
Saray	“	Çeşme Yatağı
Saray	“	Dumanca
Çorlu	“	Çorlu Deresi
Çorlu	“	Esatça
Çorlu	“	Yulaflı Köyü
M.Ereğlisi	Çakıl	Poyraz Çatağı
M.Ereğlisi	Kum-Çakıl	Çeşme Yolu

Çizelge I.8 Tekirdağ İli Taş Ocakları Listesi (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2013)

İLÇESİ	OCAĞIN CİNSİ	MEVKİİ
Muratlı	Taş-Çakıl	Kayalık
Tekirdağ/Merkez	Taş	Kocakoru
Çorlu	“	Karatepe
Hacıköy	“	Karakaya
Malkara	“	Karatepe
Muratlı	“	Karakaya
Şarköy	“	Teketepe
Şarköy	“	Sarıkayalar
Şarköy	“	Harmankaya

2.İklim Değişikliği

2.1.Sıcaklık

Tekirdağ için sıcaklık normalleri; Sıcaklık Şubat ayından Temmuz ayına kadar düzenli olarak artmakta ve Ağustos ayından Aralık ayına kadar azalmaktadır. En soğuk aylar Aralık, Ocak, Şubat, aylardır. Temmuz ve Ağustos 27.8°C’ye varan max. sıcaklık ortalamalarıyla en sıcak aylardır.

Çizelge I.9 Tekirdağ İli İklim Verileri (Meteoroloji Genel Müdürlüğü,2013)

Aylar	2013 Yılı Ortalama Sıcaklık (°C)	2013 Yılı Aylık Yağış (mm)	2013 Yılı Ortalama Nisbi Nem %	2001-2011 Yılı Ortalama Sıcaklık (°C)	2001-2011 Yılı Aylık Yağış (mm)
Ocak	3,6	59,7	84,2	5,3	58,8
Şubat	3,3	44,7	78,3	5,7	64
Mart	7,7	22,8	79,7	8,7	50,3
Nisan	12,9	73	76,6	11,9	34,1
Mayıs	18,3	62,4	91,7	17,4	26,5
Haziran	22,5	0	76,5	22,1	38,1
Temmuz	26	2,5	66,3	25,1	23,4
Ağustos	28	6,1	65,2	20,3	14,2
Eylül	23,1	11,4	75,6	16,2	68,6
Ekim	18,3	151,2	84,9	11,4	84,2
Kasım	14,6	11	96	6,8	65,5
Aralık	7,3	178,9	100,3		65,7
	Toplam	623,7			

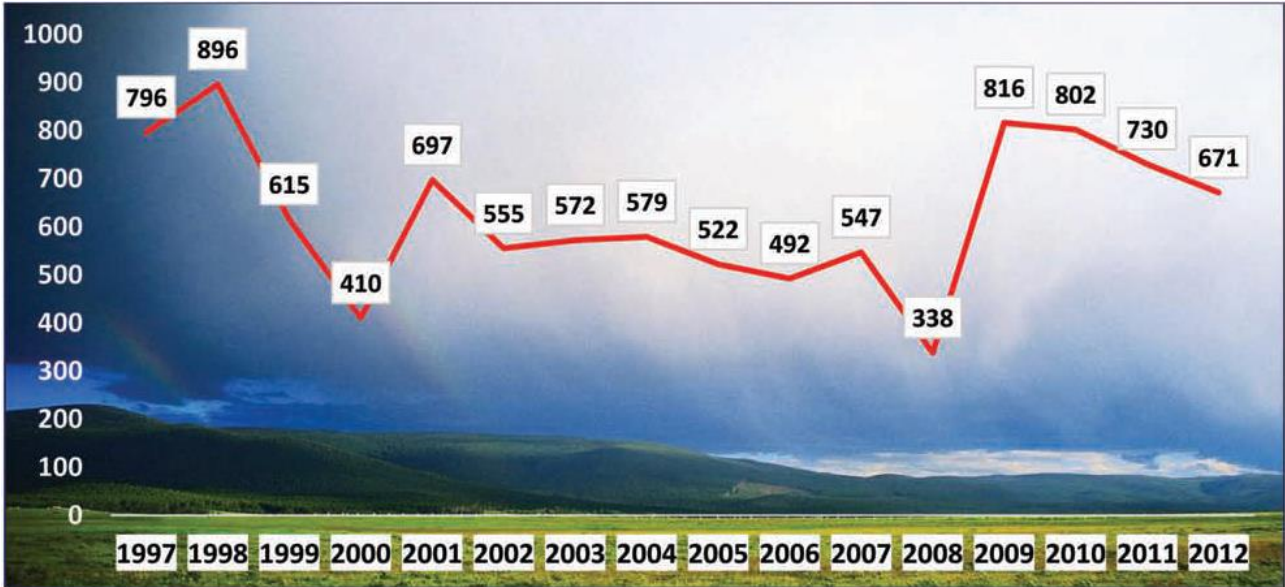
Çizelge I.10 Tekirdağ için 1970-2013 yılları arası yıllık ortalama sıcaklık değerleri (°C), Türkiye Ortalama Değerleri (Meteoroloji Genel Müdürlüğü,2013)

	1998	1999	2001	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2013
Türkiye ort. sıcaklık	13,80	14,10	14,22	13,40	13,68	13,59	13,75	13,54	13,70	15,20	15,46
İlin ort. sıcaklık	17,86	19,6	21,5	23,35	18,76	15,87	15,89	17,01	21,25	18,53	21,42

Yıllar itibariyle sıcaklık verilerine bakıldığında Tekirdağ sıcaklık ortalamalarının Türkiye sıcaklık ortalamalarının üzerinde olduğu görülmektedir.

2.2.Yağış

Tekirdağ'da toprağa düşen yağış genellikle yağmurdur. İklimin ılıman oluşu tarımı kolaylaştırır. Şarköy'ün Gelibolu hududundan Marmara Ereğlisi'ne kadar uzanan sahil şeridinde yetişen bağ ve zeytin gibi bitkiler, iklimin burada daha ılıman olduğunu gösterir. Bu özelliği, kuzeyinin kıyıya paralel uzanan Tekir Dağlarıyla kaplı olmasındandır. Kışın kuzey rüzgarlarına açık olan Tekirdağ-Marmara Ereğlisi-Sultanköy arasında daha soğuk olmaktadır. İçeriler ise kara iklimin özelliğini gösterir. Kışın Kuzey Avrupa ülkelerinin iklimine benzer. Bu bakımdan kendisine ait özel bir iklim tipi yoktur. Yazlar genellikle kurak ve sıcak geçer. Yaz süresince görülen kuraklık arasına gök gürültüsü ile yağın yağmurlarla ortadan kalkar. Sibiryaya antisiklonu Balkanlar üzerinden buralara geldiğinden kışın kuru ve dondurucu soğuklar olur. Buralar Marmara'nın yumuşatıcı etkisinden yoksundur.

Grafik I.2 1997-2012 yıllık Yağış Miktarları (mm) (Meteoroloji Genel Müdürlüğü,2013)

2.3.Deniz Suyu Sıcaklığı

Deniz suyu sıcaklığı yaz aylarında 24-28 °C 'dir. Kış aylarında ise 12-14 °C'dir.

3.Hava Kalitesi

3.1.Hava Kirleticileri

Kükürtdioksit Konsantrasyonu ve Duman, Karbonmonoksit Emisyonları, Azot Oksit Emisyonları Hidrokarbon ve Kurşun Emisyonları önemli hava kirleticilerindendir.

Hava Kirleticilerinin Çevreye Olan Etkileri

Doğal Çevreye Etkisi

Su Üzerine Etkisi

Ergene Nehri Tekirdağ İlinin Saray İlçesinin kuzeyini kaplayan Yıldız Dağlarındaki Karatepe'den doğmakta olup, 47 m³/sn su taşımaktadır. Kışın artan su seviyesi yazın düşmektedir. Ergene nehrinin kirlilik düzeyi yazın daha da artmaktadır. Bölgede 288.440 hektar alanda fiili olarak sulama yapılmaktadır.

Asit yağmurları sonucunda başta sanayileşmenin yoğun olduğu İlçelerde bulunan (Çorlu, Çerkezköy, Muratlı gibi) göller ve yer altı suyunda pH sürekli olarak düşmektedir. Bu durum özellikle su ortamında yaşayan canlıların yaşamlarını olumsuz olarak etkilemekte veya tamamen imkansız kılmaktadır. Ancak, bazı göl ve taban sularının asit yağmuru etkisine karşı koymaları su ortamının tampon kapasitesine bağlıdır. Doğal su ortamlarında asit etkiye karşı en önemli tampon etki ise daha çok bikarbonat (CaCO₃) iyonu ile ilgilidir. Kireç açısından zengin toprak özelliklerine sahip olan göllerdeki asit etki zamanla daha zayıf bir şekilde seyretmektedir.

Toprak Üzerine Etkisi

Hava kirletici parametrelerden azotlu ve sülfürlü bileşikler yağmur sayesinde asit yağmurları toprağa karışmaktadır. Bölgede yoğun bir sanayileşme söz konusu olduğu ve tarımsal amaçlı arazilerin bu sanayi bölgelerine yakınlığı, bu etkinin bölgede görüldüğünü göstermektedir. Ancak bu konuda yapılmış bir araştırmaya rastlanmadığı için kirlilik boyutu hakkında bilgi edinilmemiştir. Atmosfer kirliliğinin bir sonucu olan asit yağmurlarının etkisiyle topraklar asitleşmekte ve bitki örtüsü tahrip olmaktadır.

Ayrıca, emisyonlar içerisinde yer alan partikül maddeler içerisinde bulunan Cu, Zn, Fe, Cd gibi ağır metaller toprak ve bitki üzerinde yığılmaktadır. Asit yağmurların etkisiyle de toprak PH değerinin önemli ölçüde değişmesine yol açmaktadır. Sanayinin yoğun olduğu yerlerde ve hakim rüzgar yönündeki tarlalarda, asit yağışlar sonucu, toprak suyunun asitleşmesi bakterilerin faaliyetlerini yavaşlatmakta veya onları yok etmektedir. Böylece ayrışma yavaşlamakta asit ürünler ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla besin maddeleri toprağa ulaşmamaktadır.

Ayrıca toprak gözeneklerinin tıkanmasına, geçirgenliğin azalmasına neden olmaktadır. Termik santrallerin bacalarından çıkan tozda yüksek orada ağır metal ve radyoaktif madde yayılır. Bunlar üst toprakta ve humusta tutulurlar. Böylece toprak organizmaları üzerindeki toksit etkileri nedeniyle bunların ölümüne neden olurlar ve dolayısıyla toprak strüktürü bozulur. Toprakların ağır metal ve

radioaktif iyonlarla kirlenmesi ile özellikle tarım topraklarında yetiştirilen bitkilerde ve bu bitkilerin yenmesi ile insanlarda ağır metal birikimi olabilmektedir. Bu saptamalara göre, geniş tarım alanlarındaki kireçsiz toprakların ne kadar büyük bir tehlike altında olduğu anlaşılmaktadır.

Flora ve Fauna Üzerinde Etkisi

Hızlı sanayileşme ve nüfus artışı beraberinde çevre sorunlarını da getirmektedir. Özellikle hava kirliliği sonucu tek tek veya toplu bitki, hatta insan ölümleri ile karşılaşmaktadır. Tekirdağ/Saray-Sefaalan'a kurulacak bir termik santral ile yenileri eklenebilecektir. Bilindiği gibi termik santraller ve sanayide gerekli önlem alınmadığı zaman, bacalarından çıkan SO₂, NO_x, CO₂ ve toz benzeri atık maddelerle hava kirliliğine sebep olan en önemli tesislerdir.

Desülfürizasyon ünitesi olmadan kurulacak bir termik santral da özellikle orman ve meyve ağaçlarının, tarım bitkilerinin ölümüne, toprakların asitleşerek verimsizleşmesine yol açabilecektir. Tekirdağ'daki önemli kara ekosistemleri olarak tarım alanları, meyvelikler, bağlar, otlaklar, ormanlar, ağaçlandırma alanları ve kauçuklar sayılabilir. Bunlardan en önemlisi tarım alanlarıdır. Tarım alanı olarak buğday, arpa, mısır, ayçiçeği, fiğ, şekerpancarı, soğan, kavun, karpuz gibi çok çeşitli ürünler yetiştirilmektedir.

Rüzgarın etkisiyle Çorlu ve Tekirdağ'a kadar ulaşabilmektedir. Ancak hakim rüzgarların yöreye bağlı kalarak zaman zaman doğudan esmesi ve güney rüzgarlarının da azımsanmayacak derecede fazla olması nedeniyle SO₂ (kükürtdioksit), düz bir yapıya sahip olan yörede gündüz sıcaklık farklarını artırmakta ve bunun sonucunda çiğli gün sayısı artmaktadır. SO₂ (kükürtdioksit) bitkiler üzerinde öldürücü etkiye sahiptir. Havadan CO₂ alıp, klorofilleri ile şeker sentezi yapan bitkiler havadan CO₂'in yerine SO₂'ı alırsa H⁺-HSO₃ ve giderek H⁺-HSO₄ sentezi yaparlar Böylece klorofil şeker sentezi yapamamakta ve bunun sonucunda bitkiler ölmektedir.

Hava kirliliği tarım bitkileri kadar orman ağaçları içinde öldürücü etkiler yapmakta ve odun kalitesini olumsuz yönde değiştirebilmektedir. Özellikle ibrelili türlerde özümlemenin yavaşlaması sonucu yıllık halkalar daralmakta ve odun üretimi azalmaktadır. Hava kirliliğinin flora ve fauna üzerine yaptığı bir diğer olumsuz kaynaktan tozların genellikle yaprak yüzeylerinde birikirler ve güneş ışınlarını yansıttıkları için fotosentez olayını geriletirler.

Bitkilerde yaprak yüzeyindeki solunum gözeneklerinin (stoma) kapakçıklarının çevresine yerleşerek çalışmalarını önlerler. Hava kurduğunda (öğle vakti) kapanamayan kapakçıklardan terleme devam eder ve aşırı su kaybından (kuraklık etkisi) zarar görür ve kurur. Nemli ve ıslak durumda (sis-çiğ-kırağı ile) yaprak yüzeyine biriken tozlar kimyasal özellikleri ile de (asit etkisi gibi) yaprak yüzeyine zarar verirler. Sis, çiğ ve kırağı buharlaştıklarında içerdikleri asit yaprak yüzeyinde kalır ve sarı noktalar şeklinde asit yanıklarına sebep olur. Asit yağmurlardan yüksek rakımda bulunan ormanlık alanların, daha alçakta bulunanlara oranla çok daha fazla zarar gördüğünü belirlemiştir. Bu durum, bu rakımlarda sis olgusunun çok daha fazla olmasına bağlanmaktadır. Bilindiği gibi sis, tam anlamıyla su molekülünün gaz hali değil, daha çok küçük damlacık topluluğudur.

Asit yağmurların etkisini oluşturan nitrik ve sülfirik asit ise su ortamında çok çözüldüğünden, bu seviyelerde daha fazla asit yağmuru düşmektedir. Asit yağmurlarının çam ağaçları üzerindeki etkisi, diğer orman florasına göre daha da olumsuzdur. Bu olumsuzluk asiditeyi oluşturan asitlerden biri olan nitrik asitten ileri gelmektedir. Çünkü düşük derişimlerde bile nitrik asit besin etkisi görerek

üst sürgünlerin gelişmesini sağlamakta ve absiyonu geciktirmek yoluyla ağacın kış koşullarına uyumunu azaltmaktadır. Sebzelerde, gerek SO₂ ve gerekse NO₂'den en fazla zarar gören kültür bitkileridir.

Atmosfer kirliliği oluşturan SO₂ gazının çevredeki doğal flora üzerinde olumsuz etkiler yarattığını ve toprağın asitleşmesine yol açarak toprakta bulunan mikroorganizma aktivitesini düşürdüğünü belirtmektedirler. Bunun dışında bütün bitkiler asit ve gaz haldeki hava kirliliği parametreleri ile parçacık halindeki kirlilik unsurları stomatları kapatarak özümlemeyi azaltmaktadır. Bu durum başta narenciye bitkileri olmak üzere birçok meyve bitkisinde ürünü düşürmektedir. Parçacık halindeki atıklar tanecik, duman, islilik, toz ve uçucu kül özelliklerine göre de farklılaşmaktadır.

İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkisi

Havada kirletici maddelerden karbonmonoksit renksiz, kokusuz ve zehirli bir gazdır. Sülfürlü ve azotlu hava kirleticileri de insan sağlığını olumsuz yönde etkilemekte, farenjit, astım, bronşit gibi solunum yolları enfeksiyonlarına yol açabilmekte, maruz kalma süresine göre de insandaki etkileri artmaktadır.

Yapay Çevreye Görüntü Kirliliği Üzerine Etkisi

Bölgede hava kirletici kaynaklardan önemli bir görüntü kirliliği oluşmamakla birlikte, yerleşim bölgelerinde ısınma amaçlı kullanılan yakıtlardan, taşıtların egzoz gazlarından ve sanayi kuruluşların baca gazlarından çıkan emisyonlar kış sezonunda yoğunluk kazanması nedeniyle görüş alanını zaman zaman etkilemektedir. Yaz döneminde kirletici gaz emisyonu yoğunluğunun azalmasıyla bu etki azalmaktadır.

4.Su-Atıksu

4.1.Su Kullanımı

Tekirdağ İlinin yıllık yağış ortalaması 611 mm. dolayındadır. Bu değer hacimsel olarak 3.82 km³ suya denktir. Düşen yağışın, çok büyük bir bölümü toprak-bitki-su yüzey sistemlerinden buharlaşarak atmosfere geri dönmekte, diğer bir önemli kısmı da yeraltı su depolarını beslemektedir. Sadece 0.713 km³'ü (%17.9) ise akarsular-dereler aracılığıyla deniz ve kapalı havzalara boşalım için yüzey akışa geçmektedir. Yani Tekirdağ İlinde sulama amaçlı olarak kullanılacak yerüstü su miktarı 0.713 km³/yıl'dır. (713 hm³) Türkiye genelindeki 26 büyük havzadan birisi olan Ergene Havzası içinde kalan Tekirdağ İlinin güvenli şekilde çekip kullanabileceği yıllık yer altı su miktarı da 0.170 km³'tür.

Tekirdağ İlinde her yıl kullanılabilir toplam su potansiyeli 0.883 km³'tür. (883hm³) Yapılan çalışmalar sonucunda İl tarım arazisinin topoğrafik yapısı ve toprak özellikleri bakımından yarım fazlasının sulamaya müsait olduğu belirlenmiştir. Ancak sahip olunan su potansiyeli ile sulamaya uygun arazinin bir arada bulunması gerekliliği sulanabilecek arazi miktarını sınırlandırmaktadır.

İlimizde 2011 yılı itibariyle toplam sulanan alan 48 586 ha.'dır. Bu alanın (16.600 ha) İl Özel İdaresi Köy Hizmetleri Müdürlüğü, (27.986 ha) Devlet Su İşleri ve (4 000 ha) halk sulamasına ait

alanlar oluşturmaktadır. Sürdürülebilir tarımsal üretim yapılabilmesi düzenli sulama yapmakla mümkündür.

4.2. Belediye İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları

Çizelge I.11 Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (TÜİK,2013)

Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (1000 m ³ /yıl)						Toplam (1000 m ³ /yıl)
	Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet/ Deniz*	
1994	-	26.410	3.235	-	133	29.778
1995	-	23.443	1.139	-	593	25.175
1996	-	25.070	4.012	-	601	29.683
1998	-	25.166	2.672	-	547	28.385
2001	-	32.852	2.328	-	1.355	36.535
2002	-	29.914	5.821	-	2.552	38.287
2003	-	35.958	2.579	-	2.235	40.472
2004	-	38.475	1.135	-	2.186	41.795
2006	-	44.513	3.402	-	1.302	49.371
2008	-	9.495	31.055	-	2.832	43.382
2010	-	37.175	1.508	-	4.788	43.472
2012	-	36.579	1.669	-	4.777	43.025
2013 (%)	-	89%	1%	-	10 %	

* 2010 yılından itibaren denizden çekilen su miktarı dahil edilmiştir.

4.3. Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler

İlimizde ilçe ve belde belediye sayısı 33' tür. Bu belediyelerimizden, sadece 5 tanesinde (Marmara Ereğlisi, Yeniçiftlik, Yenice, Sultanköy) atıksu arıtma tesisi, Şarköy belediyesinin ise derin deniz deşarj sistemi bulunmaktadır. Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfus 27.346'dır.

Çizelge I.12 Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediye Sayısı (TÜİK,2012)

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye Sayısı	-	-	2	4	4	4	4	4	5
Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	-	-	%2	%3	%3	%3	%3	%3	%4

Özellikle yaz sezonunda nüfus artışı nedeniyle mevcut arıtma tesisleri yetersiz kalmakta, kıyı bölgelerimizde deniz kirliliği ile ilgili yoğun şikayetler ve kirlilikler yaşanmaktadır.

4.4. Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu

İlimizde bulunan 33 belediyenin tümü kanalizasyon şebekesi ile hizmet vermektedir. Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfus 820.000'dir.

Çizelge I.13 Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları (TÜİK,2012)

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı	12	17	23	27	29	29	30	31	33
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)	%66,6	%80	%87	%91,8	%91	%92	%89	%92	%100

4.5.Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı

Tekirdağ İlinin kuzey kesiminde yer alan Çerkezköy ve Çorlu İlçelerinde kurulmuş bulunan sanayi tesislerinden kaynaklanan atıksuların, Çerkezköy ve Çorlu Derelerinin kirlenmesini büyük ölçüde etkilemesi sonucunda, her iki derenin kavuştuğu Ergene Nehri ve havzası alarm vermeye başlamış durumdadır.

Bu nedenlerle Ergene Havzası kirliliğinin önlenmesi açısından Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne Valiliklerince çalışmalar başlatılmıştır. İlimiz kapsamında ilk etapta alınan tedbirlerin başında, yöre içerisinde kurulması planlanan sanayi tesislerinin, yer seçiminin planlı ve olumlu sonuç verebilecek nitelikte yapılaşmasının sağlanması yer almaktadır.

Aritma tesislerinin denetim ve kontrolleri yönetmelik esasları içerisinde mevcut imkanlar mevcut durum itibariyle faaliyette bulunan atıksu deşarjlı sanayi tesislerinin atıksu ölçüsünde daha sık takibe alınmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda mevcut imkanlarla alınan önlemlerin yeterli olduğunu söylemek doğru olmamakla beraber, kirliliğin önlenmesinde en etkili çözüm, kapalı şebeke sistemli merkezi arıtma tesislerinin planlı olarak devreye sokulmasının temin edilmesidir.

Tekirdağ İlinde bulunan sanayi işletmeleri artezyen ve kuyulardan çektikleri yeraltı suyunu endüstriyel amaçlarla üretimde kullanmaktadır. Bölgede endüstriyel su kullanan sanayi işletmelerinin yoğunlaştığı bölgeler, Çorlu, Çerkezköy, Saray ve Muratlı İlçeleridir. Ergene Nehri yaşanan yoğun kirlenme nedeniyle, ölü bir akarsu haline gelmiştir. Geçtiği bazı yerleşim yerlerinde kimyasal ve biyolojik kirlenmenin yapabileceği olumsuz etkiler nedeniyle nehrin 50 m. Çevresi koruma alanı olarak ilan edilmiştir. Nehirden yayılan rahatsız edici koku, yaz aylarında 2-3 km. çevreden hissedilmektedir. Ergene Nehrinin rengi, yağışın az olduğu dönemlerde ve yaz aylarında, koyu siyah olmaktadır. Çerkezköy İlçesinde bulunan Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Merkezi Arıtma Tesisi bölgenin en büyük arıtma tesisi olup, yaklaşık 120 adet sanayi işletmesine hizmet vermektedir. Ayrıca Çorlu Organize Deri Sanayi bölgesinde bulunan 1 adet ortak arıtma tesisi ile 80.000 m³ miktarında 140 adet deri sanayi işletmesinin atıksuları arıtmaktadır.

Ancak bölgede yaşanan çevre sorunlarının en önemli nedeni bu işletmelerin büyük bir bölümünün arıtma tesisi olmasına rağmen bu tesislerin işletilmemesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca evsel kaynaklı atıksuların arıtılması konusunda belediyelere ait yeterli sayıda arıtma tesisi

bulunmamaktadır. Sanayileşmeden kaynaklanan yerüstü su kirlenmesi bölgede yapılan sulu tarımı olumsuz etkilemektedir. Buna bağlı olarak kirli sularda sulama yapılan bitkisel ürünlerde verim ve kalite kayıpları görülmektedir. Bu ürünlerde ortaya çıkan sorunlar gün geçtikçe artmakta ve toplumun sağlığını tehdit edecek boyutlara ulaşmaktadır. Çorlu İlçesi, Ulaş Beldesi, Vakıflar, Kırkgöz ve Sevindikli Köyleri civarından geçerek Muratlı İlçesinin Ballıhoca Köyü mevkiinde Çorlu Deresi ile birleşen Ergene Nehri ve kollarından alınan su örnekleri de göstermiştir ki, Ergene Nehri bu yöredeki sanayi bölgelerinden geçerken oldukça önemli boyutta kirlenmektedir.

Ergene Nehri ve Çorlu Derelerine kirlilik yükü taşıyan ve Çeşme Deresi adıyla anılan Ballıhoca Köyü mevkiindeki dereden alınan numunede tespit edilen, kimyasal oksijen ihtiyacı değeri ve ağır metal içeriği, kirlilik yükünün sınır değerlerin üzerinde olduğunu göstermektedir. Tekirdağ İlinde yaşanan su kirliliğinin tarımsal üretim yanında çeşitli sağlık sorunlarına da yol açtığı, üreticiler tarafından belirtilmektedir. Yerüstü su kaynaklarının neredeyse tamamı endüstriyel ve evsel atıksularla kirlenmiş ve tarımsal üretimde dahi kullanılamaz hale gelmiştir.

Ayrıca yeraltı su kaynakları genellikle tarımsal üretim yerine bölgede bulunan sanayi işletmelerinin endüstri amaçlı su ihtiyacını karşılamada kullanılmaktadır. Bu konuda yeraltı su rezervleri dikkate alınmadan su çekildiğinden, statik ve dinamik su seviyelerinde düşme görülmektedir. Ayrıca tarımsal, endüstriyel ve evsel atıklarla yeraltı su kaynakları da kirlenmeye başlamıştır. İlde sulu tarım yapan üreticiler, su kirliliği nedeniyle tarım ürünlerinde verim ve kalite kayıplarına uğramaktadırlar. Üreticiler yerüstü su kirliliği nedeniyle Ergene Nehri ve kollarından yararlanamadığı için kuyu suyundan sulama yapmak zorunda kalmaktadırlar. Bu durumda yeraltından suyun çekilmesi için ilave yatırım, enerji ve işçilik masrafı gerekeceğinden üretici zarara uğramaktadır.

Sorunların çözümünde de mevcut uygulamaların yeterli olmadığı artık görülmüştür. Bu nedenle bölgede yaşanan çevre sorunlarının çözümünde ortak arıtma tesislerinin kurulması ve sanayi işletmelerinin atık sularının bu tesislerde arıtılmasıyla mümkün olabilir. Ortak arıtma tesisleri arıtma maliyetlerini düşüreceği gibi arıtmanın etkinliğini de artıracaktır. Bölgede sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması Türkiye ekonomisi için de oldukça önemlidir. İlde sanayileşme sosyo-ekonomik gelişmeyi sağlarken, bu gelişme ile birlikte toprak, hava ve su kirliliği gibi çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu çevre sorunları özellikle Ergene nehrinden yapılan sulama Edirne ili Uzunköprü ilçesinde yapılan sulu tarımı olumsuz etkilemektedir.

Ergene Nehri ve kollarına yakın yerlerde geçmiş yıllarda sulu tarım yapılırken, halen yaklaşık 50.000 da. arazi, su kirliliği nedeniyle sulu tarım yerine kuru tarıma tahsis edilmiştir. Üreticiler yerüstü su kirliliği nedeniyle, daha fazla gelir getiren çeltik ve şeker pancarı vb. ürünler yerine daha az gelir getiren buğday ve ayçiçeği yetiştirmek zorunda kalmaktadır. Ergene Nehrinden sulanan tarımsal alanların, bu nehrin taşımış olduğu kirlilik yükünden etkilendiği görülmektedir.

5. Arazi Kullanımı

Tekirdağ İlindeki arazi varlığını, arazi kullanım yetenek sınıfları açısından değerlendirirsek; toplam 621.788 ha. arazinin 507.820 ha. amacı doğrultusunda kullanılan bölümü oluştururken, 113.968 ha. arazi, yanlış ve amaç dışı kullanılan arazileri oluşturmaktadır. İl arazisinin yaklaşık %18'i tarım arazilerinde ve tarım dışı arazilerde, sektörler arasında yanlış ve amaç dışında kullanılmaktadır.

İyi nitelikli ve yörenin en mahsuldar topraklarını I., II. ve III.arazi kullanım yetenek sınıfına giren araziler oluşturmaktadır. Bu arazilerin dikkatle ve özenle korunması gerekmektedir. Ancak I.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %2.6'sı, II.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %14.3 ve III.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %20'si yanlış değerlendirilmektedir.

IV.arazi kullanım yetenek grubundaki araziler, arazi kullanım planlama çalışmaları sonunda tarım arazisi veya mera arazisi veya özel plantasyon sınıfında da %46.1 oranında yanlış kullanım mevcuttur. Bu değerlendirmelerin yanında VI. ve VII. Arazi kullanım yetenek sınıfına giren arazilerde işlemeli tarım yapılmaması gerekmektedir.

Buna karşın yaklaşık 5.193.000 ha. arazi, VI.arazi kullanım yetenek sınıfında ve 5.058.000 ha. arazide, VII.arazi kullanım yetenek sınıfına giren arazilerde yanlış değerlendirilmekte, üzerlerinde tarım yapılmaktadır.

Çizelge I.14 İlçeler Bazında Arazi Varlığı Dağılımı (Tekirdağ Tarım Raporu,2013)

İlçeler	Tarım Alanı (da)	Çayır-Mera (da)	Orman-Funda ve Diğer Araziler (da)
Merkez	699.391	45.343	165.290
Çerkezköy	129.683	12.818	101.440
Çorlu	595.244	32.296	
M.Ereğlisi	138.479	3.906	
Hayrabolu	668.562	98.010	21.810
Malkara	729.875	80.107	223.855
Murath	318.193	18.718	3.880
Saray	291.034	31.681	268.720
Şarköy	134.637	2.244	257.540
Tekirdağ	3.705.098	325.123	1.042.535

Ülkemiz topraklarına genel olarak bakacak olursak, 78 milyon hektar yüzölçümünün 28 milyon hektarında (%35,6) tarım yapıldığı, yüzölçümü 621.788 hektar olan İlimizin ise 458.614 hektarında(%74) nadassız kuru tarım, sulu tarım, yetersiz sulu tarım, bağ ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Ülkemizde kalkınmaya paralel tarım toprakları, gittikçe artan şekilde konut, sanayi ve kamu sektörü yatırımları gibi amaçlarla kullanılmaya başlanmıştır.

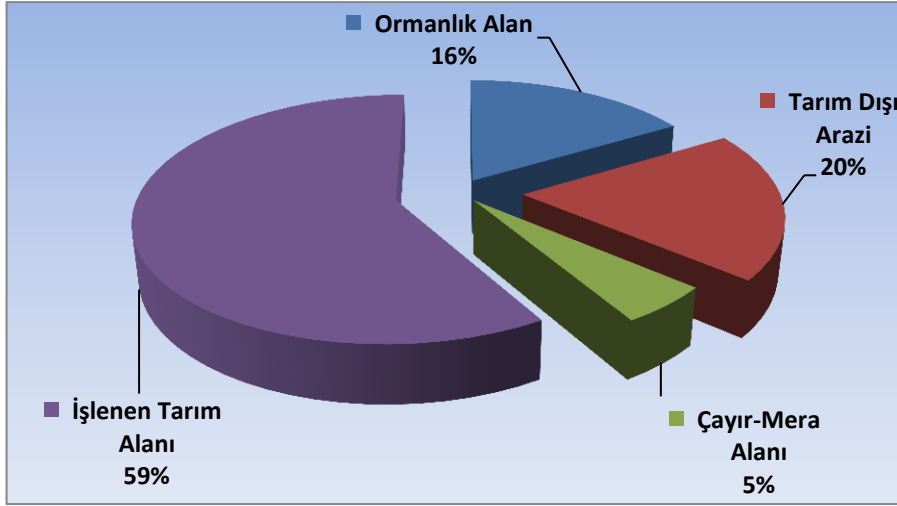
Bu nedenle Trakya ve İlimizde verimli tarım alanları yok olmuştur. Bunun yanında ekonomik sebepler öne sürülerek karayollarının verimli alanlardan geçmesi ve buna bağlı yatırımların çevreye yapılması tarım alanlarına zarar vermektedir. Üreticilerimizin sadece %18'i (ülke genelinde) şehirleşme ve sanayi alanı genişlemesini tehdit unsuru olarak görmektedir. Bunun dışında yapılan

görüşmelerde çiftçilerimiz tarımsal gelirlerinin günden güne düştüğünü belirterek, arazilerinin şehirleşme ve sanayi alanı olarak değer kazanması ile elde edecekleri parayı, tarım dışındaki alanlara yatırarak geleceklerini güvence altına almak istemektedirler.

6. Tarım

Çizelge I.15 Arazi Varlığı Dağılımı (Tekirdağ Tarım Raporu, 2013)

Kullanılış Biçimi	Alan (da)	Oranı (%)
İşlenen Tarım Alanı	3.705.098	58,69
Çayır-Mera Alanı	325.123	5,15
Ormanlık Alan	1.042.535	16,51
Tarım Dışı Arazi	1.240.244	19,65
Toplam	6.313.000	100,00

Grafik I.3 Arazi Varlığı Dağılımı (Tekirdağ Tarım Raporu, 2013)

6.1.Kişi Başına Tarım Alanı

Tekirdağ'da kişi başına düşen tarım alanı büyüklüğü yaklaşık 4,3 dekadır.

6.2.Kimyasal Gübre Tüketimi

Bilindiği üzere bitkisel üretimde verimliliği en çok ve direkt olarak etkileyen girdilerin başta gelenlerinden birisi de gübredir. Genel olarak kullanılan gübre miktar ve çeşidine bir yandan kendi fiyatı ve kullanıldığı ürün fiyatları etkili olurken bir yandan da iklim ve toprak özellikleri ile buna bağlı olarak oluşan üretim deseni etkili olmaktadır. Tüketilen gübrelerin ürün grupları itibariyle dağılımına bakıldığında ise yaklaşık %60'ının tahıl üretiminde tüketildiği görülür.

Tekirdağ İli, birim alana en çok gübre kullanılan illerdendir. Özellikle son yıllarda, bölgede yer yer bilinçsizce ve fazla miktarda gübre kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Şu anda pek önemli gibi gözükmemekle beraber, aşırı gübre kullanımının uzun vadede bazı sorunları da beraberinde getirmesi doğaldır. Özellikle azot kullanımı, yeraltı sularının kirlenmesine

ve nitrat birikimi sebebiyle canlılarda çeşitli sorunların ortaya çıkmasına yol açar. Toprakta aşırı fosfor birikiminde, bitki büyümesini engellediği bilinen bir husustur.

Gübre kullanımındaki en objektif ölçü birim, alana uygulanan gübre miktarıdır. Görüldüğü gibi yörede yoğun bir gübre kullanımı söz konusudur. Bu kullanım yıldan yıla da artış eğilimi göstermektedir.

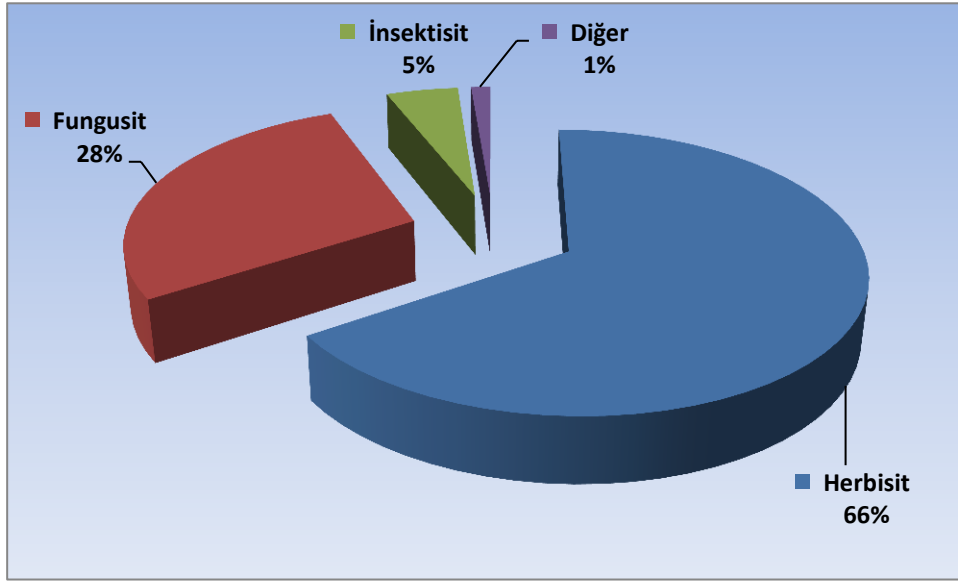
Yıllardır uygulanan buğday-ayçiçeği münavebesi toprağı sürekli olarak sömürmektedir. Öte yandan yüksek düzeyde ürün elde etmek amacıyla, toprak her yıl normalin üstünde gübrenlenmekte ve toprak zorlanmaktadır. Zira bir dekadardan 500-600 kg. buğday alınmaktadır. Ancak topraklarımız buna daha ne kadar dayanacaktır. Anızın yakılması zaten ağır olan bu sorunları daha da ağırlaştırmakta ve düşük olan organik madde düzeyini daha da azalmaktadır.

Aslında bu sorunların çözümü, bilinçli bir gübreleme programından geçmektedir. Bilinçli bir gübreleme programı içinde, toprak analizi yapılması ve analiz sonuçlarına göre önerilen miktarlara uyulması gerekir. Buğday-ayçiçeği münavebesinden vazgeçilmeli ve yem bitkilerine yer verilmelidir.

6.3.Tarım İlacı Kullanımı

Çizelge I.16 İlçelere Göre Tarım İlacı Kullanımı (lt/kg) [Tekirdağ Tarım Raporu, 2013]

İlçeler/İlaçlar	Herbisit	Fungusit	İnsektisit	Diğer	Kışlık ve Yazlık Yağlar	Rodentisit - Mollusisit	Akarisit	Toplam
Çerkezköy	8.200	1.127	7	0	0	0	0	9.334
Çorlu	68.001	34.235	2.572	1.832	10	228	72	106.950
Hayrabolu	53.768	17.397	2.342	1.395	0	1	38	74.941
M.Ereğlisi	10.026	2.456	259	20	0	4	20	12.785
Malkara	22.051	14.909	2.161	4	625	1	8	39.759
Merkez	64.057	26.611	6.125	32	356	80	19	97.280
Murath	7.719	2.939	321	39	0	1	20	11.039
Saray	13.163	3.051	1.276	0	0	0	0	17.490
Şarköy	511	3.935	2.749	0	0	2	0	7.197
Toplam	247.496	106.660	17.812	3.322	991	317	177	376.775

Not : Grafikte diğer dilimi ; akarisit + rodentisit-mollusit + kışlık ve yazlık yağlar + diğer zirai ilaçlardan oluşmaktadır.

Grafik I.4 Kullanılan Tarım İlaçları Oranları(Tekirdağ Tarım Raporu, 2013)

6.4.Organik Tarım

Tekirdağ İlinde tarımsal faaliyetler içerisinde organik tarım yapılmamaktadır.

7.Orman

Ormanlık alanlar Tekirdağ'daki toplam alanın %16,85'ini oluşturmaktadır. Bu oran, %20 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Tekirdağ'daki orman alanları güneybatı bölümündeki Merkez, Şarköy ve Malkara ile Kuzeydoğu bölümünde yer alan Saray, Çerkezköy bölgesinde yer almaktadır. Yöre ormanlarının %61'i meşe baltalığı olup, %39'u çam, kayın, kuru ormanları ve ağaçlandırma sahalarıdır.

Tekirdağ İli ormanlarında 10 yılda bir yenilenen amenajman plânlarına uygun olarak yıllık ortalama, kuru ormanlarında 17.984 m³ tomruk, direk, sanayi odunu, baltalıklarda ise 176.412 ster yakacak odun ürünü alınarak işletilmektedir.

İl'de yenilenen orman amenajman plânlarına göre 37.782 ha. ağaçlandırma alanı bulunmaktadır. Şimdiye dek 20.338 ha. alan ağaçlandırılmıştır. Bunun dışında Tekirdağ Valiliğinin önderliğinde İl Çevre Müdürlüğü ile birlikte köy koruları ve köy ağaçlandırmalarına da başlanılmış ve yılda ortalama 80 bin fidan devlet vatandaş işbirliğiyle dikilmiştir. Ağaçlandırmalarda yanan orman alanlarına halkın piknik yeri ihtiyacını karşılayacak alanlara öncelik verilmektedir.

Tekirdağ İl ve İlçelerindeki tüm ormancılık faaliyetlerini Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü yürütmektedir. Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Bahçeköy, Malkara, Çerkezköy ve

Saray Şefliklerinde 4 adet orman satış deposu, bulunmaktadır. İşletme Müdürlüğü dahilinde 21.000 ha. olan ibreli ağaçlandırma alanları olup 1.derecede yangına hassas bölgedir. Orman yangınları ile mücadele amacıyla Şarköy Helvatepe, Malkara Karacahalil ve Tekirdağ Merkez’de 1’er yangın ilk müdahale ekip binası ve Şarköy şefliğinde 3, Malkara’da 2 adet yangın gözetleme kulesi kurulmuştur.

Tekirdağ İli’nde Orman Genel Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan devlet ormanlarından üretilip kullanıma sunulan belli başlı orman ürünleri; tomruk, maden direği, sanayi odunu, yakacak odun, kağıtlık odun, ihlamurdur.

Çizelge I.17 2013 Yılı Tekirdağ İlinin Orman Varlığı (Tekirdağ Orman Raporu, 2013)

Ormanın Özelliği	Kapladığı alan(da)	Oran (%)
Koru Ormanı	40.293	38,46
Baltalık	64.469	61,54
Toplam Orman Alanı	104.762	16,85
Açık alan (Orman Dışı)	517.026	83,15
Toplam	621.788	100.0

8.Balıkçılık

Marmara Denizi, dip ve göçmen balıkları açısından Karadeniz’den daha zengin bulunmaktadır. Türkiye genelinde, toplam deniz ürünlerinin %11.7’sini Marmara Denizi’nin karşılaması nedeniyle, Tekirdağ İli balıkçılık açısından önemli bir potansiyele sahip bulunmaktadır. İlimiz tarımsal gayri safi üretim değeri içinde %0,6 payı olan su ürünleri üretimi ağırlıklı olarak Merkez, M.Ereğlisi, ve Şarköy kıyı şeridinde yapılmaktadır.

Deniz Balıklarının yanı sıra iç sularımızda Tarım İl Müdürlüğü tarafından yürütülen balıklandırma çalışmalarıyla “Aynalı Sazan” üretimi yapılmaktadır. Yapılan balıklandırma çalışmaları sonucunda ilde balıklı gölet sayısı 48’e ulaşmıştır. Yapılan istatistiksel çalışmalara göre 200 civarında balık çeşidinin olduğu görülmesine karşın, Marmara Denizinin kirlenmesi sonucunda bu çeşit sayısı gittikçe düşmektedir. Sonuç olarak, Tekirdağ İlinin Marmara Denizi kıyısında yer alması ile balıkçılık açısından düzenli ve planlı olmasa bile olumlu avantaja sahiptir.

Çizelge I.18 Tekirdağ Deniz ve İç Su Ürünleri Avlanan Miktar (Tekirdağ Gıda Raporu-2013)

Türler	Miktar (kg)
Hamsi	145.752
Sardalya (Çiroz)	95.982
İstavrit (Karagöz)	86.236
Palamut	69.215
İstavrit(Kraça)	59.996
Lüfer	49.147
Karides	12.097
Kızıl Kanat	4.450
Sarpa (Altınbaş)	2.868
Kolyoz (Vanos)	1.345
Mezgit	1.368
Kefal	910

Kupez (Kupa)	854
Bakolarya – Berlam	595
Sazan	615
Vatoz	472
Mırmır	461
Kırlangıç	425
İşkine (Mavraşgil)	198
Tekir	152
Levrek	212
İskorpit (Çarpan)	81
Mazak Kırlangıcı	65
Pavurya	152
Mürekkep Balığı	23

9.Altıyapı ve Ulaştırma

Tekirdağ İli ve İlçelerine ulaşım bağlantısı genelde karayolu ile yapılmakta olup, yalnız yaz mevsimine dönük olarak özel deniz taşıtları ile İstanbul-Tekirdağ ve Tekirdağ-Şarköy, Tekirdağ-Marmara Adalarına haftanın belirli günlerinde turizm amaçlı ulaşım hatları çalışmaktadır. Deniz yolu ulaşım hatları, Tekirdağ sahilinde bulunan liman iskelesinden yapılmakla beraber, yaz aylarına dönük RO-RO seferleri, Tekirdağ limanı yanında bulunan yük ve malzeme iskelesinden gerçekleştirilmektedir.

9.1.Karayolu ve Demiryolu Yol Ağı

Tekirdağ'ın yol durumu oldukça gelişmiştir. Yüzyıllardan beri kıyılardan geçit vermemiş Tekir Dağları Ganos yarları 3 yıl oyularak açılmış İlin tüm köyleri yollara kavuşmuştur. Tekirdağ il sınırları içerisinde Karayolları sorumluluk altında toplam 639 km yol bulunmaktadır. Bu yollardan 383 km.'si devlet yoludur ve 293 km.'si asfalt kaplıdır. Tekirdağ İli hudutları içerisinde 256 km. il yolu vardır. 2011 yılı içerisinde Kınalı-İpsala arasındaki Karayolu Double yol olarak hizmete açılmış olup bu yollarda üst yapı çalışmaları devam etmektedir. Muratlı – Tekirdağ Merkez arasındaki Double yol çalışması tamamlanmış olup söz konusu kesimde Muratlı yerleşimini dıştan geçecek şekilde Muratlı Çevre Yolu yeni güzergahı ile imalatı tamamlanan mevcut yolda üst yapı iyileştirme proje çalışmaları ihaleli olarak devam etmektedir. Ayrıca Çorlu ile Şerefli arasında bölünmüş yol proje çalışmaları ve aynı zamanda yapım çalışmaları da devam etmektedir.

Tekirdağ kent merkezinin, konum itibariyle sahilden içlere doğru yükselen meyilli bir arazi yapısı içermesi nedeniyle kent içi yolları, sahil bandına paralel sahil yolu ile bu yola paralel olarak kent merkezi ortasından geçen yola dik inen ve dik çıkan iç yollardan müteşekkildir.

Sahile paralel olarak İstanbul istikametinden gelen Devlet Karayolu, kent başlangıcı Dereağzı mevkiinden başlayarak orta refüjlü çift istikametli olarak ilin batı istikametindeki uzantısı ile kent sonu Tümen altına kadar inmektedir. Bu karayolunun Çanakkale ve Ipsala hudut kapısına bağlantılı olması nedeniyle araç trafik yoğunluğunun fazla oluşu, yol boyunca uzanan konut alanlarında gürültü olumsuzluğu yaratması yanı sıra, yerleşim alanlarının yol uzantısındaki durumu itibariyle de can güvenliği olumsuz yönde etkilenmektedir.

Tekirdağ il merkezini dışından geçen Tekirdağ Çevre Yolu hizmete açılmış olup üst yapı çalışmaları devam etmektedir. Kent merkezi içinde yer alan iç yollar, merkezi yerleşimin dar olması nedeniyle normal trafik seyrini karşılamamaktadır. Kent içi yollarının genişletilmesine dönük bir planın olmaması yanı sıra, trafiğe giren araç sayısının yoğun artış göstermesi sonucunda kent içi gürültü kirliliğine paralel olarak araç ve egzoz gazlarının merkezi yerleşim noktalarında olumsuz etkileri büyük ölçülere varma temayülündedir. Tekirdağ Merkezi İş Alanı (MİA) ve çevresinde gelişen konut alanları oldukça sıkışık durumda süreç içinde gelişmiş olduğundan yine hava kirliliği ve gürültü açısından olumsuz nitelik taşımaktadır. Bu nedenle alternatif kent merkeziyle mevcut yolların rahatlatılması (desentralizasyonu) gerekmektedir. Bu durum; Tekirdağ İmar Planında mevcut olup henüz uygulamaya geçilememiştir. Kısa vadede uygulamaya geçiş planlanmaktadır.

İstanbul, Edirne Avrupa demiryolu İl sınırları içinden geçer. Uzunluğu Çerkezköy İlçe sınırlarında 20 km. Muratlı İlçe sınırlarında 21 km. olmak üzere 62 km.'dir. Yılda bir milyondan fazla yolcu bu demir yolundan yararlanır. Çorlu, Muratlı ve Çerkezköy İlçelerinde birer istasyon şefliği bulunmaktadır. Çorlu istasyonu İlçenin 3 km. kuzey batısındadır. İstanbul'a uzaklığı 154 km. 5 yılda yapılmıştır.

Birinci yol yükleme boşaltma ikinci ve üçüncü yollar buluşma dördüncü yol kör yol Toprak Mahsulleri Ofisinin yükleme, boşaltma yoludur. Çerkezköy istasyonu 10 yoldan meydana gelmiştir. 1973 yılından beri sanayi bölgesinin kurulması Çerkezköy istasyonunun önemini bir kat daha arttırmıştır. Muratlı istasyonu 5 yoldan meydana gelmiştir. İstasyonun birinci yolunda 300 km. uzunluğunda 7 m. eninde yükleme ve boşaltma rampası vardır.

9.2.Motorlu Kara Taşıtı Sayısı

Tekirdağ İli, coğrafik yapısı itibariyle çok çeşitli motorlu aracı bünyesinde bulunduran bir İl hüviyetindedir. Bu oluşum içerisinde etken olan unsurların başında nüfus yoğunluğunun sosyoekonomik yapısının yüksek oluşu ile, tarıma dayalı faaliyetler içerisinde tarım amaçlı motorlu araçların zorunlu olarak kullanılması gelmektedir. Bu itibarla, kent halkının büyük çoğunluğu binek oto sahibi olması yanı sıra, tarıma dayalı uğraşları sebebiyle kamyon, traktör araç sayısı yoğun durumdadır.

Çizelge I.19 İl Geneli Araç Sayıları (Tekirdağ İli Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri, Kasım 2013)

Cinsi	Sayısı
Motosiklet	22.330
Otomobil	101.279
Minibüs	4.423
Otobüs	4.405
Kamyonet	33.451
Kamyon	8.107
Traktör	27.105
Özel Amaçlı	392
Tanker	324

10. Atık

10.1. Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı

İlimizdeki evsel katı atıkların bir bölümü (Tekirdağ-Merkez, Hayrabolu ve Muratlı İlçeleri) Tekirdağ İli Çevre Hizmetleri Birliği tarafından işletilmekte olan düzenli depolama sahasında bertaraf edilmektedir. TİÇHİB'e ait düzenli depolama tesisindeki yıllar itibariyle toplanan katı atık miktarları aşağıda verilmektedir.

YILLAR	TOPLAM (ton/yıl)
2008 (Son 7 ay)	28.246
2009	73.243
2010	107.816
2011	135.105
2012	145.025
2013	163.258
TOPLAM	652.693

10.2. Katı Atıkların Düzenli Depolanması

8 adet belediyenin oluşturduğu birlik için Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün 2006/14 sayılı Genelgesine istinaden, Katı Atık Bertaraf Tesisi İş Termin Planı sunulmuştur. Birlik katı atık düzenli depolama alanı ile ilgili olarak Tekirdağ Merkez Bıyıklı Köyü mevkiinde 9.6 hektar alan için yer seçimi çalışmalarını (ÇED Gerekli Değildir Kararı ve Uygulama Projeleri dahil) tamamlamıştır.

Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi 2008 yılında faaliyete geçmiş olup, yaklaşık 200.000 nüfusun üzerindeki Belediyelere hizmet vermektedir. Bu tesise bitişik olarak konumlanan 10.4 hektarlık arazinin ise Ek Lot Sahası, Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi ve yardımcı tesislerin yapımı için ön tahsisi alınmış olup diğer çalışmaları sürdürülmektedir.

İlimizde Düzenli Depolama sahası olarak başka bir sahanın bulunmaması nedeniyle, atık getirme talebinde bulunan sanayi kuruluşlarının başvuruları, atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik çerçevesinde değerlendirilmektedir. Kriterlere uygun olanların kabulü gerçekleştirilmekte ve Ayrıca Resmi ve özel kurumlardan gelen imhalık malzemelerin imhası gerçekleştirilmektedir. Birlik üyelerinden Tekirdağ Belediyesi, Muratlı Belediyesi, Hayrabolu Belediyesi, Kumbağ Belediyesi, Banarlı Belediyesi, Karacakılavuz Belediyesi, Çerkezmüsellim Belediyesi ve Barbaros Belediyesinin sahaya atıklar gelmektedir.

Çizelge I.20 - İlimizdeki Yıllara Göre Bertaraf Edilen Katı Atık Miktarı
(<http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/katiatik.zul>, 2013)

Yıllar	Belediye Sayısı	Katı Atık Miktarı (ton/yıl)
2012	33	395.277
2010	33	376.306
2008	32	371.619
2006	32	370.608

10.3.Tıbbi Atıklar

İlimizde tıbbi atıkların toplanması tüm ilçe belediyelerin oluşturduğu tıbbi atık yönetim planı çerçevesinde yapılmakta olup, toplama işlemi Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesin ki adresinde faaliyet gösteren Çevre Lisanslı sterilizasyon tesisi tarafından yapılmaktadır.

İlimizdeki toplama ücretleri her yıl tüm paydaşların katılımıyla Vali Yardımcısının Başkanlığında Mahalli Çevre Kurulu ile belirlenmektedir.

Sterilizasyon işleminden sonra atıklar konteynırlara koyularak yine Süleymanpaşa İlçesinde bulunan düzenli depolama sahası götürülerek bertarafı sağlanmaktadır.

İlimizdeki bütün sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıkların söz konusu tesis aracılığıyla toplanması sağlanmaktadır. Bu konuda müdürlüğümüz denetimleri yapılmakta tıbbi atıkların uygunsuz şekilde bertarafı ve toplanması önlenmektedir.

Sağlık kuruluşları ve tıbbi atık üreten diğer yerler söz konusu atıkları geçici süreyle tesislerinde uygun yerdeki geçici depolama alanlarında veya konteynırlarda depolamaktadırlar.

**Çizelge I.21 - İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013)**

YILLAR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	77	80	162,373	445,228	494,424	395,578	401,319

10.4.Atık Yağlar

İlimizde oluşan atık yağların “Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine” uygun bertarafının sağlanması için çalışmalar yapılmakta; atık yağ üreten resmi ve özel tüm kuruluşlar bu konuda bilinçlendirilmektedir. İl genelinde atık yağların tesis sahalalarında gelişigüzel depolanmasına izin verilmemektedir. Ancak; atıklarını kendi sahasında depolamak isteyen tesislere gerekli fiziki şartları sağlaması durumunda geçici atık depolama izni verilmektedir.

Atık yağ üreticisi resmi ve özel kurumların atık yağlarını lisanslı toplama ve geri kazanım tesislerine vermeleri sağlanmaktadır. İlimizde bulunan ve Atık Madeni Yağ Geri Kazanım Tesisi olan Koza Sınai Yağları Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti'ne Bakanlığımız tarafından 07/0772011 tarihli ve 75 Belge no'lu Çevre Lisansı verilmiştir. Bu tesis I. Kategori atık yağları toplayıp geri kazanımını sağlamaktadır.

Çizelge I.22 İlimizde Toplanan Atık Yağ Miktarı (kg) [Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2013]

Atık Yağ Cinsi	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bitkisel Atık Yağlar	9.300	54.717	108.489	172.173	196.523	249.292
Motor Atık Yağlar	240.394	225.673	246.773	622.533	409.727	329.000
Madeni Atık Yağlar	108.127	449.680	610.000	771.293	877.329	502.000

10.5.Ambalaj Atıkları

İlimizde konutlarda ve satış noktalarında oluşan ambalaj atıkları tüm ilçe belediyelerin yapmış olduğu Ambalaj Atıkları Yönetim Planı çerçevesinde toplanmaktadır. Toplama çalışmalarının daha verimli olması için çalışmalar yapılmakta olup, atıkların kaynağında ayrıştırılması için gerekli düzenlemelere hız verilmiştir.

İlimizde sanayiden kaynaklanan ambalaj atıkları ise Çizelge I.17’de belirtilen lisanslı kuruluşlar tarafından toplanıp geri dönüşümü sağlanmaktadır.

Çizelge I.23 Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayrırma ve Geri Dönüşüm Tesisleri

KATEGORİ	SAYI
Toplama Ayrırma Tesisi	31
Geri Dönüşüm Tesisi	27

10.6.Ömrünü Tamamlamış Lastikler

İlimizde ÖTL toplanması düzenli yapılmamakla birlikte Belediye mücavir alanlarında Belediye yetkilileri ve anlaşmış oldukları lisanslı tesisler tarafından yapılmaktadır. Sanayi bölgelerinde ise sanayicilerin direk lisanslı tesislere vermesi ile toplama işlemi yapılmaktadır.

Çizelge I.24- İlimizde Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları

YILLAR	ATIK MİKTARI (kg)
2009	323.850
2010	907.520
2011	616.280
2012	300.000
2013	950.840

10.7.Ömrünü Tamamlamış Araçlar

İlimizde 1 (bir) adet uygunluk almış ÖTA teslim yeri bulunmaktadır.

10.8.Atık Elektrikli-Elektronik Eşyalar

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere),oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (emplantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

İlimizde atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması düzenli yapılmamakla birlikte belediyelerin lisanslı tesislerle birlikte oluşturduğu toplama sistemi mevcuttur. Vatandaşların belediye müracaatının sonrasında belediye yetkilerince alınan söz konusu atıklar lisanslı tesislere teslim edilmektedir. İlimizde lisanslı tesis bulunmadığından söz konusu lisanslı tesisler diğer illerden gelmektedir. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların toplanmasının yönetim planı kapsamında yapılması için çalışmalar devam etmekte olup, Belediyelerin getirme merkezi oluşturma çalışmaları sürmektedir.

10.9.Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan atıklar (bitkisel toprak, hafriyat toprağı, pasa v.b. atıklar) maden sahalarının doldurularak tekrardan tarım amaçlı kullanımı için kullanılmaktadır. Doğaya yeniden kazandırma planı çerçevesinde söz konusu atıklar madencilik faaliyetleri boyunca uygun alanlarda depolanmaktadır. Söz konusu atıkların çevreye zarar vermeden depolanması ve maden sahaların tarım amaçlı kullanımına uygun hale getirilmesi amacıyla kullanımı Müdürlüğümüz denetimlerinde incelenmektedir.

10.10.Tehlikeli Atıklar

İlimizde oluşan tehlikeli atıkların bertarafı "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" ne göre lisans almış toplama ve geri kazanım yapan firmalar tarafından sağlanmaktadır.

Yapılan Denetimlerde tesislerde oluşan tehlikeli atıkların yönetmeliğe uygun şekilde toplanması, taşınması ve bertarafının takibi yapılmaktadır. Üretilen her tehlikeli atık cinsine göre ayrı toplanmalı ve uygun şekilde biriktirilmelidir. Biriktirme işleminin, üzeri "tehlikeli atık" ibareli, içinde bulunan atık cins-miktarı, atık kodu ve üretim tarihini kapsayan etiketli, ağzı kapaklı konteynerlerde gerçekleştirilmeli ve bu konteynerlerin oluşturulan tehlikeli atık sahasına yerleştirilmelidir. Gönderilen atıklara ait Ulusal Atık Taşıma Formlarının mevcut olması, Atık Yönetim Planının oluşturulması hususları denetimler esnasında dikkate alınmaktadır. Valiliğimize

ulaşan Atık Yönetim Planları ve atıkların bertaraf edildiğine dair Ulusal Atık Taşıma Formları incelenip değerlendirilmektedir.

Çizelge I.25 İlimizde Bertaraf Gonderilen Tehlikeli Atık Miktarı (ton) [Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü 2013]]

	2009	2010	2011	2012	2013
Tehlikeli Atık	13.532	41.193	41.896	39.232	48.545

11.Turizm

Tekirdağ İli, konumu itibariyle coğrafi ve turistik değerlere sahip bir İl görünümündedir. Coğrafi yapısı nedeniyle Marmara Denizi kıyısındaki sahil bandında bulunan kumsalları ile deniz turizmi açısından büyük avantaja sahiptir. Yaz aylarında İstanbul yanında çevre İl ve İlçelerden önemli oranda Tekirdağ kıyılarına doğru bir nüfus hareketi yaşanmaktadır. Tekirdağ İli, Saray İlçesinde Kastro yolu yakınında bulunan Güngörmez Mağarası, Şarköy İlçesine bağlı Uçmakdere Köyü ile sahil kesimindeki Çınarlık ve Merkez İlçeye bağlı Kumbağ Beldesindeki Sütlüce Manastırının bulunduğu Dut Limanı önemli koruma alanlarıdır.

Çizelge I.26 İlimize Gelen Turist Sayısı (Kişi)(Tekirdağ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2013)

Yıllar	Türkiye Geneli Turist Sayısı	Tekirdağ Turist Sayısı
2000	10.349.590	362.502
2001	11.569.950	387.307
2002	13.248.875	401.509
2003	14.029.558	435.617
2004	17.517.610	498.149
2005	21.122.798	527.567
2006	19.802.846	583.872
2007	14.622.100	679.601
2008	30.929.237	804.866
2009	27.077.114	993.540
2010	28.806.582	1.076.321
2011	31.456.076	1.098.516
2012	31.782.832	1.107.423
2013	34.910.098	1.268.556

11.1.Yabancı Turist Sayıları

Tekirdağ İli genel olarak tarım ve sanayi şehri olmasına karşın, coğrafi konumu itibariyle gerek Marmara Denizi kıyısında oluşu ve gerekse de İstanbul İline yakın oluşu ile, TEM ve D-100 karayollarının İlden geçmesiyle Avrupa ve Asya arasında geçiş bölgesi olma durumuyla da yabancı turistlerin konaklama ve mola merkezi avantajına sahip bulunmaktadır.

Bu özellik, bölge içerisindeki turizm faaliyetlerinin niteliğini, deniz turizmi ile gezi ve seyahat içerikli turizme bağlı olarak oluşturmaktadır.

11.2.Mavi Bayrak Uygulamaları

İlimizde Mavi Bayrak Uygulaması yalnızca Şarköy İlçesi Şarköy Belediye Plajında bulunmaktadır.

Kaynaklar

- ✓ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, 2012
- ✓ Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012
- ✓ Tekirdağ Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012
- ✓ Tekirdağ Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012
- ✓ Tekirdağ 2012 Tarım Raporu, 2012
- ✓ Tekirdağ 2012 Orman Raporu
- ✓ Türkiye İstatistik Kurumu Resmi Web Sitesi, <http://www.tuik.gov.tr>, 2013
- ✓ Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, <http://dmi.gov.tr>, 2013

KAYNAKLAR

1. Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013
2. Tekirdağ Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2013
3. Devlet Su İşleri 113. Bölge Müdürlüğü, 2013
4. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Tekirdağ Şube Müdürlüğü, 2013
4. Tekirdağ Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, “2012 Tekirdağ Tarım Raporu”, Tekirdağ, 2014
5. Türkiye İstatistik Kurumu Resmi Web Sitesi, <http://www.tuik.gov.tr>, 2014
6. Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, <http://dmi.gov.tr>, 2014
7. <http://www.havaizleme.gov.tr>, 2014

BÖLÜM I. HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
1 (Çok İyi)	0 -50	0 - 45	0 – 1,9	0 - 35	0 - 25
2 (İyi)	51-199	46 - 89	2,0 – 7,9	36 - 89	26-69
3 (Yeterli)	200-399	90 - 179	8,0 – 10,9	90 - 179	70-109
4 (Orta)	400-899	180 - 299	11 – 13,9	180 - 239	110-139
5 (Kötü)	900-1499	300- 699	14,0 - 39,9	240 - 359	140-599
6 (Çok Kötü)	>1500	> 700	> 40,0	> 360	> 600

I.1.1. İlimize ait 2013 yılı içindeki aylık ortalama ölçüm değerlerini yukarıdaki Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılması (Hava Kalitesine Göre Aylara Göre Kirlilik Durumu "X" ile işaretlenmiştir.)

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																													
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK		X																												
ŞUBAT		X																												
MART	X																													
NİSAN		X																												
MAYIS	X																													
HAZİRAN	X																													
TEMMUZ	X																													
AĞUSTOS	X																													
EYLÜL	X																													
EKİM	X																													
KASIM		X																												
ARALIK			X																											

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

(2013)	SO ₂ µg/m ³	AGS*	PM10 µg/m ³	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	125		213											
Şubat	93		75											
Mart	36		84											
Nisan	88		79											
Mayıs	7		70											
Haziran	5		44											
Temmuz	8		48											
Ağustos	8		48											
Eylül	7		31											
Ekim	6		71											
Kasım	108		67											
Aralık	232		79											
ORTALAMA	60		76											

Kaynak: İlimiz Merkez İlçe Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

1.1.2. İlimize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerinin (2012 yılı Ekim- 2013 Mart arası 6 aylık ortalama) ve Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılması (Uygun sınıfı "X" ile işaretlenmiştir.)

2012-2013	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																																			
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀											
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6						
Kış Sezonu (Ekim-Mart)		X																															X			

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: Tekirdağ Merkez İlçe Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

1.1.3. İlimize ait Yaz sezonu ortalama ölçüm değerlerinin (2013 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) ve Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılması (Uygun sınıfı "X" ile işaretlenmiştir.)

2013	Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																																			
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀											
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6						
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	X																															X				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: Tekirdağ Merkez İlçe Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

1.2. İlimizde hava kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre rakamlar ile belirtilmiştir.

KAYNAK	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ ¹	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Eysel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri	2	2	
c. Maden İşletmeleri	4	4	
d. Termik Santraller	-	-	
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri	5	5	
f. Karayolu Trafik	3	3	

Uygulanan tedbirler için işaretlenme yapılmıştır.

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirler "X" ile işaretletmiştir.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL MERKEZİ	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X	
İLÇELER	1.Çorlu	X	X	X		X	X		X	X
	2.Çerkezköy	X	X	X		X	X		X	X
	3.Muratlı	X	X	X		X	X		X	X
	4.Malkara	X	X	X		X	X		X	
	5.Şarköy									
	6.Hayrabolu	X	X	X		X	X		X	
	7.Saray	X	X	X		X	X			
	8.Marmaraereğlisi	X	X	X		X	X		X	

Kaynaklar: İl Müdürlüğümüze ait Envanter Kayıtları, Tekirdağ Gazdaş ve Tekirdağ Orman ve Su İşletme Müdürlüğü, Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükler önem sırasına göre rakamlar ile belirtilmiştir.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	8	8	
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	4	4	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	1	1	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	6	6	
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler	7	7	
f. Toplumda bilinç eksikliği	5	5	
g. Meteorolojik faktörler	2	2	
h. Topografik faktörler	3	3	
i. Diğer			

BÖLÜM II.SU KİRLİLİĞİ**II.1. İlimiz sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi****II.1.1. İlimiz sınırlarında bulunan yüzeysel suların kalite sınıfları Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtilmiş ve muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.**

Yüzeysel Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Çorlu Deresi				X	X		X						
Ergene Nehri				X	X		X						
Şerefli Deresi				X	X				X				
Hayrabolu Deresi			X		X	X			X	X			
Beşiktepe			X		X				X	X			

Kaynak: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

II.1.2. İlimiz sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıfları Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtilmiş ve muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)
Ergene	X					X	X					
Çorlu	X					X	X					
Çerkezköy	X					X	X					
Muratlı	X					X	X					
Saray	X											
Malkara		X								X		
Hayrabolu		X							X			
Şarköy		X		X							X	
M.Ereğlisi		X		X							X	
Süleymanpaşa		X		X							X	

Kaynak: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

II.1.3. İlimiz sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıfları Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtilmiş ve muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)
Şarköy Plajı	X			X									
Mürefte Plajı		X			X		X						
Hoşköy Plajı		X			X		X						
Kumbağ Plajı		X				X	X						
Barbaros Plajı		X				X	X					X	
Yeniçiftlik Plajı		X			X		X						
M.ereğlisi Plajı		X			X		X					X	

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kaynaklar: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

II.2. Yıl içinde, ilimiz sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri "X" ile işaretlenerek belirtilmiştir.

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
il Merkezi	1.Merkez	X	X			X	X			X	X	X	X	
	2.													
	3.													
	.													
	.													
	.													
ilçeler	1.Muratlı	X	X	X				X	X					
	2.Çorlu	X	X	X									X	
	3.Çerkezköy	X	X	X									X	
	4.Saray	X	X			X		X	X				X	
	5.M.ereğlisi	X	X				X			X	X	X		
	6.Hayrabolu	X	X					X	X			X		
	7.Malkara		X					X	X			X	X	
	8.Şarköy		X			X	X							
	9.													
	10.													
	11.													
	.													
.														
.														

Kaynaklar: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığı çizelgede (x) işareti ile belirtilmiştir.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.Marmara	X				X	X	X	X	
2.Karadeniz					X		X	X	
.									
Göller									
1.Türkmenli Göleti					X			X	
2.Yatır Göleti								X	
3.Karaiğdemir Gölü								X	
.									
Akarsular									
1.Ergene Nehri			X				X	X	
2.Çorlu Deresi			X				X	X	
3.Şerefli Deresi			X				X	X	
.									
.									
Havzalar									
1.Ergene Havzası							X	X	
2.Marmara Havzası						X	X	X	
3.									
.									
.									
Yeraltı Suları									
1.Çorlu							X	X	
2.Malkara							X	X	
3.Hayrabolu							X	X	
.									
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
2.									
3.									
.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.									
2.									

Kaynaklar: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde ilimiz sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükler en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretlenmiştir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	4	4	
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	2	2	
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	3	3	
d. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlimizde toprak kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek belirtilmiştir.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	1	1	
b. Madencilik atıkları	4	4	
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	3	3	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	2	2	
e. Plansız kentleşme	8	8	
f. Aşırı gübre kullanımı	7	7	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	6	6	
h. Hayvancılık atıkları	5	5	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla ilimiz sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığı önem sırasına göre rakam ile belirtilmiştir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	2	2	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	4	4	
d. Erozyon mücadele çalışmaları	5	5	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	3	3	
f. Diğer (Belirtiniz).....			

BÖLÜM IV.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. İlimiz Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam Vererek Sıralanmıştır.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	2	2	
b. Su kirliliği	1	1	
c. Toprak kirliliği	5	5	
d. Atıklar	3	3	
e. Gürültü kirliliği	4	4	
f. Erozyon	7	7	
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)	6	6	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırılmıştır.

IV.2. İlimiz Sınırları İçerisinde IV.1’de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak; Yukarıda IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;

IV.2’de, IV.1’de sıralanan her bir öncelikli çevre sorunları dikkate alınarak;

- a) Çevre sorununun nedenlerini,
- b) Bu nedenlerde daha çok hangi faktör veya sektörlerin etkili olduğunu,
- c) Çevreye vermiş olduğu olumsuz etkilerini
- d) Bu sorunların giderilmesinde karşılaşılan güçlüklerini,
- e) Bu sorunları gidermek amacıyla alınan, alınması planlanan veya alınması gereken tedbirlerin neler olduğunu,
- f) Ayrıca bu başlık altında yer almasını istediğiniz diğer görüşlerinizi belirten bilgi notunu,

Açıklanmıştır.

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizin öncelikli çevre sorunu su kirliliğidir. Özellikle yoğun su kullanan endüstrilerin ilimiz Çorlu, Çerkezköy ve Muratlı ilçelerinde yoğunlaşmış olması, endüstriyel ve içme suyu kullanımının tamamının yeraltı suyu kaynaklarından karşılanması, evsel atıksuların büyük kısmının arıtmaksızın, endüstriyel atıksuların ise arıtılmasına karşın deşarj yapılan yüzeysel su kaynaklarının (Ergene Nehri, Çorlu Deresi) özümleme kapasitesinin çok çok üzerinde olması nedenleri ile su kirliliği yaşanmaktadır. Bu kapsamda Havza Koruma Eylem Planı yayımlanmış olup su kaynakları çeşitlendirilerek yeraltı suyuna olan baskı azaltılmaktadır. Arıtılmış Atık Suların (özellikle endüstriyel) özümleme kapasitesi yüksek olan Marmara Denizi’ne derin deşarjı ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizin ikinci öncelikli çevre sorunu hava kirliliğidir. Özellikle endüstriyel tesislerin kömür yakıtlı buhar kazanı tercihine yönelmesi, doğalgaz yakıtlı da olsa ilimizde pek çok çevrim santralının bulunması, sanayi bölgelerinde endüstriyel tesislerin iç içe bulunması ve toplam etkisinin daha fazla olması Tekirdağ merkezin topografik yapısı ve şehirleşme durumunun sahilden gelen temiz havanın iç kesimlere ulaşmasını engellemektedir. Isınma amaçlı yerli kömürün kullanılması ve doğalgaz hizmeti ulaşan yerleşim yeri sayısının az olması önemli etkenlerdir. Doğalgazın yaygınlaştırılması ve etkin emisyon denetimleri yapılarak ilimizin hava kalitesini iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.

III. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Atıklar ile ilgili hizmet veren tesislerin sayısının yeterli olmaması, özellikle turizm bölgeleri bulunan kıyı şeridindeki eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültü kirliliğinin fazla olması, yeterince ağaçlandırma çalışmalarının olmaması ve erozyonla kaybedilen verimli topraklar ilimizin diğer çevre sorunlarını oluşturmaktadır.

TEŞEKKÜR EDERİZ...